

SBKP GENEL SEKRETERİ MIKHAIL GORBAÇEV'İN REYKJAVİK'teki BASIN KONFERANSI

Sosyalist
DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ
Aylık Siyasal Gazete • Kurucusu: Dr. HİKMET KIVILCIMLI • YIL: 4 • SAYI: 8 • ARALIK 1986

SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Mikhail Gorbachev, 12 Ekim'de, Sovyet-Amerikan görüşmesiyle ilgili olarak, gazetecilere bir basın konferansı düzenledi. Basın kuruluşlarının temsilcilerine seslenen Mikhail Gorbachev şu açıklamalarda bulundu:

Bayanlar, beyler iyi akşamlar, yoldaşlar iyi günler. Hepinizi selamlıyorum. Yaklaşık bir saat önce ABD Başkanı Sayın Reagan'la yaptığımız görüşme sona erdi. Öngördüğümüzden biraz daha uzun sürdü ama bu gerekliydi. Bu basın toplantısına gecikmeden dolayı, beni başlatmamızı rica ederim.

Görüşmemizin Sovyet yönetiminin girişiyle gerçekleştiğini biliyorsunuz. Ama doğal olarak, Sayın Reagan'ın onayı olmaksızın böyle bir görüşmenin yapılabilmesine olanak yoktu. O halde, bu görüşmenin ortak kararımızın sonucu olduğunu söylemek yerinde olur. Şu anda sonuçlanmış bulunuyor. Olaylara biraz uzaktan bakmanın bazen daha kolay olduğu söylenir. Halbuki ben özellikle son aşamayı çok canlı tartışmalarla dolu bu görüşmeden yeni çıkmış durumdayım ve izlenimlerimin etkisi hala üzerimde. Yine de sadece sizlerle sadece izlenimlerimi aktarmakla kalmayıp, olan biteni tahlil etmeye de çalışacağım. Tüm bunların ilk izlenimler, ilk değerlendirmeler ve ilk tahlil olduğunun altını çizmeyi gerekli buluyorum. Daha ilerde, daha temel bir yargı belirtmek gerekecek.

Size görüşmemin içeriği ve çok geniş, çok yoğun, çok canlı bir tartışmaya konu olan sorunlar hakkında bilgi verdiğim zaman, bu görüşmenin ne kadar hayatı bir önemi olduğunu anlayacaksınız.

Görüşme dostça bir havada geçti. Görüş açılarımızı serbestçe, bir sınırlamaya gerek duymaksızın sergiledik. Bu da, dünya politikasının, karşılıklı ilişkilerimizin ana sorunları ve hepsinden önemlisi dünya kamu oyunu meşgul eden baş sorunlar: savaş ve barış sorunu, nükleer silahlanma yarışının durdurulması sorunu, kısacası bu konuyla ilgili sorunların tümü konusunda bilgilerimizi derinleştirme olanağını bize sağladı.

Doğrudan görüşmenin değerlendirilmesine, tartışmaların içeriğinin, tarafların önerilerinin ve sonuçların sergilenmesine geçmeden önce, Reykjavik'teki bu görüşmeyi yapma fikrinin bize nereden geldiğini size açıklamak istiyorum. Dünya basınının düzenli bir okuyucusu olduğum için bu görüşme haberinin ne kadar geniş bir yankı yaptığını görürüm.

Bu fırsatla, hem SBKP Merkez Komitesi genel sekreterine hem de ABD Cumhurbaşkanı'na pek çok şeyler söylenmiş oldu. Bu girişimin erken olup olmadığı, bu görüşmenin gerçekten gerekli olup olmadığı tartışıldı, kimin taviz verdiği, kimin daha çok puan kazandığı anlaşılmaya çalışıldı, vs., vs. Ama benim kanıma, bizim ABD Başkanı'na daha fazla gecikmeden görüşme önerisi götürmemizin yola çıkış noktasındaki devindirici güç ve Başkan'ın bu davete olumlu yanıt verme kararı çok büyük önemi olan olaylardı.

Şimdi, ilk kez karşılaştığımız Cenevre'ye yeniden gelmek istiyoruz. Çok zengin bir diyalog olmuştur ve bu gün bile Cenevre zirvesi hakkındaki bu değerlendirmemizi koruyoruz. Hatırlarsanız, orada, barışın sürdürülmesi konusunda SSCB ve Amerika Birleşik Devletlerine diğer özel sorumluluğu kabul etmiş ve birlikte, hiç bir zaman bir nükleer savaş başlatılmaması gerektiğini ve bu savaşın sonunda kazanılan taraf bulunamayacağını açıklamıştık. Bu tesbitin önemli çok büyüktür. Orada aynı zamanda taraflardan hiç birinin askeri üstünlük sağlamaya çalışmayacağını da açıkladık, bunun da önemli büyüktür.

Cenevre'den bu yana yaklaşık 12 ay geçti. Sovyet yöneticileri akit altına almış vaatlerine sadık kaldılar. Cenevre'den dönünce, vadeleri geçen 1 Ocak'ta sona eren moratoryumumuza uzattık böylelikle, tam 14 aydır ateş poligonlarımızda sessizlik hüküm sürüyor. Bu Cenevre'de varılan anlaşmalarla bağlılığımızın ve barış konusundaki sorumluluğumuzun kanıtı değil midir? Bütün bu süreçte Nevada'daki patlamaların şimdi de olduğu gibi de-

vam ettikleri hatırlarsa, bu kararların bize ne kadar pahalıya patladıkları anlaşılır. Geçtiğimiz 15 Ocak'ta yüzyılın sonuna dek nükleer silahların tamamen ortadan kaldırılması programının temeline ilişkin önemli bir açıklama yaptık.

Geçtiğimiz Haziran ayında, Varşova paktı devletleri, Avrupa'daki klasik silahların ve silahlı kuvvetlerin geniş ölütde sınırlandırılması konusunda çabı ve karmaşık bir program öne sürdüler. Burada da Batı Avrupa ve ABD'nin belirttikleri endişeleri dikkate alan ağırlıklı bir önlem sözkonusudur.

SBKP Genel Sekreteri MIKHAIL GORBAÇEV

* "...sorumluluk duygusundan, halkların sağduyusundan, barışın sahip olduğu değer in üstünlüğünden ve buna koruma gerekliliğinden söz etmek daha doğru olur. Aynı şekilde, barış için mücadele eden halkları ya da hareketleri SSCB için çalışan lobiler olmakla suçlamak çok lekeleyici bir davranıştır. Gerçekte, insanlar kendi politik ve toplumsal tavırlarını savunmaktadır.",

Çernobil trajedisinden de dersler aldık ve AEIA'nın Viyana'da olağanüstü bir oturum yapması için girişimde bulunduk. Bu oturum gerçekleşti ve olumlu sonuçlarını hepimiz biliyoruz. Artık nükleer güvenliğin bir çok önemli sorunun çözümü sağlayacak uluslararası bir mekanizmaya sahibiz.

Başka bir deyişle, geçtiğimiz dönemde, Nükleer çağda yeni bir düşünce biçiminin oluşmasına katkıda bulunmak için elimizden gelen her şeyi yaptık. Politikamızı böyle değerlendirimin bir ağırlığıyla olmalıdır. Çünkü yeniyletlerden değil olaylardan söz ediyoruz. Bu yeni düşünce biçiminin, özellikle Avrupa'da, kök tutmaya başladığını memnuniyetle gözlemliyoruz. Bu olay kendini, başkavirlerin yanı sıra, özellikle Stokholm barışında gösterdi.

Cenevre'de Başkan Reagan'la varılan anlaşmaların ruhundan ve maddesinden esinlenerek giriştiğimiz somut eylemlerin sıralanmasını burada durduracağız. Saniyoruz, bu olaylar size Cenevre anlaşmalarına karşı tutumumuzun ciddiyeti konusunda bir fikir vermiştir.

O halde bu Reykjavik görüşmesinin gerekliliği nasıl ortaya çıktı. Ve girişimimizi nasıl gerekçelendirdik? Dünya durumunda önemli değişime umutları, hepimizin sahip olduğu umutlar Cenevre zirvesinde kısa bir süre sonra sönmeye başladı ve hence bu görüş temelsiz değildi.

Bu Sovyet - Amerikan görüşmeleri sırasında bu konuda fazla konuşuldu. Çok

fazla konuşuldu. Başkan'a dün de söylemiştim. 50 - 100 arası değişik öneri söz konusuydu ve tek başına bu olgu bile bizi, sürdürülmekte olan tartışmaların verimliliği konusunda kuşkuya düşürmektedir. Sadece bir ya da iki, ya da en fazla üç değişik öneri olsaydı, bu tartışmaları somutlaştırma ve araştırmaları belli ana yönelerim üstünde yoğun çalıştırma olanağı sağlıyacaktı. - Bu araştırmaların somut anlaşmalar ve hükümetlerin uygun önerilerle sonuçlanacağı umulabildi. Ancak Cenevre'de, tartışmalar dünya politik-

Birleşik Devletleri yöneticilerinin, tehlikeli eğilimleri durdurabilecek bir politik kararlılık ve uzlaşma anlayışı içinde olmalarını istiyor.

O halde, olaylardaki bu gelişme son verilecek bir şeyler yapmak gerekiyordu, o zaman, süreci istenen yöne yönetmek için yeni bir güçlü itkiye gereksinim duyulduğu sonucuna vardık. Bu itkilerde de sadece SSCB ve ABD yöneticilerinden gelebilirdi. Bu nedenle, Başkan Reagan'ın 25 Temmuz tarihli mektubunu yanıtlarken onu gecikmeden buluşmaya davet etmeye karar verdim. Şöyle yazdım: durum öyle ki karşılıklı olarak mesguliyetlerimizi bir ya da iki günlüğüne bırakabilir ve artık daha fazla gecikmeden görüşebiliriz.

Bu mektup Edouard Çevardnadze tarafından Başkan'a iletilirdi.

Ve işte bu olağanüstü önemli görüşme gerçekleşti. Bir çok şeyin bu görüşmenin sonuçlarına bağlı olacağını bildiğimizden, haliyle buraya elimiz boş gelmedik.

Reykjavik'e ne geldik? Önemli öneriler içeren tam bir dosyayla geldik. Bu öneriler, bir kez kabul edildiklerinde çok kısa bir sürede nükleer silahların sınırlandırılması mücadelesinin tüm eksenlerinde radikal bir değişiklik yapılabilir, nükleer savaş tehlikesini gerçekten devre dışı bırakabilir ve nükleer silahlardan arınmış bir dünyaya doğru gelişimi başlatılabiliirdi.

Başkan'a Dışişleri bakanlarımızı ve ilgili diğer bölümleri, daha sonra benim ABD'ye yapacağım ziyaret sırasında imzalayabileceğimiz üç uzlaşma tasarımlarını hazırlamaları için görevlendirmeyi önerdim.

Stratejik silahları içeren birinci tasarımı, bu öldürücü silahların yüzyıl sonuna dek tamamen kaldırılması perspektifi içinde, en az % 50 oranında azaltılmalarını öngörüyoruz. Dünyanın belli bir süre için kamuoyunu sakinleştirmeye yarayan sahte önlemler değil, gerçekten önemli önlemler, gözle görülür sınırlamalar beklediği fikrinden hareket ediyorduk. Cesur girişimlerin gerekli olduğu bütün dünyanın ve bunun içinde Sovyetler Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri halklarının çıkarına olarak, sorumluluk ruhunun damgasını taşıyacak adımlar zamanı gelmiştir.

Stratejik silahlar üzerinde anlaşma tasarısını hazırlamakla görevlendirilecek Sovyet ve Amerikan heyetleri, kuşkusuz, uygun olan uzmanlık ve namusluluk içinde bu silahların, tarihsel olarak oluşmuş yapılarının sınırlandırılmasını dengelemek durumunda kalacaklardır. SALT - 2 anlaşmasının geliştirilmesi döneminde de bilinen üclemeye sözkonusudur. Ancak, Başkanla tartışırken bu soruna sıra geldiğinde bize yanıt olarak Cenevre tartışmalarında da var olan şey getirildi: tüm düzeyler, alt düzeyler, kısacası sorunu karıştırmaktan başka bir işe yaramayan bir yığın aritmetik. Biz o zaman şu belirlemeyi yaptık: Stratejik saldırı silahlarını, yani yerdeki stratejik füzelerin, denizaltılardaki stratejik füzelerin ve stratejik bombardıman uçaklarının, her bir biriminde yan yarıya azaltılmasını, her bir biriminde Amerikan heyeti bunu kabul etti. Böylelikle çok önemli bir sorun üstünde anlaşmaya varabildik.

Bu konuda bizim çok önemli tavizler vermiş olduğumuza dikkatinizi çekmek isterim. Hatırlayacaksınız, Cenevre'de % 50'lik azaltma önerdiğimizde, stratejik silahların yanı sıra orta menzilli füzeleri de katmıştık. Devamı 15. Sahifada

Türk ve Kürt Halklarının Bağımsızlık ve Sosyalizm Mücadelesinin Bayrağı
Ala tekoşına Gelen
Türk u Kurd ya Serxwebun u Sosyalizme

PARTİZAN YOLU
Genel yayın yönetmeni:
Gürbüz GÜNEŞ

Sosyalist
Yıllık abonesi
Fiyatı
Türkiye 50 lira
Almanya 24 mark
Fransa 5 frank
İngiltere 50 peni
İsviçre 5 kron
Lübnan 1 lira
12 lira

Yazışma adresi Box 513 135 25 Tyresö Sweden

EKİM DEVRİMİ 69. YILINDA İŞÇİ SINIFI VE EZİLEN HALKLARIN YOLUNU AYDINLATIYOR

Başta Sovyet işçi sınıfı ve Sovyet halkları olmak üzere tüm dünya işçi sınıfı ve ezilen halklar, Büyük Ekim Devrimi'nin 69. Yıldönümünü kutluyorlar.

1917 Ekim'inde yüce Lenin'in öncülüğündeki Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) ona güvenen ve kurtuluşu Sosyalizmde gören işçi ve asker yığınlarını ayaklandırarak "DÜNYAYI SÂRSAN 10 GÜN" içinde iktidarı ele geçirdiler.

Dünyanın altında birini kaplayan ve "halklar hapishanesi"ne dönüşmüş olan Çarlık Rusyası'ndaki iktidarı ele geçiren işçi ve asker Sovyetleri, Köylü Sovyetleriyle ele vererek; "İşçi ve Köylü İttifakı" temelinde, dünyanın en geri ülkelerinde birinde Sosyalizm'i inşa giriştiler. Avrupa'da Paris Komünü'nün ağır yenilgisinin ardından devrim dalgalısında görülen duruma, teoride donukluk ve sofistik, pratikte sınıf pusulasını kaçırma ve soy-

Devamı 5. sahifada

Sosyalist
DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ
Aylık Siyasal Gazete • Kurucusu: Dr. HİKMET KIVILCIMLI • YIL: 4 • SAYI: 8 • ARALIK 1986

ANAP-DYP KAVGASI NEDİR?

* 28 Eylül 1986 ara seçimleri bu gün Türkiye'deki siyasal ortamın, en azından 12 Eylül 1980 Askeri faşist darbesinden sonraki süreciyle yeniden bir gözden geçirme ihtiyacını dayatmıştır.

28 Eylül ara seçimleri altı yıl sonra Demirel, Ecevit, Erbakan ve Türkeş'in siyasal sahnesinde görünmesiyle yeni bir aşamanın işaretlerini vermiştir. Bu "yeni" gibi görünen "eski" bir olaydır. Dün, Anayasa ve kanunlarla tasfiye edilmeye çalışılan, ancak toplumdaki belli sınıf ve zümrelerin temsilcisi durumunda olduklarından, tasfiye edilebilmeleri belli bir ekonomik ve sosyal değişimi gerekli kılan bu-

siyasal kadrolar bu gün yine siyasal sahnesine çıkmışlardır.

24 Ocak ekonomik tedbirleri doğrultusunda yapılan toplumu dönüştürme, ekonomide ve sosyal yaşamda yeni bir yapılanmaya doğru gitme zorlaması bunlardan bazılarınin etki alanını daraltmış, bazılarında (örneğin MHP'nin devamı olan MÇP) finans-kapitalin bu günkü tercihleri açısından küçük bir örüt haline gelmiştir. An-

ENGELLER ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İLE AŞILACAKTIR

Sarp KURAY

1980 öncesinde çeşitli grup ve "parti"lere bölünmüş olan devrimci ortam, 1980 yenilgisinin sonrasında yediği ağır darbelerle büyük kayıplar verdi, yeniden bölünmeler yaşadı, ayrıca önemli bir bölümü de saf dışı kaldı. Yaşanılan bu yeni durum beraberinde yoğun eyleşirileri, yeni arayışları hızla gündeme soktu. Ortama egemen olan "DAR GRUPLU LUK ANLAYIŞI" bu tarzdan yönelişlere geçit vermede dirense bile, bir çok devrimci içinde yer aldıkları örgütlerden kopuşarak ve çatışarak bunalmaya düştüler.

68 kuşağı, bu gerçekliği, 12 MART hapishanelerinde yaşadı. Bir örgütü birlikte kurmuş, uzun seneler omuz omuza mücadele vermiş devrimcilerin, sonunda birbirlerine nasıl düşman kesildiklerini, saf değiştirdiklerini, gecedan sabaha yeni "ideolojiler" ürettiklerini kendi deneylerimiz içinde yaşadık ve izledik.

Devamı 6. Sahifada.

DOĞUMUNUN 84. YILINDA DR HİKMET KIVILCIMLI'YI ANIYORUZ

Dr. HİKMET KIVILCIMLI

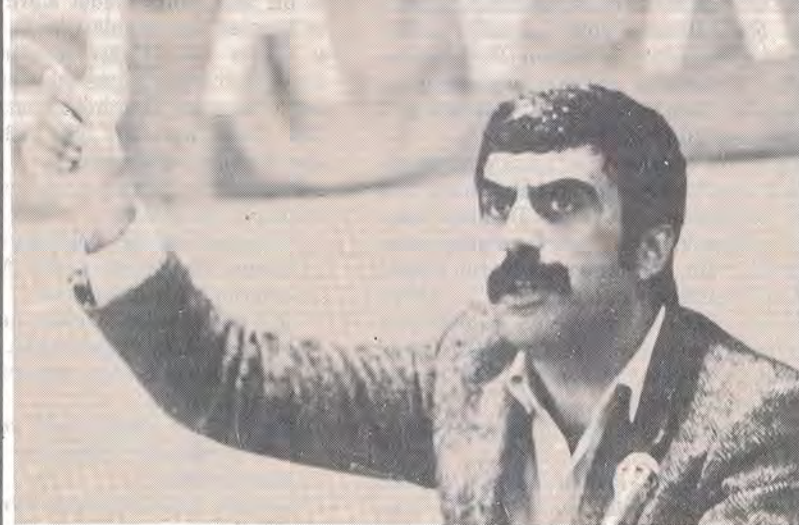
Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci mücadelelerin önündeki engeller Dr Hikmet Kivilcimli'nin kavranıp hayata uygulanmasıyla temizlenecektir. Devrimci mücadelemizi kaderi buna bağlıdır.

***Dr. Hikmet Kivilcimli'nin hayatı ve mücadelesi üzerine geniş yazı ve diğer resimler, gazeteminizin içerisindeki özel sahifadadır.

cak her şeye rağmen 27 Mayıs'tan bu yana geçirilen hızlı tekelleşme sürecinin doğal bir sonucu olarak siyasal alana yansıyan eski partiler siyasal sahnasındaki yerlerini almışlardır.

Bilindiği gibi 6 Kasım seçimlerinde, faşist genarellerin "Devlet partisi", olarak hazırladıkları MDP'ye açık desteklerine rağmen, ANAP sanki icazetsizmiş gibi bir görünüm vermiş ve faşist cuntaya karşı potansiyeli toparlayarak % 50'ye yakın oy almıştır. Bu gün ise aynı tabloyu Demirel çizmektedir. Sosyal Demokratlar, toplumsal mahalefeti yönlendirme ve bir iktidar alternatifi olma noktasında başarısız kalırken, Demirel; Geniş kitlelerin demokratikleşme özelemlerini arkasına ala-

SARP KURAY'ın ÖNCÜLÜĞÜNDE DEVRİMCİLERE VE HALKA AÇIK TARTIŞMALI KONFERANSLAR DEVAM EDİYOR !

SARP KURAY 12 EYLÜL FAŞİZMİ PROTESTO TOPLANTISINDA

* "Bu gün devrimci ortamımız, kurak toprağın suya ihtiyacı olduğu kadar, tartışmaya, görüşmeye, yaklaşmaya ve tekrar - En azından asgari müştereklerde - güven içinde omuz omuza yürümeye ihtiyaç hissetmektedir."

(S. Kuray, 2. Paris Konferansı)

30 Kasım 1985'te Stockholm'de başlatılan, daha sonra iki Berlin, iki Paris'te ve bir de Amsterdam'da olmak üzere altı defa gerçekleştirilen "Devrimciler ve Halka açık tartışmalı konferans"lar serisi devam ediyor.

Konferanslar, devrimci ortamın alabildiğine bunalıma girdiği 12 Eylül şokunu henüz üzerinden atamayan örgütlerin hergün yeniden bölünme - parçalanma durumuyula karşı karşıya kaldığı, devrimciler arasındaki üretken tartışma ortamının bitmesiyle yitirilme yüz tuttuğu bir momente başlatıldı. Avrupadaki devrimci mücadelede demokratik tartışma platformunun yaratılması açısından önemli bir deney ve kazanım olan konferanslar serisi, birbirine bağlı bir kaç nedenle gündeme geldi.

Devamı 14. Sahifada.

Yigit yoldaşımız İsmail TUĞLU (MEMET) 'yu 6 Eylül 1984'te katleden FAŞİST KATİL YAVER DERELİ 12 YILA MAHKUM OLDU

SAÇAK DERGİSİNDEKİ ORDU TARTIŞMASINA CEVAP

yor. *Adalet Partisi'ne, her iki askeri müdahale öncesi sistemdeki sosyo ekonomik bunalımı aşmak üzere hazırladığı tedbirleri uygulamak nasip olmamıştır.*"

"27 Mayıs sonrasında etkin bir tarzda alınmaya başlanan ve 12 Mart ile devam ettirilen tedbirler, 12 Eylül ile tam meyvasını vermiş ve her yanıyla *Finans Kapital'e* bağlı, ABD emperyalizminin bölgedeki çıkarlarını ushık çizgisinde sonuna kadar savunacak Faşist cunta tezgahtarlarıdır." (Sarp Kuray, 12 EYLÜL NEDİR s.80-81)

Ancak ekonomik, politik sıkışıklıkları ordu müdahalelerinin açması geleneği yine değişmiş, bunalım yine parlamento içinde çözümlenememiştir. Kaldı ki, Türkiye'de ABD'ye bağlı bir darbe tezgahlanırken Güney Yemende de Sosyalist bir darbe olmuş ve bu ülke bir gecede sistem değiştirilmiştir. İşçi Sınıfı adına politika yapma iddiası taşıyanların, gerek sınıflar gerekse de sistemler tarafından yönlendirilen bu müdahaleciliği, örneğin Türkiye'de güdümünde olduğu sınıf gereği Faşist Cuntaya varmış olmasından yola çıkarak değil, kendi başına bir olgu olarak tarihsel nedenleriyle birlikte tesbit edebilmeleri gerekir. Finans Kapital bu konuda devrimcilerden çok daha ileri görüşlü ve organize davranmış, söz konusu gerçekliği kendi çıkarları adına yönlendirmeyi bilmiştir.

O halde, Orta Doğu ülkelerinde devlet sınıflarının yaptıkları müdahalelerin tarihsel nedenlerini orijinal bir tezle açıklayan Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı karalamak yerine, daha önce sürüldüğümüz dört kanalı, burjuvazinin bu konuda aldığı önlemleri de hesaba katarak, İşçi Sınıfı adına nasıl kullanılabileceğimizi aramalıyız.

Bu gün Türkiye'nin legal politik ortamı içinde, sol adına konuşma iddiası taşıyan ve tarihe bakış konusunda belli bir tez savunan iki belirlenim var:

Murat Belge ve Doğu Perinçek'in şahsında somutlayabileceğimiz bu iki akımın ortak özelliği, geleneğin varlığını konuşurlarına yola çıkarak doğrudan ilkel komünla gerçekliğine ve onun toplum içindeki uzantılarına saldırmaları...

Kendi içinde daha tutarlı olan Murat Belge, bu yolda doğrudan Prens Sabahattin çizgisinde söz konusu geleneğe düşmanlık ederken, ordunun müdahale geleneğinden rahatsız olan finans kapitali temsilcileriyle aynı noktada buluşuyor. (Bkz. Sarp Kuray, YENİ GÜNDEM CEVAP, SOSYALİST Sayı 7)

Doğu Perinçek kendi içinde de tutarlı olmuyor. Osmanlı Devleti çerçevesinde devletin zor aygıtı, feodalizmin koruyucusu olan ordu, bir anda *"Halk, hakim sınıf dışındaki bütün toplumu kapsadığına göre, Kurtuluş Savaşına katılan genç subay kitleleri, feodal ve komprador Osmanlı hakim sınıfının değil, halkın parçasıdır."* (SAÇAK-Aynı yazı, s.34) gerekçesiyle halk saflarına katılıyor! Yani Doğu Perinçek Osmanlı devletiyle Türkiye Cumhuriyeti'ni aynı standart kullanıyor, Kemalizm'in devrimci saflar içine uzanan probagandacı olmaya çabaladığından Cumhuriyeti Osmanlılıktan tamamen ayrı, başımsız bir olay gibi koymaya çalışıyor ve aslı kendisi Resmi ideoloji ile buluşuyor. Bunu yaparken hem ilkel komünla gerçekliğini reddetmiyor, hem de bu gerçekliğin gerek Osmanlı devletinin gerek cumhuriyetin kuruluş devrimleri içinde oynadığı rolün üstünü örterek, günümüzde açışınan önemini yok saymaya ve dolayısıyla ilkel komünla uzantılarını egemen sınıflara mal etmeye çalışıyor. Her iki anlayışın ortak paydası: İKTİDAR HEDEFLERİNİ OLMAYIŞI, VAR OLAN STATÜ-KONUN SÜRDÜRÜLMESİNDE YANA OLUŞLARIDIR. Bu nedenle, İşçi Sınıfının müttelik güçlerini oluşturabilecek toplumsal olguları ideolojik sapmaların ötesinde *"NİZAMCI YAPILARI"* nedeniyle de yok saymaktadır.

Bir kez daha yinelemekte yarar görüyoruz: İşçi Sınıfı Devrimcilerinin görevi, öncelikle bu gerçekliği ve geleneği tesbit etmek, bu konudaki araştırmaları ve özellikle de Dr.Hikmet Kıvılcımlı'yı değerlendirmek, sonra da İşçi Sınıfı İktidarı yolunda kullanılabileceğini araştırmak olmalıdır.

(*) Aslında Perinçek'in İslamiyet, Bektaşılık, Sünnilik ve *"Gaazi İdeolojisi"* ile ilgili görüşleri SAÇAK dergisinde İslamiyetle ilgili çıkan makalelerle birlikte, ikinci bir yazı konusu olabilir.

OKUYUCU MEKTUBU*****

GELECEĞE UMUTLA BAKABİLİRİZ !

Pentagon güdümlü askeri faşist cunta ve onun sivil yönetimi 6. yılını doldurmuş bulunuyor.

Burjuva zindanlarında çürütülen ve yok edilen devrimcilerin karıları ve kızkardeşleri gözleri önünde sıra ile işkenceciler tarafından ırzlarına geçiliyor ve bu iğrenç olay erkek politik tutuklularla kızkardeşleri arasında da zorlanıyor.

İnsan oldukları kuşku götürülenlerden onuru tanımlarını beklemek zaten mümkün değil.

Ülke içinde ve dışında örgütlü ve örgütsüz devrimci, demokrat ve yurtsever güçler tarafından bu alçaklığa karşı koyulabilir, işçiden ve emekçiden yana tüm demokratik kazanımların tekrar geri alınabilmesi için devrimci isyan bayrağı yükseltilebilir. Karamsarlık içine düşen insanların sayılarında her geçen gün daha da büyük kabarmaların gözlenmesine karşın devrimci sorumluluklarımızı idrak eder örgütlü ve kişiler arasında olumlu direnişçi birlikler kurar ve düşmanlara karşı başarılı mücadeleler üretebilir, içinde bulunduğumuz olumsuz koşullar ne olursa olsun, işçi ve emekçi halklardan yana kuruluş için bir alternatif yaratabilir, çünkü zaafımıza bakarak bu gün daha özerkli ve daha üretken olmanın ne kadar gerekli olduğunu bilince çıkartabilir, devrimci sorumluluğu herşeyin üstünde tutarak geniş yığımlara ulaşabilmek için bilimsel sosyalizmin ilkelerini pratik yaşamı ile uygulayabilir, daha araştırıcı, eleştirelci ve birleştirici olmaya öznen gösterir. Ve böylece kitleleri harekete geçirebilirsek faşizm ve emperyalizmi yenecek demokratik halk devrimi ve giderek sosyalist bir toplumun kurulabilmesi yolunda mutlaka başarılı olacağız demektir...

BİR EMEKÇİNİN NOT DEFTERİNDEN.
5 Ağustos 1986 / Berlin

TARİH...TARİH...TARİH...

"Erbab'ı kıyımın muvaffakiyeti üzerine züldakdiye emaret'i sabıkası halkı dahi hemen ayaklandı. Çünkü, Ferhat Paşanın itisafından dolayı en ziyade haksızlığa hedef olmuş kütalardan biri idi." (Keza, s. 292).

Anadolu halkı neden bu kadar "Muza-yaka" ve "zulüm" , "itisaf" görüyordu? Çünkü *Dürlük* düzeni esnasında yalnız derebeyleşen "Şahip arz"ların soygunu vardı. *Kesim* düzeni ile beraber, evvelki soygun kalkmak şöyle dursun, birde onun üzerine daha evrensel bir tefeci-bezirgan sisteminin soygunu ve baskısı binmişti. Sömürü katmerleşmişti. Miri toprağın tasarrufu malikane sahipliğe geçmişti. Rüsvet sistemi devletin halk üzerindeki yükünü de dehşetlendirmişti. Toprak gelirinin bezirgan tefeci eline geçmesi gibi mansıp ticareti de en sonunda gene çalışan halka inen bir bela oluyordu.

"Paşalar mazul oldukta kapıların dağıtımaya mecbur olup, açıkca kalkan *Levend* ve *Sehban* ve bölükbaşları maiyetleri ferediyle kapı buluncaya kadar köyden köye, misafir olurlar ve kendileri ve hayvanlarını *köylüye* besletirler idi..." (A. Ş. : Tarih Osmanlı C. 2, s. 360).

Üst sınıflar *"güdemez"ler*. Buhran, adı halka münhasır değildir. Tabakata balaya da sirayet etmiştir. Anadolu'nun kısmı azami esasen mamur, medeniyet'i İslamiye usulü üzere medeniyet kütaları muhtevi idi. Karamanlıların hatta Selçukiler zamanından beri cari olan usul ve tamamlırları vardı. Merbut oldukları o usul bilhassa meşru bildikleri bazı imtiyazat yeni amirler tarafından ref edilmiş. *"Yeni sancak beyleri, yerli ayan ellerinden tımarları, mütevellitlikleri zapt edip kısmen dönme yabancı olan bendeğanine, kölesine vermekte idiler."* (Tarih Ebülfaruk C. 3, s. 289).

"Müşteki olan kadim ayan memleket esasen Osmanlı'nın aleyhinde olarak muzir telkinat ıcrasına başlamışlardı." (Keza, S. 290). Onun için kolayca *"ayan'ı mahliye, ulema, suyu, derişan" bunlara (is-yancılara) iltihak etti."* (Keza s. 291).

(devamı gelecek sayıda.)

***Bu metin Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın OSMANLI TARİHİNİN MADDESİ adlı eserinin 3. Cildinden alınmıştır.

SARP KURAY'ın ÖNCÜLÜĞÜNDE DEVRİMCİLERE ve HALKA AÇIK TARTIŞMALI KOFERANSLAR DEVAM EDİYOR !

1985 yılı başlarından itibaren gerici finans - kapital basını örgüttümüz hakkında başlattığı yoğun bir karalama kampanyasıyla saldırıya geçti. Yalan haberlerle, gerçeklerin üzerinde bir sis perdesi oluşturma ve geniş kitlelerden PARTİZAN YOLU'nu tecrit etme çabası garip bir rastlantıyla gene finans - kapital yayın organlarının, 9 Mart - 12 Mart konağını alabildiğine "açık" tartışmaya başladıkları zamana denk düştü.

Tercüman gazetesinden YENİ GÜNDEM'e kadar bir yığın gazete ve dergi bir anda 12 Mart 1971 muhtırası, onun ardındaki 9 Mart girişimini ve bir bütün olarak -27 Mayıs ana hedef olmak üzere - 12 Eylül 1980 faşist darbesi dışındaki Askeri Müdahaleleri tartışmaya başladılar. Meydan boştu... Egemen sınıfın satılık kalemlerleri Tarihsel ve Sosyal orijinalliğimizin getirdiği ve bu gün işçi sınıfımızın siyasi iktidar mücadelesinde yararlanabileceği tüm değerlere karşı bir "Haçlı Seferi"ne giriştiler.

Olayların içinde birinci dereceden yer alanlar açıklamalar yapıyor her pratik vaka ayrıntısıyla ele alınıyordu. Dizi yazıların biri bitmeden ötekisi başlıyor, dönemi yaşayanların a-naları gazetelerin baş köşesini işgal ediyordu.

Bu tartışma karşısında devrimci cephe suskundü. Çünkü devrimciler; bırakalım yaşamış pratik olayları otokritiğe tabi tutmayı, henüz ideolojik olarak Kemalizm'le kopuşmaya yönelememişlerdi. Kitaplardaki Kemalizm tezleri olduğu gibi duruyordu. Hala Kemalizm, kimine göre "Küçük Burjuvazinin radikal tavır alışı", kimine göre "sol kanadıyla ittifak yapılacak ılerici bir güç", kimine göre "Asker Sivil aydın zümre"nin bir kanadının düşüncesi, kimilerine göre ise "Demokrasi mücadelesinde işbirliği yapılacak bir güç" idi.

Kemalizm olgusunun Kürdistan U-lusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadelesi karşısındaki yerini ve Müdahaleci gücün bu gün geldiği noktayı henüz sap-tayamamış olan devrimci hareketler doğal olarak bir geçmiş otokritiğine yönelememişlerdi. Geçmişle bu tarzda hesaplaşamamış olanlar -bırakın finans - kapital ideologları ile tartışmayı - yaşamış olayların üstünü örtmek için büyük çaba harcıyor-lardı.

İşte böyle bir ortamda yoldaşımız SARP KURAY'ın konuşmacı olarak katıldığı seri konferanslar başlatıldı.

Konferanslar üç ana başlık altında yapıldı.

- 1) DEVRİMCİ HAREKETİMİZİN GENEL DURUM DEĞERLENDİR-MESİ.
- 2) 9 MART - 12 MART KONAĞI-NIN TARTIŞILMASI.
- 3) PARTİZAN YOLU ÖRGÜTÜ'nün OTOKRİTİĞİ.

DEVRİMCİ HAREKETİMİZİN GENEL DURUM DEĞERLENDİR-MESİ başlığı altında, 1919'larda kuruluş konağını yaşayan Türkiye devrimci hareketi, dönemlerin genel karakteristiği bakımından bir değerlendir-meye tabi tutulmuş, günümüze açılan "iki kanal" kendi örgüttümüzü

de kapsayan bir yaklaşımla incelen-miştir.

1919'lardan günümüze açılan ünlü adıyla "60 Yıllık hareket" ile 1960' larda gençliğin "kendiliğinden ve kendi sosyal karakteriyle" sosyalizme girmesiyle oluşan ikinci kanal; olum-luluğu, olumsuzluğuyla , eleştirilmesi ve sahip çıkılması gereken değerleriy-le ele alınmıştır.

9 MART - 12 MART KONAĞININ TARTIŞILMASI bölümünde yoldaş Sarp KURAY, başkalarının hataların-dan başlama ya da gerçeklerin üstünü örtme yerine "kendisini olayların merkezine oturtarak" ve devrimci orta-mda ısrarla üstü örtülmeye çalışılan olayları somut bir biçimde anlatarak bu konağın kapsamlı bir değerlendiri-mesini ve 1971 kuşağının özleştilerisi-ni yapmıştır.

Bu değerlendirmeler yalnız 12 Mart'ın açıklanması olarak ele alınmamalıdır, 12 Mart dönemi iyi kavrandığı takdirde, 12 Eylül faşist darbesinde işleyen kurgunun anlaşılmasında da bir anahtar rolü oyna-yacağından tarihi önem taşımaktadır.

PARTİZAN YOLU ÖRGÜTÜ'nün OTOKRİTİĞİ BÖLÜMÜNDE; ku-ruluşundan bu yana örgütümüzün, devrimci örgütlü ve kişilerle ilişkile-rindeki hatalar, olumsuzluklar, ele alınmış, örgüt içi tartışma cabaları-nı bile zorla bastırıldığı bir ortamda Devrimci Hareketlerimize bir davra-nış biçimi sunulmuştur.

Son konferanslarda ise "TARİH - DEVRİM - SOSYALİZM" ışığında orta-doğu'nun, özellikle Türkiye'nin geleneksel pratik devrimci ve isyancı güçler gerçekliği "ele alındı.

Finans - kapital ideologlarının ve onların sol içindeki uzantılarının tari-hi ve sosyal gerçekliğimizi çarpıtma girişimlerine yoldaşımız Sarp KU-RAY, Dr. Hikmet KIVILCIMLI'nın TARİH TEZİ'ne getirdiği güçlü bir yorumla karşılık verdi.

Bütün bunların dışında konferansla-rın mutlaka alta çizilmesi gereken bir özelliği de alabildiğine özgür ve de-mokratik bir tartışma platformu ya-ratmasıydı. Her konferans yedi-sekiz saat sürdü ve dinleyiciler sınırsız söz hakkının tanıdığı bir ortamda ol-gun ve toleranslı bir tartışma yapı-lar. Getirilen tezlere karşı sınırsız eleştiri hakkı tanındı ve her konuş-macı sonuna kadar dinlendi. Eleş-tirileri yanıtladı. Çünkü Sarp KU-RAY'ın dediği gibi "devrimci orta-mımız, kurak toprağın suya ihtiyacı olduğu kadar, tartışmaya, görüşme-yeye, yakınlaşmaya ve tekrar - e azım-dan aşgari müştereklerde - güven için-de omuz omuza yürümeye ihtiyaç hissetmekteydi."

(Sarp KURAY, 2. Paris Konferansı.)

Bu ihtiyaçtan bilincinde olan örgüt-ümüz, yapılan konferansları devrim-ciler arasında aşgari güvenin sağlan-ması yolunda bir adım haline getir-pmeye büyük önem vermiştir.

NOT / GELECEK SAYIMIZDA KONFERANSLAR HAKKINDA DAHA AYRINTILI HABER VE KONFERANSLAR ÖZETLERİNİ YAYINLAYACAĞIZ.

SAÇAK DERGİSİNDEKİ ORDU TARTIŞMASINA CEVAP

ALİ BERKTAY

SAÇAK dergisinin Mayıs 1986 tarihli 28. sayısında ("*Türk Ordusunun Tarihsel Kaynakları*" Üzerine) isimli, Doğu Perinçek imzalı bir yazı çıktı. Yazı, Mevlut Bozdemir'in 1982'de kitap halinde ya-

Doğu Perinçek yazısının başında şöyle diyor:

"Ordunun politik alandaki ve toplum hayatımızdaki rolü çok konuşulan bir so-rundur. Buna rağmen konu, tarihsel kök-lerine inilerek pek incelenmiş değil. "*Türk Ordusunun Tarihsel Kaynakları*" başlıklı doktora tezi, bu araştırma alanına atılan ilk adımlardan. "

(SAÇAK, Mayıs 1986, s.24)

yınlanan "*Türk Ordusunun Tarihsel Kaynakları*" başlıklı doktora tezine bir eleştiri niteliği taşıyor. Bunun yanında Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın genelde toplu-ların gelişme dinamikleri, özele de Orta-Doğu ülkelerindeki sosyo-ekonomik yapı-lanmalar ve geçiş problemleri üstüne tez-leri (solda üretilen "*Kerim Devlet*" teo-ri-leri)olarak adlandırılıyor ve gerek ATÜT' çü tezler gerekse de milliyetçi, bağnaz ta-rih tezleriyle aynı kefeye konarak çarpı-tılıyor. Aynı zamanda eleştiriyi temel teşkil eden görüşlere sadece ordu mesele-sini değil, genelde Tarih ve Tarihöncesi-ni özele de Osmanlı ve Türkiye tarihini kapsayan belli bir bakış açısı empoze edi-yor.

1971 öncesi dönemde görüş ve yapıtları-nı yakinen bildikleri ve 1980 sonrası dö-nemde, kendi orijinal buluşları gibi gün-deme getirdikleri tüm araştırma konula-rına "*dipnotsuz kaynak*" teşkil etmiş Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın bu şekilde atlanma-sı, sahip olduklarını iddia ettikleri mark-sist bilimsel yaklaşımın ahlak ve bilim öl-çüleriyle uyusmamaktadır. Kendilerinin de çok iyi bildikleri gibi, Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın Antika tarih, Tarihöncesi, Top-lum biçimlerinin gelişimi, Osmanlı top-lum yapısı konularında çok derin araştı-rmaları olmuş ve toplum biçimlerinin geli-şimi (Antika Tarihte) konusunda, orijinal bir tez yaratma iddiasını taşımıştır. Bu tez doğru bulunur ya da bulunmaz.

Eleştirilebilir, savunulabilir. Ama eğer tari-h, hele hele ordu kaynaklarına yönelik bir tarih araştırması söz konusuysa Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın bu alanda bütünsel-lilik taşıyan tek tez olma özelliğini göste-ren yapıtları atlanıp, bilimsel değerini bu tartışmanın dışında tuttuğumuz Mevlut Bozdemir'den işe başlanamaz.

Bu konuda bir eleştiriyi zaten yapmış olma, çıkacak kitapta yayınlayacak olma

lan tarihsel saptamalarını eleştirme yolu-nu seçiyoruz.

Daha çok tepki karakteri taşıyan, tarihsel devrimciliğin gelenekli gençlik hareket-leri içinde eylem yapmaktan bilime fırsat bulamayıp, ancak yenilginin dayattığı a-ğır koşullarda bilime bir kurtarıcı gibi sa-rılma eğilimi gösteren gençlik yığımların bu çizgisine uygun düşecek tarzda yapılan yayınların gerek ideolojik içeriği, gerekse pratik işlevleriyle mücadele etmek gerek-tiğine ve gündemdeki konunun devrimci mücadele yararına kullanılabilecek bir tar-tışma malzemesi sağlayacağına inandığı-mız için ve bu alanda teorik açıdan varıl-mış noktaları hatırlatmak istediğimiz için bu eleştiri bizzet bu yönde bir anlam taşı-maktadır.

Doğu Perinçek'e yönleteceğimiz eleştiri-lerin daha da anlaşılır olması için, önce-likle Mevlut Bozdemir'in yaptırına çok kı-sa olmak kaydıyla bir göz atalım.

Mevlut Bozdemir, Türk ordusunun kö-kenleriyle ilgili çalışmasında doğru bir tesbitten yola çıkıyor :

"Bu.günkü Türk ordusunu anlayabilmek için bu kurumun tarih içinde toplumuyla olan yoğun ilişkilerini ana çizgileriyle gözden geçirmek kaçınılmaz bir aşama-dır. Çünkü göreceğimiz gibi bugün bile gözlenen bazı anlayış ve davranışlar, as-lında köklerini tarihin beklenmedik derin-liklerinden almaktadır." (Türk Ordusunun Tarihsel Kaynakları, A.Ü.S.B.F. yayını, Ankara 1982, s.2)

Daha sonra, yüzyıllar boyu süren "*nere-deyseye kalıtımsal*" olarak nitelendirildiği bir gidiş içinde, çeşitli Türk boylarının, Selçuklu Devleti'nin ve Osmanlı İmpara-torluğu'nun bünyesinde "*askerlilik*" ola-rak adlandırıldığı bir geleneğin varlığını araştırıyor. Biz, yapıtıyla ilgili kısa değerlendirmemiz Osmanlı'nın sonuna dek olan bölümlerle sınırlı tutacak, "*Kema-list Ordu*" başlığında incelenen Cumhuri-yet dönemine sadece Doğu Perinçek'in görüşleri çerçevesinde değineceğiz. Çün-kii bizzet Cumhuriyet dönemine ilişkin tesbitler, Osmanlılık'la doğrudan neden-

sel "Devlet Partisi" CHP eliyle gerçekleş-tirildi. Ecevit 12 Mart Muhtırasına karşı tavır alarak önce parti içi iktidarı ele ge-çirdi. Ardından kitlelerin faşizme olan tepkisini ustaca kullanarak 1973 seçimle-rinden başarıyla çıktı. CHP - MSP koalis-yon hükümeti kuruldu ve 27 Mayıstan sonra olduğu gibi "Geçiş" yani *yeniden* Demirelin Başbakan olduğu MC iktidar-larının işbaşına gelişine kadar ki hassas sü-reç Ecevit CHP'si kullanılarak aşıldı.

Demek ki 27 Mayıs'tan ve 12 Mart'tan sonra doğrudan finans kapital temsilcileri iktidara gelmeden önce "Sol" görünüm-lü ara iktidarlara ihtiyaç duyuldu. Bu ihti-yac yukarıda belirttiğimiz gibi bir yanıy-la ordu gençliğinden gelebilecek BAAS tipi yönelişleri engelleme, öte yarıyla 12 Mart'tan sonra olduğu gibi yoksul yığın-lardaki demokratikleşme eğilimlerini da-hila radikal bir çizgiye yönlendirmek nötra-lize etmek isteğinden doğmuştur.

12 Eylül faşizm döneminden "Sivil" yönetime geçişte böyle bir ara iktidara hele hele "Sol" bir görünümüne hiç bir şe-kilde ihtiyaç duyulmamıştır.

Faşist Generallerin açık desteğiyle oluşturulan ve "Devlet Partisi" olarak iktidara hazırlanan MDP "*Biz 12 Eylül'ün devamıyız.*" sloganını sürekli ön planda tutuyor, faşist cuntadan açık destek aldığını her yerde ilan ediyordu. Onlar koyu bir anti komünizm ve ceberut devlet politikasını, 24 Ocak ekonomisine kararık iktidara gelebileceklerini hesapla-dılar.

Oysa ne işçi sınıfı , yoksul yığınlar ve mazlum Kürt halkı böyle bir yönetim isti-yordu. Ne de finans kapital...

Çünkü bir avuç asalak sömürücü finans kapitalist dışından halk geniş kitleler 12 Eylül faşizm döneminde;

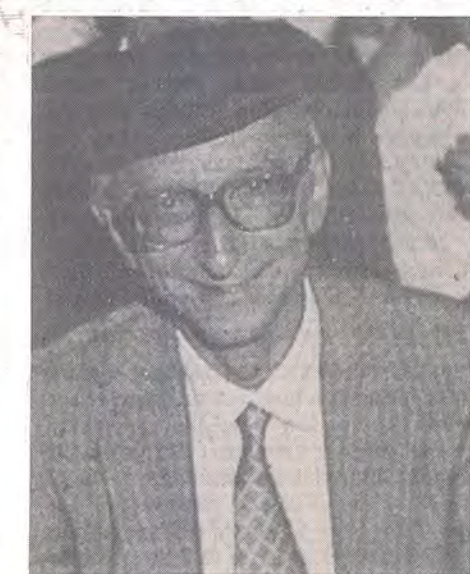
A)Ekonomik olarak ceplerindeki son 25 kuruşu, yastıklarının içine sakladıkları son ziynetlerini, yani son gelecek umutla-rını bankerlere kaptırmışlar pahallılığın ve yoksulluğun en acımasızı karşısında ses-sizce durmak zorunda kalmışlardır.

B)DISK ve diğer devrimci sendikalar, ü-retici tüketici kooperatifleri, öğretmenle-rin yığın örgütü TÖB-DER kapatılmış ve bütün toplumsal muhalefet yolları silah zoruyla tıkanmıştı. Türk ve Kürt halkları en değerli evlatlarından bir çoğunu iş-kencece, pusuda, çatışmada kaybetmiş. Hapishanelerde uygulanan insanlık dışı işkence ve baskı politikası mahkum alle-leri başta olmak üzere halkta öfke ve nef-ret yaratmıştı.

Kısacası halklarımız ne 12 Eylül faşiz-mini ne de onun devamı olacak herhangi bir politik eğilimi istemiyordu.

Finans kapitalistler açısından ise darbe-nin açtığı yollardan uygulanan ekonomi politikayla gerekli yol alınmıştı. Artık kaçınılmazca gelecek olan "sivil" yön-e-time geçişin koşulları oluşuyordu. Ege-men sınıflar artık görevini yapan ordunun kıslanma çekilmesini ve bu dönemnin ka-panmasını istiyorlardı. Ancak darbenin başından beri uluslararası ve yerli finans kapitalin denetiminde ve CIA - MIT - Kontr Gerilla tezgahlarında planlanarak gerçekleşmiş olması, ne ara iktidara ne de "Sol" görünümünü bir geçiş partisine ihti-yac hissettileriyordu.

Finans kapital cephesinde durum böy-leyken faşist generaller açısından bazı so-runlar kendini dayatmıştı. Onlar daha önceki deneylerden bir şeyi iyice öğren-mişlerdi. Sinek ve korkak Türkiye burju-vazisi bunalım dönemlerini aşmada cesur ve atak davranamaz, buna sosyal-tarihsel anlamda nefesi yetmez, bu anlamda

HALKÇİ LİDERLER (!)

yeteneksizdir. Ama vurucu güç yolları a-çıp ekonomik ve politik sorunların halle-dilebileceği bir zemini silah zoruyla yarat-tıktan sonra bunlar sahneye çıkar ve ge-leneksel Devletçi-Müdahaleci eğilimin temsilcilerini devlet mekanizmasındaki etkili yerlerden tasviye eder ve sosyal an-lamda fonksiyonlarını bitirir. DP dö-ne-minde İsmet İnönüye 27 Mayıs sonrası Cemal Gürsel'e, 12 Mart sonrası Orgene-lal Faruk Gürler'e ve Muhsin Batura ya-pıplanlar henüz belleklerde tazeliğini yit-tirmemişti. Başta Kenan Evren olmak ü-zere 12 Eylül'ün faşist paşaları bu akibete uğramanın telaşıyla önlemler almaya gi-riştiler. Anayasanın geçici maddeleri,

Cumhurbaşkanlığı Konseyi olarak kalıcı-lık ve en önemlisi başına 12 Mart'ın iş-kenceci Kontr-gerilla Generali Turgut Su-nalp'ın getirildiği MDP iktidarı.....

ama daha yukarıda belirttiğimiz gibi Türkiye için geldiği aşamada böyle bir yönetimi istemiyordu.

Finans Kapital birinci dereceden kendisi-ne bağlı bir siyasi parti ile "Demokrasi" ye geçme hazırlıyındaydı.

Türk ve Kürt işçi sınıfı ve emekçi halk-ları icazetsiz, cuntayla bütünsellenmiş, de-mokratikleşme yönünde adımlar atmaya aday bir parti istiyordu.

—SAÇAK— DERGİSİNDEKİ ORDU TARTIŞMASINA CEVAP

sonuç bağlantıları taşımak durumunda. Doğu Perinçek'in istediğinden bağımsız olarak, gerek 600 yıllık Osmanlı gerekse de 7000 yıllık antika medeniyetlerin yakın tarihimiz ve günlük ekonomik, sosyal, kültürel problemlerimiz üstünde ağırlığı sürekli hissedilmektedir.

Mevlüt Bozdemir söz konusu edilen "askerilik" olgusunu şöyle tanımlamaktadır :

"Askerilik kavramı için bir ilk tanımlama gerekirse, bir toplumdaki savunma gücünü, bu güdünden kalkarak çok ileri noktalar varan ve saldırganlık, savaşçılık, kavgaya severlik, şiddet severlik... gibi biçimler alan ve somut güç kullanımı kaplılarını içeren özgün bir toplumsal davranış türü olarak tanımlayabiliriz."

(Mevlüt Bozdemir, a.g.e, s.3)

Bu tanımlamanın sosyoloji bilmi açısından değeri tartışılabilir. Yani söz edilen davranış türleri, bir gelenek olarak takip edilecek düzeyde olgular mıdır, yoksa asıl geleniğin çeşitli şekillerdeki göstergeleri midir? Ayrıca, bu sonuç düzeyindeki olguların isimlendirilmesi neye göre yapılmaktadır? "Kavgaya severlik" haksızlığa karşı asırmamak olarak da nitelenebilir mi?

"Şiddet severlik", bir sadizm eğilimi midir, yoksa şiddetli şiddetle mi yanıtlanmaktadır? Saldırganlıktan kast edilen, her yeni toplumsal düzenin ebesi olan "zor", bir kolektif aksiyon gücü tarafından kullanılan zor mudur?

Bizce, Mevlüt Bozdemir'in burada askerlik parantezi içinde sunduğu kategoriler, aslında medeniyet tarihçilerinin istisnalarından Barbar Toplumlarla ilgili yaptıkları nitelermelerin izlerini taşımaktadır. Önemli olan, eğer konuya bilimsel yaklaşma iddiası taşınyorsa, olayın altındaki toplumsal gerçekliği araştırmaktır.

Ancak Mevlüt Bozdemir en azından böyle bir geleneğin varlığına ve bu gün bile toplumu etkilediğine dikkat çekmekle, doğru bir tespit yapmaktadır.

Peki sözkonusu edilen bu geleneğin gerçek içeriği nedir?

Bu soruya verilecek doğru yanıt, tüm tartışmanın ayakları üstünde durabileceği gerçek bilimsel zemini bize sağlayacaktır.

Mevlüt Bozdemir'in "askerilik" olarak yüzeyde tanımladığı olgu, Tarihöncesi'nin sınıfsız toplumunun, KAN TEŞKİLATLI İLKEL KOMUNA'nın gelenek-görenek üretici gücüdür.

"Unutmayalım, biz Barbar derken, onun muhakkak ilkel, yırtıcı, hoyrat yanını değil : 1)Tarihöncesi İkel Sosyalist Toplumunun Sosyal gelenek-görenek üretici güçlerini az çok taşıyan ve benimseyen insanı; 2) Çökmek üzere olan medeniyet insanların zulüm ve zorbalıklara ölümlerinde son kerteye dek soysuzlaşmış bulunan Kolektif Aksiyon üretici güçlerini taşıyan ve yaşatan insanı gözönüne getiriyoruz.

(Dr.Hikmet Kıvılcımlı, TARİH- DEVRİM-SOSYALİZM, Tarihsel Maddecilik Yayınları, İstanbul 1965, s.12)

Şöyle bir soru akla gelebilir : Nasıl olur da şu içinde yaşadığımız, artık 21. yüzyıla dayanmış zaman diliminde, dünyanın Sosyalizm ve Kapitalizm adlı iki modern sisteme bölündüğü bir çağda tarihöncesi'nin gelenek-göreneklerinin toplumsal sınıf ve tabakaların hareketlerini etkileyebilecek oranda yaşadıkları iddia edilebilir?

Ancak, şurası unutulmamalıdır ki, Modern Kapitalizm çağına dek süre gelen tüm Antika Tarih, Medeniyetlerin bata-çıkı gidişleriyle doludur. Bu bata-çıkı gidiş birbirinden kopuk, soyutlanmış biçimde ele alınırsa, doğal olarak, her hangi bir sonuç varılmaz. Olayların arasında-ki neden-sonuç bağlantılarını kurmak, Antika Tarihte her Medeniyet yıkılışında ve bir yenisinin kuruluşunda, bir bölük barbarın "nöbet sırası düştükçe" Tarih sahnesine girdiğini; sınıfsız toplumdan sınıflı topluma geçtiğini bize gösterir. Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın "Tarihsel Devrim"

ANAP-DYP KAVGASI NEDİR?

İşte Özal'ın başarısı bu noktada ortaya çıktı. O 12 Eylül döneminin görüntüde tek icazetsiz partisiydi ve bu görüntüyü kitlelerdeki sivilleşme özelemlerini O'ya dönüştürmede ustaca kullandı.Yoksa Prof Dr.Toktamış Ateş'in sandığı gibi "Özal'ın en büyük başarısı gılsuyu kokusuyla After Shave ve Parfüm kokusunu; Tarihata Yükkese Sosyaliteyi, zahireciye Holding'i biraraya getirebilmiş olması" . (Nokta Sayı 38 , s.14) değildir. Bu antika -modern karması yapı Türkiye'nin geleneksel egemen sınıf ittifakıdır. Onu politik alana en iyi yanstan AP ve Demireldir. Özal bu sentezi yaratmak değil tam tersi "zahireci" nin zararına Holdinglerin yükselişini sağlamak misyonuyla siyaset sahnesine sokulmuştur.

Yeniden konumuzla dönersek; demek ki Özal hem halk kitleleri açısından hem finans kapital açısından, Ordu'yu siyasi alandan çekme, devletle sivilleşme, gerçekleştirmek üzere o gün için tercih edilmiştir. Halk kitleleri açısından bu tercih ehven-i şer de olsa böyledir.

Ancak 28 Eylül ara seçimleriyle bir anlamda noktalanın bu "geçiş dönemi" böyle yaşanmadı. Ekonomide eski çizgisinden sapmayan Özal, diğer alanlarda kendine yüklenmek istenen misyonu yerine getiremedi. Kitlelerin demokratikleşme özelemleri tüm örgütlenme ve siyasi mücadele yama haklarını ellerinden alan yasalarla cevaplandı. Güvenlik kuruluşları, demerik ve sendikalar konan yasalar, kooperatiflerin devlet kuruluşu haline getirilmesi,olağanüstü hal yasası ve bunun gibi onlarca yasa karamame ile 12 Eylül faşizm döneminin fazlaca aratmayacak bir sistem oluşturuldu.

Devlette sivilleşme olayı tersine (tam bir polis ve Kont-gerilla devleti oluşmasına dönüştü. Milyarlar harcanarak modern ve etkin hale getirilen MİT ve Polis teşkilatı Kont-gerilla destieyle artık devlete hakimdir. Öylesine hakimdir ki bazıları "Ekonomiyi Özal yönetsin, politikayı Ev-

ren" diye formülasyon yapmaktadırlar.

Kıscaksı Özal sivilleştime sürecine giren Türkiye'de tersi bir süreç izlemiş ve ANAP giderek 12 Eylül faşist cuntasıyla bitinleşmiş,MDP'leşmiştir. 1983 6 Kasım seçimlerinden önce Van'da yaptığı konuşmada; "Toplum devlet için değil, devlet toplum için vardır." diyen Özal bu gün polis ve Kont-gerilla devleti karşısında eski düşüncesinden vazgeçmiş gibi görünmekte dahası giderek onunla bitinleşmektedir. Son Antalya mitinginde Demirel'in yolunu yüzlerce polisle kestirdikten sonra "Muhafazakar" eski MSP'li ANAP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Keçeciler'in "Demirel karşısında devlet gücünü görüncce toristan etti. Huyudur hep şapkasını almadan kaçır." diye-rek 12 Mart muhtırası ile Demirel ilişkisini hatırlatması buna ilginç bir örnektir.

Toparlarsak ANAP ve Özal hem egemen sınıflar açısından hem yoksul yığınlar açısından kendisinden bekleneni gerçekleştirmede yetersiz kalmıştır. Bu yetersizliğe tepki 28 Eylül ara seçimlerine % 15 lik bir oy kaybı olarak yansımıştır. Demirel, 25 Mart 1984 mahalli seçimlerde % 13 olan DYP oylarını % 24'e yükselterek bir anda tartışılan alternatif haline gelmiştir. Gerçi DYP'nin 25 Mart 1984'te seçim oobüsü alacak parası yokken bu gün harcanan milyarlar Demirel'e kimin el uzattığını göstermiştir. Eski Demirel de gerek faşist cuntaya gerekse onunla bitinleşip giderek MDP'leşen ANAP'a karşı oluşmuş yaygın demokratikleşme eğilimini "Yasaksız Türkiye, Demokratik Cumhuriyet, Sosyal Devlet" sloganlarıyla formüle ettiği bir mücadelede oya dönüş-türmeyi başarmıştır.

1973 seçimlerinde Eccevit'i umut CHP'yi birinci parti haline getiren sosyal ve siyasl kurgu, bu gün sosyal demokratların sili-k, programsız, alternatif olmayan ve Eccevit faktörüyle parçalanmış siyasal örgütlenmesini değil Demirel ve DYP'yi öne çıkartmıştır.

adını verdiği bu Antika Tarih zembereğini anlamadan, bu kuruluş dinamiği üzerinde şekillenen Devlet, Ordu gibi kavramlar gerektiğince açıklanamaz, kavranamaz. Soyut lafların tekerlenmesinden öteye gidilemez.

"Antika medeniyetin kendi içinde -Modern medeniyette görülen benzeşen- bir SOSYAL DEVRİM imkansızdır. Yeni bir sosyal sınıf, eski gerici sosyal sınıfı devrim medeniyeti kurtaracak durumda kolektif aksiyon gücü sağlayamaz. O zaman eski medeniyetin üretici güçlerini boğan üretim münasebetlerini kökünden kazıyacak barbar yığınları akına başlar. Barbarlar, Tarih öncesinin en sağlam İkel Sosyalist (Gelenek-Görenek ve Kolektif Aksiyon) üretici güçlerini harekete geçirirler. Eskişmiş medeniyette en az bulunan şeyse özellikle o güçlerdir. Onun için eski medeniyet dayanamayıp, inanılmaz çabuklukla yıkılır. Bu da bir Devrimdir, ama Sosyal Devrimin zıddına, eski medeniyeti kurtaracak yerde yokediği için, ona: TARİHSEL DEVRİM adı verilebilir." (Dr.Hikmet Kıvılcımlı, a.g.e. , s.9)

Modern kapitalizm çağıyla birlikte ne olur?

"Tarihsel Devrimler, modern çağla birlikte sona erer. Çünkü : 1)Modern çağda, herşeyden önce: Tarihsel Devrim imkansızlaşmıştır. Yeryüzünde ne insanlığın fethetmediği belli başlı bir ülke, yeni üretici güçler sağlayacak coğrafya bölgesi kalmıştır; ne de o yeni maddi üretici güçleri kendi manevi üretici güçleriyle (gelenek-görenek ve kolektif aksiyonlu sosyal üretici güçleriyle) geliştirebilecek barbar yığınları kalmıştır. 2) Ona karşılık, teknik üretici güçler (Büyük coğrafya keşiflerinin sömürge çapuları ve uzak dış ticaretin büyük sermaye birikimi yollarından) öylesine muazzam sıçrayışlar yaptı ki, yalnız başına Teknik güçlerin gelişimi, Toplum içinde : hem (Coğrafya, tarih, Barbar Kolektif Aksiyonu) üretici güçlerinin yerini tutabilecek maddi gelişimi sağladı; hem medeniyeti ve insanlığı Tarihsel Devrim uçurumuna yuvarlanma çapınımlazlığından kurtaracak Sosyal Devrimci Modern Sosyal Sınıflar yetiştirebildi.

sarıp geçmişten ders almış bir şekilde siyasal arenaya çıkamaması sözümlü ettiğimiz tablonun oluşmasına yardımcı olmuştur. Bu gün Demirel "Yasaksız Türkiye" dediğinde kendi siyaset yapma yasağının kaldırılmasından söz etmektedir. Çünkü; bu gün uygulamaya konan Anayasa onların 12 Eylül öncesi hazırladığı Anayasanın ayıdır. Kitlelerin yoksullaştığından söz etmemektedir. O yoksullaşmaya yaratan "24 Ocak Kararları" Demirel tarafından uygulamaya sokulmuştur. Bu gün DYP'nin sunduğu ekonomik programa iki farklılık göze çarpmaktadır.

A)"Enflasyonu % 5'e kadar indiririz" dediler. Nasıl yapacaklarına ilişkin hiç bir şey söylemediler.

B)"Köylü ezilmiş ve yoksullaştırılmış. Buna çare bulacağız" dediler. Bunu yapmak bir kaynak aktarımını, yani devlet kasasından desteği gerektirir ve 24 ocak kararlarının ruhuna aykırıdır. Özal bir yandan "Köylüyü kazanacağız" derken, diğer yandan İstanbul'daki "Buenes Internasyonal" yani Emperyalist ülkelerden ülke ekonomisini kontrole gelmiş yabancı iş adamları toplantısında "Ekonomide sapma olmayacak" diyor. Demek ki "Köyle" yani kırsal alana yöneltme tezi Özal açısından bir demagogidir. Demirel'in de en çok yüklediği yan burasıdır. Zaten -basit bir formülasyona- farklı oldukları yan da burasıdır , diyebiliriz.

Oysa Demirel bu gün boş bulduğu Türkiye siyasal arenasında; YENİ GÜNDEM ve türevlerinin de "Sol" dan desteği ile "Demokrasi" havarisi kesilmıştır. Gerçekten demokratikleşmeye yönelik kitle potansiyelin önünü ustaca kesmekte ve yoksul yığınlarımızın demokrasi özelemini finans kapital değirmenlerine taşımaktadır.

Biz bu oyunu iyi biliyoruz. Bu oyun eski oyundur. Ancak 1986 Türkiye'sinde oyuncular değişmiştir. Bu oyunu önce açığa çıkaracak, sonra bozacak biricik güç, Marksizm Leninizm'in ışığında ülkelerimizin gerçekliğini kavrayıp, onu değiştirmek üzere Türkiye İşçi Sınıfı ve yoksul Kürt Halkının mücadele birliğini sağlayacak devrimci önderlerdir. Türkiye İşçi Sınıfımız ve Mazlum Kürt Halkı bu önderliği mutlaka yaratacak-tır. ☆

BABA İLYAS DESTANI

Harzem'den, Horasan'dan, Asya'nın ortalarında Göçüp geldiler. Birlikte idiler. Ve birlikte tüketir idiler.

Güçlü kolların salladığı Mızrakları, Kızları ve oğulları Sonra Ortak malları ile yaşayan Biraz Şaman Biraz Müslüman Olan Türkmen boyları Varıp kondular Anadolu'ya.

Pembe atlaslar Tatlı hırmalar alınır satılırken Bezirganlar, tefeciler Küpleri doldururken Onlara alışamıyordu Asabi Türkmen.

Babalar İlyas adını aldı Halifelerini Dört bir yana saldı. Ve Türkmen boylarına Çağrı çıkardı.

İshak kuşu Örtü otağ başında. İlyas baba der ki: Dedi.

Hani nerde maliy Müslimin ? Dirlik düzenlik nerde ? Keykubati zehirleyen Keyhüsrev Yönetemez devleti Haydi gelin Son verelim Bu derde!

Su verildi kılıçlara, Kargılar temizlendi Yabayı aldılar ele Atları suladılar "Deh!" Çektiler Konya'ya.

Tozlar dumana döndü Dört nala coştı atlar, Amasya kahvesine Bir şafakta vardılar.

Toz ve duman durulmuş Tüm yükler susmuştu. Sabahın serinliği Nur bir yüze Vurmuştu. Gözleri öyle açık Sallanıyordu ipte.

Türkmenler dona kaldı. Bir bulut geldi geçti Güneşlerini kararttı. İshak kusu Gözlerinden İki damla yaş attı. Sonra, Döndü canlara: -Bu kavgaya hak yoludur. Dirlik düzenlik için. Pirimiz gitti elden. Eskiden amaç tekti 'Simdi intikam da var! Dedi:

Uçtu Konya'ya.

Tüm atlar Dörtal oldu Kargılar sivrileşti Kılıçlar keskinleşti Uçtu Türkmen canları, Dağ Taş Dedenen.

Duyulmuştu bu geliş Keyhüsrev sarayında. -Sınırdan asker! Dedi: -Kuşansın gelsin beri. Kırılacak asiller Canlar kurbanı ola! Küheylanlar sulandı Silahlar yalın kılıç Vardı! Kanlı'ovaya.

Kılıcın yavaşından Güneş şaak etti önce -Hiicum! Dedi: Komutan. Keyhüsrev orduları Duraladılar Bir an. Fransız Lejyonları Hemen öne fırladı Şakırdadı kılıçlar Toz buluta ulaştı.

Kan gölünün suları Artık kıpırdamıyordu. Canlar Tükendi böyle. Ama İnanç susmadı Yıllar yılı kılıçlar Dirlik için Şakladı.

MAHMUT GÖKGÖZ

TARİH... TARİH... TARİH...

Bu gün Türkiye'de yayınlanan gazete ve dergilere şöyle bir göz atığımızda yoğun bir "Tarih" tartışması yapıldığını görürüz. İslamiyetin doğuşundan Osmanlılığın çöküşüne, İttihat Terrakki'den 27 Mayıs'a kadar her konuda dizi dizi yazılar yayınlanıyor.

Bir yanda egemen sınıf ideologları, faşist ve gerici kalemlerler finans kapitalin sınıfsal çıkarlarına uygun bir tarih görüşünü topluma egemen kılmaya çalışıyorlar. Diğer yandan "YENİ GÜNDEM", "SAÇAK" gibi dergilerde bu alanda yazdıklarıyla objektif olarak finans kapital ideolojisini devrimci saflara taşıyorlar.

Türkiye ve Kürdistan'daki devrimci hareketlerin genel teorik seviyeleri bu saldırıya karşı koymaya yetmiyor.

Finans kapital ideologlarına ve onların "sol" saflardaki uzantılarına karşı Türkiye ve Kürdistan devrimcilerinin kullanacağı tek silah Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın TARİH TEZİ'dir.

Bu sayıdan itibaren gazetemizin bu sayfasında güncel sorunlara ışık tutucu bir yaklaşımla Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın eserlerinden derlemeleri sunacağız.

SOSYALİST

DEREBEYİLEŞMENİN KAÇINILMAZ SONUCU: İŞYAN Ayrım A

CELALİ İSYANLARI

Kesim düzeni, fiyat kanunu gibi "kıldan ince kılıçtan keskin" bir silahla Osmanlı halkının azgınca soyulup, ezilmesini işkısırttı. Eski Osmanlıların adli idaresine güvenmiş olan halk yığınları ve başta köylüler dahi hoşnutsuzluğa düştü. Hoşnutsuzluk ayaklanma degildir.La-kin hoşnutsuzlukların günden güne büyüyüp devrim derecesine çıkması için gereken sosyal ve siyasi şartları da gene kesim düzeni yarattı.

Tipik surette "Kesim düzeni İsyanı" diyebileceğimiz ayaklanmalara Osmanlı tarihi "Celali İsyanları" der.Birinci Osmanlı saltanatı Yıldırım bozgununa uğrayınca Anadolu halk ayaklanmalarıyla çalkalanmıştı. Şimdi ikinci Osmanlı saltanatı veya Osmanlı İmparatorluğu yüz yasına gelince isyan, Celali vakaları şekline giriyordu. Her iki isyanlar dalgası da, esas itibariyle Avrupa'daki benzerleri olan "Köylü isyanları" nı andırırlar. Onlar gibi din bayrağı altında ortağı allak bulak edeler, en sonra beylerin kahpelikleri ve zorbalıkları altında ezilip giderler:

"933 -1526 yılı Baba Zevahon ilk kızılca kıyameti ko pardı. "Kayseri civarında Baba Zevahon nam bir derişbaşına Türkmen çapulcuları cem ile huruç etti. Davası şeriat ve adalet idi. Efali ise gasp'ı enval ve kat'lı nüfustan ibaretti. Bıncirce asiler ile kasabalara tecavüz başladı." (Tarih Ebülfaruk, cilt 3)

Bu isyan bir yıla kadar dayandı. Kayseri sancakbeyi Mustafa'nın defterdarı Kadı Mushihüddin asilere öğüt vermeye gitti. Öldürüldü. Üzerlerine Karaman beylerbeyisi İskenderzade Hürrem Paşa saldırdı. "Mağlup ve perisan" olarak "İçel sancak beyi ile beraber maktuller arasında kaldı." (Tarih Ebülfaruk, cilt 3 s. 287)

Bunun üzerine Sivas beylerbeyisi ile Malatya beyi tarazuca kalktılar. İlk savasta üstün geldiler. "Hatta, babası Zevahon muharebede maktul olmuş iken asiler gece hücumu ile Hüseyin Paşa'nın ordusunu perisan etmişlerdi." (Keza.)Paşanın kendi yaralanıp kaçmıştır.

Ancak neden sonra "Dişarbakır beylerbeyi Hüseyin paşa ciwar beylerin imdadıyla asileri cümleten mahv etmiştir" (Keza 934-1527)

934-1527 yılı "Yenice bey unvanını alan bir serseri dahi Adana vilayetinde huruç etmişti. Ordadaki isyan mühimceydi." (Keza) "Veli Halife" : "Adananın dağ tarafından Türkmen Aşiretleri içinde kıyam eden Veli Halife nam bir sergerde dahi bir çok hempa toplanmaya muvaffak" oldu. Ama, Sancak beyi Piri bey "hüsnü tedbirleri" ile bu isyanı bastırdı. (Keza.)

Halbuki yüzeysel kalan siyasal tarihe baksarsak, arada yıllarca Anadolu'yu kasıp kavuran ve İmparatorluğu u-çururum bir parmak berisine getiren Celali İsyanları A-lelade çapulculardan ibarettir. Ve şöyle iki basamakta hülâsa edilebilirler:

Tomuzoğlu: adıyla, Edirne Bursa arasında türeyen "bir şahi hayli hasarlar ıcara" etti.

Bursa ile Edirne: bildiğimiz gibi, birinci Osmanlı saltanatı ile, ikinci Osmanlı saltanatının doğuş payitahtları idiler. İkisinin arasında bütün İmparatorluğun merkezi İstanbul ve Marmara denizi vardır. Ülke ufak yer değil, ama, yılm asıl büyük isyanı K nder Sultan'dır.

idi. Ama, vicdan isyanının silahı isyana dönmese için, her halde, hele o zamanki din havası içinde, yabancı Hristiyanların gadre uğramaları yetmezdi.

Gerçekte, isyanın iç sebebi, Anadolu halkının uğradığı görülmemiş soygun ve ezilme idi. O zamanlar modern devlet merkeziyetinin ve taşra inzibat kuvvetleri hemen hemen hiç bulunmadığı, hayli ilerlemiş derebeyleşme ademî merkeziyeti büsbütün artırdığından isyanlar büsbütün kolaylaşıyordu. Sekizyüz masum Arnavat işçisinin koyun gibi boğazlanmasından birden şimşek gibi çaktı ve mevcut haksız düzenin bütün zulmünü ansızın ve çim çiğ aydınlattıverdi.

"Halkın heyecanı payitahttan vilayetlere sireyet etmişti. Vilayetler ise bu gibi asar'ı heycacanı tevsi' i daire etmese ne daha müsait idi. Çünkü halk , zulüm altında daha ziyade ezik idi. Kıyama daha müstedi idi." (Tarih Ebülfaruk. C. 3, s. 287).

"Fazla olarak vilayet köşelerinde, İstanbul'da olduğu gibi, her vakit emir hükümeti icraya hazır kuvevi müstila bulunmazdı." (Keza).

Son Osmanlı tarihçileri, genellikle işi en kolay tarafa döndür, şahsi veya tarikat sebepleri izaha kalkarlar. Ancak isyancıları "Serseri eksiya" sayan Ebülfaruk ile, tarihte "Hikmeti asilsey taharrisi" zorunda kalmıca, daha ciddi davranmak lüzumunu duyar:

"Meselenin, der, ehhemmiyeti, bu gad-datlık şunun, bunun hissi ve şiddet eseri olmayıp esbabı medeniyeye müstenit ahvali mevduetinden mütevellit olması idi." (Tarih Ebülfaruk cilt 3, s.288)

"Celalilerin Acemce Şillige rap'tı amal eylemleri sevk'i vicdaniden ziyade azab vücudu eseri idi." (Keza s.289). "Osmanlılık o sırada büyük bir buhran geçiriyordu" (Keza).

Gerçekte isyan için "büyük bir buhran", daha doğrusu "esbabı medeniyeye müstenid" bir "içtimai buhran" bulunmalydı. Bu umum (genel) ve içtimai (sosyal) buhranı, Osmanlı toprak ekonomisinde alıp yürüyen derebeyleşme hızırlamıştı. Buhranın isyana varması i-çin ise, daha özel şartlar gerekti. Osmanlı toplumunda sınıflar teşekkül etmişler; hatta kemikleşmek teşekkül istiyorlardı, bu teşekküle karşı isyanın patlak vermesi için yalnız alt sınıflın çılden çıkması yetmezdi. Alt sınıflar "edemiyor" derken, üst sınıfları da "güdemiyorum" demek durumuna düşmeleri lazımdı.

Celali isyanları zamanında, Osmanlı toplumunun iktisadi buhranı, sosyal buhrana karışmıştı: Buhran altı ve üst bütün toplum sınıflarını sarmıştı. Siyasi buhranın alevlenmesi, isyanın patlak vermesi için bir kıvılcık kaftıydı. Arnavat işçilerin katliamı bu kıvılcık oldu.

Ekonomi buhranı kesim düzeni yaratmıştı. Bu imparatorluğun toprak temeli-ni bir anda altüst eden bir devrimdi. Payitahtı birkaç Yahudi dolabıyla sarayın herhangî mînderi üstünde 5, 10 kavuk su yana veya bu yana sallanmıştı. Belki, Koca Sekban Başı'nın anlattığı kulak ve dil kesilme dedikodularını kökten kesmek için, şahipsiz 800 Arnavat kurban edili-vermişti.

Bu ekonomik altüstlüğü imparatorluk ölçüsünde uygulandığı göz önüne getirilsin. Yarattığı sosyal buhranın çarpı derhal göz önüne gelebilir. Orada artık, herhangi kapkulluların "sakal falan" varmaları, yahut birkaç yüz kimsesiz yabancı kellenin uçurulması gibi idari tedbirler para edemezdi. Orada sınıfların sınıflarla ilişkisi ayaklanacak ve hesaplanacaktı.

İsyanın Anadolu'yu seçmesinde tesadüf değildi: İmparatorluk "Unsur'u aslı" Sayılan Müslümanlar ve Türkler ordusu idi. Ve bu unsurlar henüz bütün direnç kaabil-yetlerini kaybetmemişlerdi.

Alt sınıflar "edemez"ler: "Anadolu ahalisi muzayaka altında idi. Suret'i mai-şeti takatforsa idi. Hükümetin zulmüne, mahalli isyanın itisafıların inzimam ediyor-du. Hak davasıyla müraعات ettikleri ha-kimlerden, kadılarından adalet yerine fazla bir zulüm görüyordu. Halas ve teselli kapısı görömemize, rastgele vesileye sarı-lup isyan etmeye tereddüt etmiyorlardı". (Ebülfaruk cilt 3. s.288).

6 Eylül 1984 gecesi faşist katil Yaver Dereli tarafından kahpece katledilen İsmail TUĞLU (MEMET) yoldaşımızın 6. lümi üzerinden iki yıl geçti. Bu güne kadar bu konuda çok şey söylendi. Ama Türkiye finans-kapitalinin boyalı basını dışında hiç kimse bu konudaki düşüncelerini yazıya dökmeyi. Çünkü yaşanan gerçeklik neyse olur. Güneşi balçıkla sıvamak, gerçekleri ilelebet saklamak mümkün değildir.

Memet yoldaşımızın katledilişinin ardından Partizan Yolu'nun bu konuda örgütlerin ortak tavrı alması ve bir faşist saldırısı karşısında birlikte protestonun yapılması gerektiğine ilişkin bir çağrısı vardı. Bazı örgütler, örneğin (ATT Paris, Partizan, Dev-Sol) bu olayın, "Politik bir çatışmadan kaynaklanmadığını" gösteren bazı bilgiler aldıklarını bu noktayı araştıraraklarını söylediler ve 11 örgütin çıkardığı ortak protesto bildirisi imza koymadılar. O günden bu yana da ne "araştırma"ların sonucunu ne de başka bir görüş ilemediler. Ama bu konuda alttan alta süren dedikodu kampanyası da hiç durmadı.

Öte yandan azılı faşist, katil Yaver DERELİ iki yıldır hapisteydi ve soruşturma devam ediyordu. 22 Ekim 1986 günü bu dava bitti ve ;

FAŞİST KATİL YAVER DERELİ 12 YILA MAHKUM EDİLDİ.

şimdi dedikodulara bilgi, düşmanlarımızı ve dedikoduculara da cevap olmak üzere Fransız savcılarının iddianamelerinden ve davanın sona ermesinden sonra gazetelerde çıkan yazılardan bir derlemeyi sunuyoruz.

Savcı diyor ki:

".....Yaver Dereli,kendisiyle TUĞLU arasında bir düşmanlık bulunduğunu bu düşmanlığın.....TUĞLU'nun politik görüşlerinden kaynaklandığını açıkladı. Politik mültici olan TUĞLU ağır sol militan kendisi (Yaver Dereli.) ise sağda bulunan ve bu günkü rejimi destekleyen bir Türk derneğinin üyesiydi. Çatışmanın nedenleri bu unsurların dışında belirlenemedi".

Faşist katilin cinayete kullandığı tabancanın olay öncesi ve sonrası öyküsü de ilginç ve onun bir örgüt insanı olduğunu ortaya koyuyordu.

"Polislere teslim olurken, DERELİ tabancasını kaçarken Montargis'te bir sokağa attığını belirtti. Yine de, soruşturmacılar DERELİ'nin aslında silahını saklaması için, yurttaslarından Ertuğrul YÖRÜK'e verdiğini ortaya çıkardılar. YÖRÜK silahı saklamayı kabul ettiğini ancak Montargis kanunları kenarına koyduğu silahı kaybolduğunu açıkladı. Sonunda esarengiz bir şekilde soruşturma sırasında, tabanca bir koltuğun altına gizlenemeyen bir şahıs tarafından DERELİ'nin avukatının sekreterine ulaştırıldı. 9 mm'lik HERSTAL BROWNING marka bu tabanca, 8 Haziran ile 23 Mayıs 1983 arasında Liege'de bu silahları üreten firmadan alınan 100 kadar otomatik tabancadan biriydi...."

"Söz konusu kişi (DERELİ) şiddet sever olarak bilinmekte ve Federal Almanya'da Mannheim'da 24 Şubat 1979'da iki Türk vatandaşının yaralandığı çatışmanın müsebbibi olduğundan kışkırtılmaktadır.

Politik açıdan çok angaje olduğu bilinmektedir."

"Söz konusu iddianame.... Orleans Ağır Ceza Mahkemesi savcısı tarafından 5 Haziran 1986 perşembe günkü toplantıda

Yigit yoldaşımız İsmail TUĞLU (MEMET) yu 6 Eylül 1984'te katleden FAŞİST KATİL YAVER DERELİ 12 YILA MAHKUM OLDU

hazırlanmış ve toplantıda hazır bulunan Daire Başkanı M.Beque, 10 Nisan 1986'da Mahkemece atanmış danışmanlar Mm. Riard ve Mm.Lardennois, genel Avukat Mr.Couret, katip Mm.Chausebourg tarafından hazırlanmıştır."

Üzerinde çokça dedikodu yapılan Memet arkadaşımızın katledilişi olayı, iddianamede böyle ele alındı. Orleans Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki yargılama sonucunda faşist katil Yaver DERELİ

Milli Boksör ve 75 kiloda Türkiye Şampiyonu İsmail TUĞLU yoldaşımız, bir müsabakada.

12 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Şimdi davanın bitmesi üzerine bölge gazetelerinde çıkan haber ve yorumlara bir göz atalım.

"Dün Ağır Ceza'da bakılmakta olan cinayet ve cinayete teşebbüs davasında, Başsavcı Robert Andre "12 yıldan az olmanın üzere ağır hapis cezası" istedi. Jean-Marie. Vaillle başkanlığındaki yargı heyeti ve jüri bu talebi yerinde bulmuş olmaları ki , sanık Yaver DERELİ, 6 Eylül 1984'te bir kavgı sırasında Montargis'teki bir kulübün çıkışında iki yurttaşının üzerine ateş etmekten 12 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Auhak Nikole Marxon - Milhaud, sol politik mültici olan maktulle çok sağ'da olduğu bilinen, Türkiye'de bu gün var olan rejimi açıkça destekleyen sanık arasındaki politik ayrılıkların ısrarla altını çiziyor. Bunu yaparken de, "FAŞİZAN" faaliyetleri içindeki DERELİ'nin pek sevilmeyen bir tablosunu çiziyor.

(La Nouvelle Republique Ou Centre Ouest, 23 Ekim 1986 Perşembe.)

"YAVER DERELİ CİNAYETTEN 12 YIL HAPİS" başlığıyla haberi iri puntolarla veren bir diğer gazete duruşmanın genel seyrini özetlerken şöyle yazıyor: "Paris'li avukata göre bu iş kesinlikle politiktir. Nazizm'in etkisi altındaki ve Sicilya Mafyasına ögeü metotlarla, gizlice ve duyulmadık bir şiddetle hareket eden Türk Milliyetçi Partisi Bozkırların etkisini ortaya koymaktadır. Ona göre DERELİ, kendisi kabul etmese de bu örgütün bir üyesi gibi davranmış, örneğin geçmişte kendi görüşüne aykırı "SORU" filmi-

nin gösterimi sırasında bir bildiri dağıtma olayına karşı koymuştur. Bu husumet sanığın isteyerek cinayet işlemesine kadar gitmiştir."

Ağır Ceza Mahkeme'sinde kamu Bakanlığını temsil eden Mr.Robert Andre "...ö-nüne gelen dramın nedenlerini esas olarak politik olduğuna inanmaktadır. TUĞLU ağır sol P.Yolu örgütünde militanlık yapmaktaydı. Dereli ağır sağ'a mensup.Bozkırların bazen Sicilya'da kullananlara benzeyen güçlü eylem olanakları var. Onların anlaşmasına olanak yoktu. Ancak çatışabilirlerdi. Bu uzlaşmaz gelişkinin altında gizli başka nedenler var mıydı? Savcı ancak gerçekliği belli olaylar için ceza isteyebilir. Bir şantaj. Hayır, sanığın kendisi de bunun doğru olmadığını kabul etti...."

(François Marsouy, La Republique Du Centre. 23 Ekim 1986 Perşembe.)

Bazı devrimci örgütlerin görmek istemediği, Boyalı Finans-Kapital basınının ise çarpıtarak, örgütümüze karşı bir saldırı karamala kampanyasına malzeme yapmaya çalıştığı bu olayın gerçek yüzü budur. Geçmişte bu konu üzerine devrimci ortamda yapılan asılsız dedikodu kampanyasının devrimcilere kaybettirdiklerini geri getirmek mümkün değildir. Ancak bu gerçekler karşısında onları kendi vicdanlarıyla bir hesaplaşmaya çağırıyoruz. Bu gün ölümünün üzerinden iki yıl geçmiş olan Memet yoldaş, Montargis bölgesinde Y.Dereli'nin başı çektiği faşist örgütlenmeye karşı aktif bir mücadele vermiş ve bu uğurda hayatını yitirmiştir. O sporculuğu ve atılan karakteri ile bölgede sevilmiş faşistlere karşı içten içe süren öfkenin açığı çıkması olarak siyasal yaşama yansımıştı. Faşistler Memet'i her zaman ortadan kaldırılması gereken bir engel olarak gördüler. Çünkü Yaver DERELİ sırada bir faşist değildi, Paris'teki faşist derneğin yöneticilerinden profesyonel katil Oral Çelik'e kadar bir çok faşist onun yanında barınmış ve yaşamıştır.

Memet'in öldürülmesi bu yörede faşist çalışmanın önünü açmış, bölgesel egemenlik sağlama yönünde hızlı bir yol alınmıştır.

Küçük yaşlarda İzmir doklarında taşıyıcılıkla başlayan kısa ve kahrli hayatında her zaman yürekli ve onurlu yaşamışını bildi.

Bu gün gerçekten devrimcilik yapmak ya da anti-faşist mücadelede kendi çapında yer almak isteyen namuslu insanlar Memet (İsmail TUĞLU) yoldaştan basılan yerin zor doldurulabileceğini acı acı görüyorlar.

Memet yoldaşın anısı mücadelemizde yaşayacaktır.

BİR YOLDAŞIN ANISINA

Sabahında
Koçların kurban edildiği gecede
Yağmur çiseliyordu.
Yağmur çiseliyordu ;
Gecenin kara bağrında
Sevdiçe.
Ve delikanlı
Yürüyordu kabanar hıncıyla
Görev üstünde.
En ağır tüttün balyalarını taşıy gibi .
Yaşamamış sevdaların koyunda
Uyur gibi
Şakalandı yoldaşına.
"Hayret bi şey! Neden acaba?"

İlk yazın o sağlıklı çiçeği
Dönüşürken meyveya
Çaktı faşist namı
Kahpece bir tuzakta.
Gencecik vücuduyla
Yay gibi oldu Memet;
Önce döndü şöyle bir,
Dikelmeye dindeli;
Sonra durdu gülerken.
Ve
Kavganın emanetini
Emin ellerde bilerek,
Koptu çiçek.

Yağmur çiseliyordu.
Yağmur çiseliyordu;
Yoldaşların gözlerinden içine.
Doluyordu çiseler
Kinle yüreklerine.
Sabahın üzgün alacasında
Dikilirken kıızı bayrak,
O gündeki mitinge,
Kin damladı gözlerden
Kızıl bayrak üstüne.

Haykıran gözleriyle
Saf saf olmuş yoldaşlar
Yürüyordu bulvarda.
En önde delikanlı
En gülec gözleriyle
Son mitinge katıldı
Yürüyüp kucaklarda.

MAHMUT GÖKGÖZ
7 /Eylül / 1984 / Paris

Modern çağ tarihinin geçiş ve atlayış kanunları Sosyal Devrimler kanunu olmuştur. Modern çağda, modern üretici güçlerin hızını, hiçbir eskimiş çöğün üretim müsebbeti sonuna dek ve Antika Medeniyette olduğu kadar kesince engelleyememiştir. Tersine yeni üretici güçlerin dev gelişimi, toplum içinde yeni ve tarihsel misyonlarını, yarım yahut tam suurla sezip benimsemiş ve çöğün gerici sınıflara dayatmayı bilmiş, yeni sosyal sınıflar yaratmıştır. Yeni kollektif aksiyon üretici güçlerinin gureşi sayesinde, her zaman soysuzlaşmış ve yetersiz yahut engel durumuna girmiş üretim müsebbetlerini ortadan kaldırmıştır. Dışarıdan gelecek Barbar kollektif aksiyonuna ve Tarihöncesi sosyal gelenek ve göreneklerine hacet bırakmayan yeni sınıfların sosyal kollektif aksiyon üretici güçleri, teknik gelişime ve insanlığın ilerleyişine engel olabilecek eski egemen gerici sosyal sınıfların çöğün istibdatını giderilebilmiştir."

(Dr.Hikmet Kıvılcımlı, a.g.e. , s.11)

Ancak Türkiye ve tüm diğer Orta-Doğu ülkelerinde görülen bir gerçeklik, bu Antika Tarih-Modern Tarih süreçlerinin Batı'dan çok farklı bir özellik göstererek içiçe girmesine neden olur.

Çünkü bu ülkelerde Batı toplumlarına benzer bir kapitalist gelişme içi dinamik yoluyla başarılamamış, kapitalizm batı toplumlarında olduğu gibi kendinden önceki antika üretim ilişkilerini kökünden kazıyarak gelmemiş, ancak "tepeden aksiyonlarla" güdüme sokulmuştur.

Hareketimizin Türkiye toprağını üç katlı bir eham olarak, üç ayrı üretim biçimi ve tarihsel çağın birarada yaşadığı bir toplumsal eham olarak değerlendirmesi bu tesbitten kaynaklanmaktadır:

Şehirlerde fabrikalar ve bankalarla Kapitalizm, yani Modern Çağ,
Kasabalarda Antika tefeci-bezirgan ilişkileriyle Orta Çağ.

Kırlarda aşiretler ve aşiret şefleriyle de ilkel komüna, Tarihöncesi birarada yaşamaktadırlar.

Bu birarada varoluş, toplumun tüm ekonomik, siyasal, kültürel, vb. ilişkilerinde kördüğümler yaratmakta, Orta-Doğu'nun genel siyasal yaşamında etkisini her an hissettirip, sonuçları itibarıyla gerek sosyalist sistemin gerekse de ABD emperyalizminin Orta-Doğu politikalarında belirleyici bir rol oynamaktadır.

Bu olgunun yarattığı tarihsel, ekonomik, siyasal, sosyal kanava içinde gerçekleşen askeri darbeler, 12 Eylül 1980'deki gibi baştan Finans-Kapital ve CIA güdümünde planlanmadıkları zaman,bazı ülkeleri en azından dış politika açısından bir gecede saf değiştirip, Sosyalist sistemin müteffiki olmaya götürmüştür. Uygulamalarını beğenim ya da beğenmeyelim, ABD Emperyalizmi karşısında ve Orta-Doğu'da en büyük direncin Libya, Suriye ve Güney Yemen gibi bu şekilde yerini belirtmiş ülkelerden geldiğini kimse inkâr edemez. Orta-Doğu'da iktidar değişikliklerinin sadece ordu müdahaleleri ile değil halk hareketleriyle de gerçekleştirileceğini tüm dünyaya gösteren ve bunun nedenleri üzerinde derin derin düşündüren Şii halk muhalefeti temelli İran Humeyni olayı da bu konuda önemli bir örnekler.

Tüm bu olgular Doğu Perinçek'in eleştiri mantığına bizzat anahtar noktalarından biri olan şu soruyu mesnetsiz bırakmaktadır:

"Bozdemir çalışmasının amacının "Türk toplumundaki askeri müdahalelerin açıklanabilmesine yardımcı olacak tarihsel öğeleri ortaya çıkarmak" olduğunu söylüyor. Tarihsel miras olarak da Orta Asya'nın Askeri Demokrasisini gösteriyor. Peki aynı çağı yaşamış olan Moğol, İran, İsveç,Rus, veya diğer toplumlarda niçin Türk toplumunda görülen askeri müdahaleler yaşanmıyor ?"

(SAÇAK Sayı 28, s.27-28)

Öncelikle şunu belirtmek istiyoruz: Tartışmanın akış süreci içinde bu soruyu yanıtlamak Doğu Perinçek'e de düşmektedir. Eğer söz konusu askeri müdahaleler gerçekten bazı toplumlarda oluyor da, diğerlerinde görülmüyorsa bunu askeri darbelerin kökenini araştırmanın değil, böyle bir kök ve gelenek bulmadığını iddia edenin yanıtlaması gerekir. Ayrıca Perinçek Bozdemir'in şoven yaklaşımının ardına gizlenerek konuyu saptırmaktadır.

Söz konusu askeri müdahaleler yalnız Türk toplumunda değil, Tüm Orta-Doğu toplumlarında iktidar değişikliklerinde kullanılan en önemli manivela olagelmıştır. Kuşkusuz Perinçek de bunu gayet iyi bilmekte, ancak soruna böyle yaklaşmamaktadır. Kıyaslama amacıyla verdiği

Moğol, İran, İsveç, Rus örnekleri ise bize iki yönden yanlışlar: 1) Sorun bir ayırımı göze batırmaksa, Fransa, Almanya, İngiltere gibi en iyi bilinen Sosyal Devrimlerle Kapitalizme geçmiş Batılı gelişmiş kapitalist ülkeleri örnek olarak seçmek, herhalde göze batırılmak istenen ayırımı daha iyi öne çıkarır. Yani: "Peki aynı çağı yaşamış olan Fransa ya da Almanya'da niçin Türk toplumunda (Orta-Doğu'da) görülen askeri müdahaleler yaşanmıyor ?" sorusu daha yerinde olur. 2) Orta-Doğu ülkelerinde ordunun müdahaleci karakterini belirleyen Tarihsel Devrimci ilkel komüna gelenek görenekleri sadece ordu kanalıyla değil, başka yollarla da kendilerini gösterirler. Onun için bu geleneğin varlığı sadece ordu müdahalelerinin olup olmamasıyla belirleyemeyiz. Tersı davranış, sonuçları neden yerine koymak olur. Bu konuya ilerde yeniden değineceğiz.

Ancak, Perinçek'in sorduğu soru yazımızı iki yönde geliştirip, konuyu iki yönde çerçeveleyebilme olanakları sağlamaktadır:

1) Bozdemir'in olaya şoven bir yaklaşımda bulunduğu ve konunun milliyetçi yorumlarla çözümlenmeyeceğini göstermektedir. Çünkü söz konusu olan bir "Türklük" meselesi değil, tüm insanlığın geçirdiği tarihsel bir dönemin günümüze etkileri sorunudur.

Mevlüt Bozdemir'in araştırmasında düştüğü başlıca hataların en arastırın, bizzat doğru tesbitleri yanlış bir tarih görüşüyle ele alması ve tesbitlerin gerek nedenlerine inmedigi noktada topluma egemen resmi ideolojinin basmakalıp yorumlarıyla yinemesidir. Ayrıca objektif koşullara belirlenmiş olguların tasarlanmış niyetleri olarak ele almakta ve sonuçların

altında yatan nedenleri bu yüzdten gözden kaçırmaktadır. Bir örnek verecek olursak:

"Türkler egemenlik kurdukları topraklarda salt siyasal ve yönetsel üstünlükle yetinmişler, kurdukları iktidarlardan üst yapılarını altındaki, ekonomik, toplumsal ve kültürel tabanları önemsememişlerdir." (Türk Ordusunun Tarihsel Kaynakları s.18)

Halbuki sorun "tabanların" önemsenip önemsenmemesi değil, GÖÇEBELİK aşamasındaki toplumların sınıflara bölünmüş MEDENİYETLER ile hangi kurallarla yönetim kurallarını saptayabilmektir. Yoksa tarihsel determinizmin inkar edilmesi gerekir.

Gene aynı yaklaşımın sonucu, Bozdemir Osmanlı İmparatorluğu'nun gerileme ve çökme nedenlerini Avrupa'nın kapitalizme erken geçişinde aramakta, toprak düzenindeki bozulmadan söz etse bile , Osmanlı'nın niye geç kaldığına doyurucu bir açıklama getirememektedir.

Bozdemir'in yaptığı diğer bir önemli hata (ki bu hataya Doğu Perinçek de düşmüştür.) Osmanlılığı tek bir süreç olarak ele alması. Dirlik düzeniyle Kesim düzeni arasındaki farklara ve devlet sınıflarının toprak düzenindeki bu dönüşüm karşısındaki tavrlarına yer vermemesidir. Bu eksiklik, ordu içindeki ilerici hareketleri İslahat ve Tanzimat dönemleriyle Batı'dan taşınan fikir akımlarına bağlamasına yol açmış, olayın altındaki devlet sınıflarının

"Devleti kurtarmak adına" ileri atılmış karakterleri ortaya konmadığı gibi, bu fikir akımlarının niye iktidara, toplum içinde "filizlenen yeni sınıfın" siyasal programı olarak sosyal bir devrim aracılığıyla değil de "tepeden inme" bir ordu müdahalesi ile alternatif olduğunu açıklamamaktadır.

EKİM DEVRİMİ

* Baş tarafa 1. Sayfada

suzlaşma olarak kendini gösterdi. "O zamana dek "üstün insanlar" çalmış Bilim üst insanları Devrim canlılığından büsbütün korktular. Teorinin harman yeri sayılan Batı Avrupa atmosferini en boğucu Revizyonizm ve Oportunizm gazları kapladı. Devrim kasırgalarının en yıldırmış bulutları Çarlık Rusyası üzerinde toplanmıştı. Devrimler Bilimi ve Metodu olan Bilimci Sosyalizm'de ister istemez orada canlandı. Bütün güçlü ve gerçekliği ile Rönesansını yapabildi".

(Dr.Hikmet Kıvılcımlı. Leninizm Nedir?)

Yeryüzünün en karanlık en geri ve en karşı devrimci düzenini yaşayan Çarlık Rusyası'nda Marksizmi anlayıp, uygulayabilecek bir kimse çıkabilir miydi?

"Devrim kasırgası azeitikçe, onu bilime ve bilince çıkarmanın Sosyal determinizmi kendisini hafifletmeye zorladı. Çıkar yolu Marksizmden başka hiç bir yerde bulamayan insanlar belirdi."

Bu insanların içinden daha öğrencilik yıllarındayken, Çar'a suikastten ölüme mahkûm edilmiş, "Ağabeyinin sunduğu Kapital" kitabıyla dünyaya gözlerini açmış Vladimir İliç Ulyanov'da vardı.

O Marks-Engels'ten beri ilk defa Marksizmi anlayan; "en müthiş devrimci teori"yi, "en korkunç devrimci pratik"le birleştiren devrimler kartalı LENİN oldu.

Lenin'in yol göstericiliğinden ayıklanan işçi-Askar ve Köylü yığınları sermayenin egemenliğine, sömürüye nihai anlamda ilk ve en büyük darbeyi vurdular. Büyük Ekim Devrimi Emperyalist-Kapitalist sistemin bağrında, onunla uzlaşmaz gelişmeler taşıyan her alanda rakip ve her alanda kendisini tepelemeye aday yeni bir sistemin temelini attı.

Emperyalizm, Sovyetler Birliği'ni ortadan kaldırdı, Sosyalizmi bir dünya sistemi olmadan boğma girişimlerinin bedelini Hitlerin şahsında, kendini mahzende yakarak ödedi. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri'ni, işçi sınıfı ve emekçi halklarıyla onların değerli varlığı Kızıl Ordu Sovyet ana vatanını azgın faşist saldırılarına karşı inançla savundu ve ardından faşizmi inine kadar kovaladı. Ancak savaş ağır bir yıkım

getirmişti. Sovyet işçi sınıfı ve emekçi halkları Stalin'in ve Parti'nin öncülüğünde ikinci defa yıkıntılar arasından Sosyalizmi inşa etme savaşına girdiler. Bu gün Sovyetler birliği üzerine bir şey konuşup veya yazarken bu gerçekleri göz önünde tutmamak onların hangi ekonomik-sosyal ve siyasal zorlukları nasıl yenecek srtında yumurta küfesi taşımayan sorumsuzların işidir.

Elbette ki dünyanın en geri en karşı devrimci ülkesinde sosyalizmi kurmak kolay olmayacak, partinin ve devletin önüne bazı sorunlar dikilecekti. Ancak var olan sorunları aşma yolunda SBKP önemli adımlar atmıştır.

Parti Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı Çernenko'nun ölümünün ardından SBKP Genel Sekreterliğine getirilen Gorbaçov Yoldaş Partiyeye ve ülkeye yepyeni bir perspektivi hakim kılmaya çabasınadır.

22 Şubat 1986'da toplanan SBKP 27. Kongre'sinde sunduğu MK politik raporuna başlarken Gorbaçov yoldaş: "...Görevimiz, yaşamakta olduğumuz zamanı kapsamlı, Leninci tarzda incelemek Yüce hedefler ile gerçek olanakları, partinin planları ile her insanın umut ve özlemlerini organik biçimde birleştirebilecek gerçekçi, her bakımdan ölçülüp biçilmiş bir eylem programı hazırlamaktır." diyor.

Partinin ve devlet yönetiminin geçmiş dönemine ilişkin şu değerlendirmeyi yapıyor: "SBKP yönetimi, erişilene gereken değeri verirken, politik ve pratik çalışmalarıdaki eksiklikler, ekonomik ve sosyal manevi alandaki olumsuz eğilimler ve bunların nedenleri üzerine partimiz ve halkımız önünde açık bir dırış

Yönetim mekanizması da, "beylik" ten devlet'e geçildiği andan son güne dek aynıymış gibi konmuştur. Örneğin şöyle bir saptama yapılmaktadır:

"Osmanlı düzeni mutlak Monarşi'nin bütün belirgin özelliklerini taşıyor. Sultan sınırsız bir iktidar kullandır, denetilemez, görevden alınmaz."

(Mevlüt Bozdemir, a.g.e. , s.47)

Halbuki Osmanlı düzeni başından itibaren böyle değildir. Gazi'nin, Bey, Bey'in Sultan oluş süreci Kandaş Anayasa ve Kandaş Toplum üyeleri tepelere tepelere gerçekleşmiştir. Saray ve devletle ilgili yönetim kurallarının ancak İstanbul fethedildikten sonra, çöğün Bizans medeniyetinin de kurumları üstüne yerleşen Fatih tarafından "Kanunname" adıyla yazılı hale getirilebilmesi, devletleşmenin yine İstanbul'un Fethi'nden sonra Fatih'in Çandarlı Halil'i öldürmesiyle tamamlanabilmesi bu süreçten pek de öyle kısa olmadığının göstergesidir.

Bozdemir'in bu yaklaşım mantığına şovenizmin de etkisi eklenince, tesbitlerinin nedenlerini "Türklük" sınırları dışına taşıramamakta, olayı toplumsal bir düzen tartışmasına dönüştürememektedir.

2)Perinçek'in verdiği İran örneği ise hem kendisini boş düşürmekte, hem de konunun çok farklı bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yukarıda söz ettiğimiz barbar sosyal gelenek-göreneklerini ve ilkel komüna kökenli kollektif aksiyon gücünü sadece ORDU çerçevesinde ele alıp eleştirmek, bu gün içinde bulunduğumuz koşullar açısından geçer akçe sayılabilir. Varılan durum, ordunun müdahalesinde ilkel komüna gelenek göreneklerine dayalı antika tefeci-bezirgan düşmanlığı temelinde bir ilericiликтen söz edilebilmesine olanak bi-

konusmayı da görev biliyor...parti ve devlet organlarının pratik çalışması, yıllar boyu zamanın ve bizzat yaşamın gereklerinin gerisinde kaldı....yönetim biçim ve yöntemlerinde uyusukluk, durgunluk, çalışmada dinamizm azalması, bürokratinin güçlenmesi, bütün bunlar devamıya büyük zarar verdi. Toplumun yaşamında durgunluk belirtileri baş gösterdi."

Bu genel durum tesbitinden sonra partinin önündeki görevler şöyle belirleniyor.

"İçinde bulunduğumuz somut ekonomik ve politik durum, Sovyet toplumunun ve tüm dünyanın geçmekte olduğu tarihsel sürecin özel zaman dilimi, partiden, her komünistten yaratıcılık, yenilikçilik, alışmış ama günümüze doldurmuş görüşlerin çerçevesini aşabilme yeteneği istiyor." Başarı " eskimiş toplumsal biçimleri, çalışma stil ve yöntemlerini ne ölçüde etkili yenileyelebileceğimiz, bunları değişen koşullara ne kadar uygun duruma getirebileceğimize bağlıdır."

(27. Kongre MK Politik Raporu.)

Evet, bu gün Ekim Devrimi'nin 69. yılı, Sovyet anavatanında ekonomik ve politik alanlarda birikmiş sorunların aşılabilmesi için savaş yılı olacaktır. Bu savaşın elde edilecek başarıları hem Sovyet işçi sınıfı ve emekçi halklarının hem de emperyalizme bağımlı sömürge ve yarı sömürge ülkelerde bürokrasinin ve memurluğun boğuntuya getirdiği devrimci örgütlenmelerin önündeki engellemeleri temizlemede önemli bir rol oynayacaktır.

GÜRBÜZ GÜNEŞ

—SAÇAK— DERGİSİNDEKİ ORDU TARTIŞMASINA CEVAP

rakmamaktadır. Ekonomik ve politik sıkışıklık yine sınıf müdahaleleriyle parlemenin çerçevesinde çözümlenememiş, ancak güdümde getirilen ordu müdahaleleri uzun vadeli bir planda sonucunda hazırlanmış, Finans-Kapital ve CIA güdümlü Faşist bir darbe olmuştur.

Ancaz:

a) Tarihsel bir olgunun sonuç olarak vardığı nokta ayrı şey, bu olgunun köken ve aksiyon nedenlerini araştırılması ayrı şeydir: Lenin, 1905'de kışık saray önünde yapılan yürüyüşte liderliği papaz Gapon'un yapmasını ve daha çok dinsel içerikli sloganlarla hareket edilmesine değil, kitlelerin isyan potansiyeline dikkati çekti.

b) Genelde Orta Doğu, özelde Türkiye topraklarında ilkel komüna gelenek göreneklerinin araştırılması salt ordu meselesinin araştırılması demek değildir. Bu konuda Perinçek'in karşı bir kanıtımsı gibi saydığı İran, çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır. 21. Yüzyıla dayanmış olan çağımızda, mollalık ve pazar esnafının toplumun modern sosyal sınıflarını geride bırakarak kerte de örgütlülükte halk kitlelerini peşlerinden sürükleyebilmeleri, herhalde molların "feodal" karakterinden kaynaklanmamaktadır.

"İran devrimi şehride işçi ve aydınlar, kırdaki köylülere halta göçerlere kadar, komünistlerden liberaline oradan eşeriatına kadar çok geniş bir ittifakın eseridir. Ancak bu ittifak birdenbire sokaklara döktükten sonra esnaf ve küçük üretmenlerin füli öncülüğünde, Şii mollarının yönlendirdiği hareket ediyordu. İran devrimine özgün karakterini veren de bu oldu."

"Şii'nin kökeni, Hz. Muhammet öldükten bir süre sonra Alide bulunan halifeliğin Muaviye tarafından ele geçirilme mücadelesine dayanır. Ali ve Muaviye Sıffın'da karşı karşıya geldiklerinde Muaviye askerleri mızraklarının ucuna Kuran sayfaları geçirirdi. "Hz. Ali'nin askeri Tann kelamına kılıç çekmedi" böylece halifelik Muaviyeye kaldı. Zamanla Ali'nin ve Muaviye'nin tarafını tutan Müslümanlar, ayrı mezhepler oluşturdular. Da-

ha sonra bunlar (Sünniler) Peygamberin İLKEL Sosyalist prensiplerini düştürce güdecek olan "Osman" ve Ali'yi sevenler Mü'min değildirl" parolası ile Emeviye saltanatını kurdular. Görünüşte "Zalim Hakim üzerine katl ile huruç" (İsyan) tarafıydılar. Ama "Mü'min"i (İnanmış) anlayışları gibi, "Huruç'u" uygulayışları da Müslümanlıkta İkel Sosyalizm geleneklerini kökünden yolmağa vardı. Onlara karşı, Ali'ye : "sen tanrısın" (Ent el ilahi) diyen, (Yunan tanrılar babası Zeus'a benzetirce) göğğürlemesini Ali'nin sesi bilen bir gün Ali yeryüzüne inince bütün "Haramları mübah" kılacak diye Hristiyanlıktaki Mehdi'yi bekleyen Şii'lik çıktı. Orta Asya göçebelerinin meşreplerine uygun bir İran, Irak halk muhalefeti kurdur. İslamlik çeyrek yüzyılı doldurmadan, bu iki zil kutup doktrinden birincisi, Fırovan ve Nemrut çağından kalma Doğu Devletçiliği ile, kimin arabasına binerse onun türküsünü çağırarak, kurulmuş iktidarı ebedileştirdi, ikincisi Şii'lik, İslam medeniyeti bata çıka giderken, ikide bir Orta Asya'dan "zuhur" edip sızmış barbar etkileri altında, resmi iktidara karşı bitmez tükenmez muhalefet biçimlerini fişkırtıp ebedileştirdi. İktidar: açık "zahiri" doktrinlere (derebeyleştirilmiş sözde "şeriat") tutunarak kelleler uçurdu. Muhalefet: zorbalık önünde ister istemez "Batını" (karında: gizli) doktrinler karanlığına gömüldü."

(Dr.Hikmet Kıvılcımlı, İkel Sosyalizmden Kapitalizme, s.57, 'Tarihsel Maddecilik Yayınları, İstanbul. 1965.)

"Sürekli muhalefet ve İslam'lığın İkel sosyalist prensiplerini bünyesinde taşıyor olması Şii'liği din ve devlet bezirganlarına karşı, baskı ve zulüm altında yaşayanların sarıldıkları bir ideoloji haline getirdi. Gizli muhalefet İSYAN karakterini de biriktire taşıdı. İran Tarihi böyle isyanlarla doludur. İşte Humeyni'nin aksakallı böyle bir geleneğin sembolüdür ve gücü de buradan geliyor."

(İran'da Rönesans, YOL - Haber/Yorum Dergisi, Sayı: 1 15-30 Nisan 1979, İstanbul, s.12-15)

Demek ki, İran'da söz konusu ilkel komüna gelenek görenekleri, Şii'lik temelinde iktidar yolunu açarak Doğu Perinçek'i tekzip etmişlerdir. Bu hareketin bu gün vardığı nokta, yola çıkışındaki dinamikleri değiştirmez. Doğal olarak, hiç bir toplumsal hareket sınıfların güdümünden uzak kalmaz, başka bir deyişle en örgütlü toplumsal sınıfın arabasına koşulur. Bizde çokça karıştırılan bir konu, bu tür hareketlerin aksiyon nedenlerini araştırırken, sosyal sınıf güdümüne girdikten sonraki sonuçlara takılıp kalmaktır.

Hareketimizin, Tarih-Devrim-Sosyalizminde iktidarı isyancı ve direnişçi güçler potansiyelinin incelenmesinde getirdiği açılım, bizce hem bu sonuçtan kafa bulandırma kargaşasına son vermek, hem de Tarih konusundaki tartışmaları bu gün var olan Akademik polemik havasından çıkarp ayakları üstüne oturtmak ve içinde yaşadığımız somut durumla bütünleştirmek açısından önem taşımaktadır.

Bu açılıma göre, hızlarını Tarih öncesinin sınıfsız toplum gelenek göreneklerinden alan isyancı ve direnişçi güçler potansiyelinin günümüze aktarımı dört kanaldan takip edilebilir:

1) AŞİRETLER , İkel komünanın, Tarih öncesinin dolaysız temsilcileridir. Genellikle "feodal ilişkiler" diye kör bir kolaylıkla atladığımız bu olay, burjuva basın organlarının bile geçemedikleri bir gerçeklik olarak ortada durmakta. "Beritan Aşireti" örneğinde ya da Yılmaz Güney'in "Sürü"sünde en görmeyen göze bile varılmamış kabul ettirmektedirler.

Surası da unutulmamalıdır, Orta Doğu'daki bitmeyen kendidinden isyan potansiyelinin dayandığı aşiret yapısı doğru kavranmadan, genelde Orta Doğu, özelde bizi ilgilendiren boyutuyla da Kürdistan problemini gerçek çözümler getirilemez.

2) TARIKATLAR: Engels'in Atina ve Roma sitelerinde devletleşme süreçlerini izlerken belirttiği gibi, sınıflı topluma geçiş içinde çözülmeye başlayan kan anayasası ve kamu görevlerinden uzaklaştırılan Kandaş Toplum kurumları, dinsel tarikatlar biçimine bürünür ve Medeniyet içinde varlıklarını böyle sürdürürler.

Aynı süreci Orta Doğu'nun temel orijinal medeniyeti İslamiyet ve onun rönesansı olan Osmanlılık da aradığımızda, İran örneğinde de belirttiğimiz gibi, dönemin çalışan sınıf ve tabakalarının örgütleri köy ve kent ahi loncaları temelinde dayalı Alevilik-Şii'lik ve Bektaşilik olgularıyla karşılırsınız.

Babai ayaklanmaları, Pir Sultan Abdal olayı gibi tarihte bilinen bir çok örnek vermiş bu isyancı ve direnişçi güç potansiyelinin bu günkü varlığı da inkar edilemez. Alevilik eşittir ilerilcilik denklemini, temelini tarih öncesinden tarihe geçişteki bu dinamiklerden alır.

3) ORDU: Orta Doğu'da her ekonomik ve siyasi sıkışıklık momentinde düğümlerin ordu müdahaleleriyle çözülmesi ve baştan Finans- Kapital artı Pentagon güdümlü olmadıkları noktada, bu müdahalelerin bir gecede sistem değiştirmeye varan gelişmelere yol açabilmeleri, isyancı ve direnişçi güçler potansiyelinin, bu yazımda temel konusunu oluşturan ordu kanalı sürekli canlı tutmaktadır.

4) GENÇLİK: Bu kanalda söz konusu edilen, doğrudan devrimci mücadele içinde yer alan gençlik yığınlarımızdır.

Bilindiği gibi esas olarak 1968 den itibaren kendidinden devrimci mücadeleye atılan gençlik, özellikle de üniversite ve ordu gençliği sosyalizmi geniş kitlelere konuşturulmuş bir olgu haline getirmiş ama diğer yandan da kendi tarihsel, sosyal yapısından gelen problemleri sosyalizm içine taşımıştır.

Tarihsel devrimci gelenek görenekleri devrimci gençliğimiz bu öncü yapıyla mücadeleyle fütursuza, hiç bir hesap yapmadan girmiş ama işçi sınıfıyla zorunlu sen-tezi gerçekleştirmediklerini kendini sınıf, örgütünü de parti yerine koymuş, bu dönüşüme uzahtan izleyenler de sanki mücadeleyi yönlendirecek bir işçi sınıfı partisi varmış gibi gençliği "Anarşizm, Göçizm" suçlarıyla yargılayarak, partinin niye olmadığının hesabını vermekten kaçmışlardır.

Diğer yandan , söz konusu tarihsel yapı devrimci mücadele içinde kendini insan ilişkileri boyutunda da hissettirmiş, gerek

olarak daha geç ayak uydurduklarından bunun doğal olduğunu ve bir şeyi belirlemeyeceğini getirmektedir. O halde, Osmanlıların fethettikleri topraklarda daha önce özel mülkiyetin bulunmamasından dolayı bu hukuksal biçim varlığını sürdürmüş ve "Osmanlı devletinin kuruluş dönemindeki merkezileştirmiş kuşkusuz meta ekonomisinin ve özel mülkiyetin başını çekerek ileri bir rol" oynamış. (SAÇAK s.31)

Böylelikle de üretim ilişkileri hukuksal biçimlerden "ileriye" geçmemiştir. Osmanlıların fethettikleri topraklardaki hukuksal biçimlerden söz ediyoruz, çünkü Osmanlılar bu topraklar üstünde devlet kurmadan önce tarımla değil hayvancılıkla uğraşmaktadırlar. Dolayısıyla Doğu Perinçek'in "girdiği "hukuksal - biçim - üretim ilişkisi" irdelemesi yolunda, bu dönemin etkisi olmaz.

Peki Osmanlıların hangi toprakları fethetmişlerdir ? Bizans derebeylerinin, tefurlarının topraklarını...Acaba bu topraklardaki mülkiyet ilişkileri mi hukuksal biçim olarak özel mülkiyetin olmayışını getirmektedir ?

Gördüğümüz gibi, Doğu Perinçek'in yolunda daha sordumuz ilk soru bizi çıkmaza düşürmektedir.

Mevlüt Bozdemir'i Osmanlılık ile Cumhuriyet ya da "kabile savaşçılığı" ile Osmanlılık arasında "kopuş" u koymadığı için yanlış bir biçimde eleştiren Doğu Perinçek, kendi mantığı içinde bile tutarlı olamamakta, asıl "kopuş" a : Tarihsel bir Devrim yoluyla Bizans medeniyetinin içine dalan Osmanlı göçebeleriyle, Bizans medeniyeti arasındaki kopuş'a hiç yer vermemektedir.

Tabii ki özel mülkiyetin bulunmaması hukuksal bir biçimdir ve İslamiyeti çıkışındaki ilericili özümle benimsenmiş barbarın sınıfsız toplum anlayışını ürünüdür. Ama, bu biçim öyle kağıt üstünde kalmamış kılıç zoruyla fethedilen medeniyet topraklarına "yeni" bir düzen, dirlik düzeni olarak yerleştirildiği için yaşamıştır. Yoksa yüzyıllar sonra bile Miri toprakların ancak vakıf mülki kılıyla tefeci - bezirgan sermaye capuluna sunulabilmesi pek kolay açıklanamaz. Doğu Perinçek bir sürü bozulma örneği vererek, Osmanlı topraklarında "feodalizmi" kanıtlamaya çalışabilir ama bozulma olmadıgı dönemde niye dirlik topraklarının yönetiminin babadan oğula geçmeyip, yaradığı değer verildiğini açıklayamaz. Miras hukukunun işlediği yerde özel mülkiyetten söz edilebilir mi ?

Bir de anlayamadığımız nokta, Bozdemir'in kitabını didik didik eden Doğu Perinçek'in in, sahifa 44 deki dip not 24'e hiç değinmemesi oldu. Söz konusu bölümü aşıya alyoruz:

"Demek ki toprak üzerinde özel mülkiyet söz konusu değildir. Toprak Tanrı adına, devleti hisliğinde temsil eden Sultan'a aittir. 24.

Dip not 24/ Marks Engels'de ilk saptamalarında buna değinmişlerdir 'Özel toprak mülkiyetinin yokluğu' dikkate alınmadan Osmanlı İmparatorluğu anlaşılabilir: Marks'dan Engels'e, Londra, 2-4-1853. Engels de bu görüşü paylaşıyor "Zaten bütün din ve siyasi tarih bunun üzerine kurulmuştur..." Manchester 6-4-1853. Bkz. Correspondance.

Doğu Perinçek için bu konuda susmaktadır ? Söz konusu kaynak yanlış mı gösterilmektedir? Yoksa Marksizme adını vermiş insan, hukuksal biçimleri üretim ilişkilerinin önüne geçirmek hatasını mı işlemiştir ?

Böylesine bir toprak düzeni içerisinde, Dirlik sisteminin halk karşısında doğrudan temsilcisi olan sipahi : Dirlikçi kurumu ayrı bir önem kazanır.

"DIRLIKÇI : Toprak düzeninin devlet adına güdücüsüdür. "Sahibül arz" (toprağın sahibi) diye de anılır. Gerçekte toprağın değil mülkiyetine, tasarrufuna dahi el süremez. Tasarruf (Topraktan işleyip yararlanma) : köylünün, mülkiyet: bütün Müslümanların hakkıdır. Bu gün bir şeyin sahibi: o şeyin mülkiyetini elinde tutan kişi anlamına geliyor. Oysa, Arapça "sahip" sözcüğünün Türkçesi "koruyucu"dur (Sahabet , korumak). Nitekim dirlik düzenindeki "sahibül arz"ların başlıca görevleri: toprağın, toprak üzerinde adaleti ve toprakta çalışanları her türlü haksızlıktan korumaktır. Sahip sözüne bugün verilen anlam: o zamandan beri Türkiye'de yapılmış toprak hırsızlıklarını çok manidar karşılık soysuzlaştırmıştır.

İlk dirlikçi: aza hanaat eder, gözü top-

rakta olmayan millet fedaisi bir halk memuru "şövalye" - ilb'dir. İratiç toprak beyi sayılmaz: 1) Toprak mülkiyeti yoktur, 2) Toprak üzerinde tekelleşmiş kalmaz; 3) Toprağın tasarrufuna el atamaz; 4) Toprak beyi gibi hazır yivci de değildir. Sosyal görevlidir.

Sosyal görevi: barış zamanında toprak üretiminin "ehil" ellerde en verimli yolda yürütmesi, tarım işlerinin asiyaşı, köylerde sosyal adaletin sağlanması gibi konuları tutar. Savaş zamanı: çiftçilerin tarım işleriyle rahatça uğraşırken dirlikçi, ilk çağında atını, silahını kapıp sınır boyunca ölüme gider. Ve o zaman bu işler hiç de kırk yılda bir olmaz.

Dirlikçinin bütün hizmetlerine karşılık ne ideal memur olduğu geçiminden bellidir. Bu günkü memurdan yalnız aşırı ilhüvü ve canını sık sık ateşe atar olmasıyla ayrılmaz; aldığı maaş da bütün İmparatorluk ölçüsünde eşittir. Ve yanında yetiştirilerek her cebelü kaç akçe yıllık alırsa, dirlikçide ondan bir akçe fazla almaz." (Dr.Hikmet Kıvılcımlı. Tarih-Devrim- Sosyalizm. s.185-186)

Bu yüzden Doğu Perinçek'in kullandığı "Sipahi köylü değil, sefil bir sovalyedir" tanımını bilimsellikten çok uzak bulduk. Osmanlı toprak düzeni konusunu pazarlama mal kaçırıcıla geçirip diğer konularda epey laf üreten Doğu Perinçek bilimsellik anlamında Mevlüt Bozdemirden de geride düşüyor. Çünkü esas olarak üretim tarzını ve üretim mülkiyet ilişkilerini belirleyici gören bir dünya görüşünü savunma iddiasına karşın, işin bu tarafını yüzeysel ve soyut laflarla geçiştirmekte, olayın RUHU demek olan ilkel komüna gelenek görenekleri ve kolektif aksiyonu karşındaysa tamamen inkarcı bir tavrı almaktadır.

Cumhuriyet dönemiyle ilgili değerlendirmeler geçildiği anda, Doğu Perinçek'in gerçek hedefi belirliverir: Kemalizmı savunmak...

Ancak Doğu Perinçek Kemalizm'ı bile hakkını vererek savunamaz, "genç subaylar hareketi"ni ortaya çıkaran gerçekliği İkel Komüna geleneklerini, Tarihsel Devrimci nitelikli müdahale gücünü yok saydığı için Türkiye tarihinde hiç bir zaman ilericili sınıf rolünü üstlenememiş, antika tefeci - bezirgan'lığı kazımaya asla cesaret edememiş, doğuştan mehibur Burjuvazi'yi "tüm erdemlerin" sahibi olarak göstermektedir. Bu teoriye göre, 1908'de Manastır dağlarına çıkanlar, Kurtuluş Savaşını yapanlar hep Burjuva Aydınlardır. Madem iktidara geçen sınıf Burjuvazidir, harekete geçenlerin de Burjuva Aydın olması gerekir !

"Emperyalizm ve Proleter Devrimleri çağında" Burjuvazinin ne gibi bir ilericilik özelliği taşıyabileceğini , "Tarihsel kategori ve kavramların tanımlanmasında" büyük değer veren Doğu Perinçek (Bakınız Saçak aynı yazı s.24 - Bozdemir'in Kavramları konusunda Perinçek'in yaptığı eleştiriler)

Nedense pek açıklanmıyor. Biz onun , bu kendif içinde bile tutarlı olmayan eleştirisi mantığına zaten katılmadığımız için , eleştirmişti olayların dilinden yapmayı tercih ediyoruz.

Bilindiği gibi, 1919 - 1922 arasında, Kurtuluş Savaşını düzenli bir ordu halinde örgütlenmesini sağlayan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri (Anadolu Burjuvazisinin teşkilatları) desteğinde öncü güç olarak hareket geçen ve çoğunluğu subay olan kadrolardır. Yine bilindiği gibi, bu subayların çoğunluğu da İttihat Terakki hareketi içinde yer almış, kimileri Komitacılık dönemlerinden kalma kadrolardır. Mustafa Kemal de başlangıçta bu hareket içinde yer almış, daha sonra Mevlüt Bozdemir'in yorumuyla "Askerlerin bu kadar politikaya karışmalarını uygun bulmadığı için" İttihat Terakki'den ayrılmıştır. Bu gerekçelerin politikaya kendi denetiminde karışabilmeleri için ileri sürülmeleri bizde gelenekleşmiştir. Şimdi Doğu Perinçek'in açıklamasını istediğimiz konu şudur:

1908 Meşrutiyet Devrimi ile iktidara geçen sınıf Komprador Burjuvazi olmuştu Acaba "Komprador Burjuvazi'nin Aydınları" 1908 den 1919 a kadar geçen sürede ne tür bir dönüşümle "mili burjuvazinin aydınları" haline gelmişlerdir ? Tarihsel olaylarla bu türden sihirli formüller aranmayacağına göre, söz konusu olgula-

ryn başka türlü çözümlemelere gereksinimleri vardır.

Kaldı ki, davranış benzerlikleri -Vurucu Güç açısından- yalnızca 1908 ve 1919'da değil, 1960'da da bulunabilir. Zaten sorun, daha önce de belirttiğimiz gibi, sadece ordu gerçekliğiyle sınırlı değildir. Bu gerçekliği belirleyen gelenek dört kanalda takip edilebilir:

Şimdi Kurtuluş savaşı döneminin bu gerçeklik ışığında nasıl çözümlenebileceğini görelim.

"Osmanlı Derebeyi Devleti, 1908 Meşrutiyet devrimi ile derin yara almış, 1919 Burjuva devrimi ile batmıştır. Her iki altılıkte de, güdücü sınıf Burjuvazi'dir. Ancak, 1908'de iktidara geçen burjuva sınıfının Komprador zümresi olurken, 1919'dan (güneşin altındaki yerini) isteyen sınıf Anadolu burjuvazisidir. On dokuzuncu yüzyılın ortalarından beri Emperyalizm, borçlar, şirketler, gizli - açık anlaşmalar yoluyla Komprador ajanlarını kullanarak Osmanlı düzenini soyup soğana çevirirken, gelişmeye çalışan Anadolu sermayesini de imnelendirmiyorlardı. Komprador - Derebeyi devletinin ve onun ayakta tutmaya çalıştığı sosyo ekonomik düzenin gelişme çabasındaki Burjuvaziye dayattığı sosyal ve siyasal tıkanıklık, Birinci Emperyalist Evren Savaşı sonrası, açık emperyalist işgale birleşince, Türkiye'nin Kompradorlar dışında kalan bütün burjuva zümreleri komprador tahakkümüne baş kaldırmamış tarihsel zorunluluğu içine girdiler. Hatta buna, Ermeni katliamları sonra doğan pazar boşluğuyla girmek isteyen bir kısım tefeci - bezirganları (Mustafa Kemal'in fotoğraflarında görülen seyh'leri , ağa'ları, ayan v.s.'yi) de katmak mümkündür."

Demek ki gündemde: Emperyalizmin açık işgali ve komprador ajanlarına karşı Anti-Emperyalist, bu güçlere yataklık eden Osmanlı Saltanatı ve dayandığı Derebeyliğe karşı Anti-feodal bir Burjuva Demokratik Devrimi vardı. Kısacası, Anadolu burjuvazisi Sosyal Devrim'i zorluyordu; ne var ki sıkışmış topluma kendisi de gücüyle bir sığrama yapacağı gücü yoktu. Batı örneklerindeki gibi bir sosyal devrim'i bütün koşullarıyla hazırlayıp, ezilen diğer sınıf ve tabakaları derebeyi devlete karşı harekete geçirebilecek objektif ve subjektif gelişmeyi sağlayamamıştı.

"Çözüm "Tarih" ten geldi ve "Bize has" oldu. Ordu gençliğinin devleti kurtarma eğilimi zincirinden boşandı. En son 1908 Meşrutiyet devriminde Resneli Niyazi ve arkadaşlarının gördüğü tarihsel misyonu, bu kez Mustafa Kemal önderliğindeki Kuva-yı Milliye'ciler yerine getirdi. Hangi sınıfa ve nasıl hizmet edeceğine bakmaksızın ileriye atıldılar.

Ordu gençliğinin bu davranışı, 600 yıllık Osmanlı toplumunun mirası "Devlet Sınıfları" geleneğine uygun düşer. Osmanlı Sosyo Ekonomik ve Politik yapısı, kendisini "Devletin ve Memleketin" tek sahibi, "Koruyucusu" gören devlet sınıflarının (özellikle "Seyyiye" : Ordu ve "İlmiyye" , Üniversite'nin) bu tür ileriye atılışlarını gelenekleştirmiştir. Dikkat edilirse Osmanlı ve daha sonra Türkiye toplumunun çıkmaza girdiği momentlerde devletin bizzat parçası, aracı olan bu güçlerin, müdahale ederek, tıkanmış olan ilişkilere açıklık ettiği örneklerle görülebilir. Bütün Orta Doğu ülkelerinde söz konusu olan -ve üzerine uluslararası politikalar işlen -ve aksiyon gerektiren örneklerden sadece birkaç tanesidir.

Türkiye için soruna bakaacak olursak, 12 Mart 1971'den sonra bir ordunun müdahaleciliği değil, bu müdahale geleneğini sosyal sınıf gibi ele alıp üzerine programlar oturtmaya çalışan KADROCU-LUK tezleri olmuştur.

İşçi sınıfının örgütlü bir öncü gücün kurmaylığından yoksun olması nedeniyle yönlendiremediği 27 Mayıs ve 9 Mart 12 Mart müdahaleleri Finans-Kapital açısından büyük bir ders olmuş ve adım adım planlanan bir süreç sonunda 12 Eylül 1980'e gelinmiştir.

"Dikkat edilecek olursa, nasıl 12 Mart sonunda uygulanan ekonomik politikanın özünü 1970'lerde (12 Mart Öncesi) AP iktidarında Mesut Erez'in hazırladığı "1970 EKONOMİK TEDBİRLERİ" oluşturmuşsa, bu gün yine AP iktidarında Turgut Özal'ın hazırladığı "24 OCAK EKONOMİK TEDBİRLERİ" , 12 Eylül sonrası ekonomik politikasının özünü teşkil ediyordu. Bu orijinalite, Türkiye'deki tüm

Burjuva Devrim'lerinde ve diğer altüstlüklerde de izlenebilir. 1908 Meşrutiyet Devrimi, 1960 Politik Devrimi, 1971 9 Mart ve 12 Mart Askeri Müdahaleleri, esas olarak aynı MODERN SINIF - VURUCU GUÇ dinamizminin gerçekliğini yansıtır: Bir yandan kendi hareket nedenleri ve kanunlarına sahip geleneksel aksiyon gücü, diğer yandan da bu kendidindenliği kontrol altına alıp güden gelişmeye açık ve en örgütlü sınıf..." (Sarp Kuray, 12 EYLÜL NEDİR ? , Aralık 1981, s.21 - 23)

Kurtuluş Savaşı'ndaki tüm ilericiliği burjuvaziye mal etmeye kararı görünen Doğu Perinçek, İngiliz, Amerikan ve Fransız devrimlerinde de ordu bulundugunu bunda şaşılacak bir şey bulunmadığını söylüyor. Acaba İngiltere, ABD ya da Fransa'da burjuva düzeninin sıkışıklığa girdiği herhangi bir momentte, söz konusu politik, ekonomik sıkışıklığın parlamento dışı yollarla, ordu müdahaleleriyle açıldığı hiç görülmüşmüdür? Gerçeklere böylesine gözünü kapamak bilimsel bir tutum sayılabilir mi?

"Devletin devlet olduğu Doğu toplum modeli"nin bir örneği sayılması gereken Türkiye'de, amacı "kendisi sınıfın hakimiyetini sağlamak, kendi sınıfını geliştirmek" olan Devlet Sınıfları (en başta da Ordu) 27 Mayıs 1960'da dönemin iktidarını Başbakanın Polis müdürüne kadar nasıl bir gecede içeri tıkırmıştı? Osmanlı pasaları "Osmanlı Devleti'nin sınıf karakterini temsil" ettiklerine göre halde bir Başbakan'ın da sınıf temsili anlamında dikkate alınması gerekir. Yoksa 27 Mayıs'ta Devlet "sınıfın bazı kesimleriyle çelişme içine" mi düştüştü? O zaman, bu gün bile ekonomik programı gündemde olan, 24 Ocak kararlarını yarattıcı AP niye basbas DP'nin devamı olduğunu iddia etmekte, 12 Eylül cürer niye herşeylerle 27 Mayıs'a saldırdıktan Finans - Kapitalin coşkun alkışlarıyla karşılaşılmaktadır?

Doğu Perinçek'in "Teorileri" bu sorulara yanıt bulamaz. Zaten anlayabildiğimiz kadarıyla böyle bir sıkıntı da yoktur. O üzerine aldığı görevi hakkıyla yerine getirmeye çalışmakta, Kemalizmın devrimciliğini "dosta, düşmana karşı" savunup "Cumhuriyetin genç burjuvazisinin" erdemlerini övmektedir. Kemalizmı tarihsel devrimci bir gelenek olarak değil ideolojik bir çizgi olarak savunan Perinçek'in bu tavrı bizi şaşırtmıyor. Çünkü kendisi sosyal mücadelenin aksiyoncu güçlerine karşı hep tavrılı olmuştur. "Osmanlı istibdadına karşı demokratik akımla birleşen" Genç subaylar hareketi türü saptamalarla bu yaklaşımla belgelenmekte, "güçlü bir iç pazar temelinde gelişen toplumsal çoğulculuk" istemleri Doğu Perinçek'in kimsin medet beklediğini göstermektedir.

Kendisine son sözümüzü, yazısından kısa bir alıntıyı yanıtlayarak söyleyeceğiz:

"Hikmet Kıvılcımlı ise, ordu'nun "ilericiliğini" tarihin derinliklerine uzanan tezler üzerine oturtmuştu. İlginçtir, 12 Mart 1971'den sonra bu tür görüşler birkaç kesilmiş gibi kayboldu..." (SAÇAK, s.38)

Bir an için bunun doğru olduğunu var sayalım. Peki 12 Mart 1971'den sonra Orta Doğu ülkelerinde Tarihsel Devrimcilik özelliği taşıyan müdahale karakteri sona ermiş midir?

Güney Yemen ve Sudan'daki darbeler, İran'daki Şii halk ayaklanması bu soruya olumsuz yanıt vermedi gerektiren örneklerden sadece birkaç tanesidir.

Türkiye için soruna bakaacak olursak, 12 Mart 1971'den sonra bir ordunun müdahaleciliği değil, bu müdahale geleneğini sosyal sınıf gibi ele alıp üzerine programlar oturtmaya çalışan KADROCU-LUK tezleri olmuştur.

İşçi sınıfının örgütlü bir öncü gücün kurmaylığından yoksun olması nedeniyle yönlendiremediği 27 Mayıs ve 9 Mart 12 Mart müdahaleleri Finans-Kapital açısından büyük bir ders olmuş ve adım adım planlanan bir süreç sonunda 12 Eylül 1980'e gelinmiştir.

"Dikkat edilecek olursa, nasıl 12 Mart sonunda uygulanan ekonomik politikanın özünü 1970'lerde (12 Mart Öncesi) AP iktidarında Mesut Erez'in hazırladığı "1970 EKONOMİK TEDBİRLERİ" oluşturmuşsa, bu gün yine AP iktidarında Turgut Özal'ın hazırladığı "24 OCAK EKONOMİK TEDBİRLERİ" , 12 Eylül sonrası ekonomik politikasının özünü teşkil ediyordu. Bu orijinalite, Türkiye'deki tüm

ENGELLER ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İLE AŞILACAKTIR

12 Eylül 1980 öncesinde devrimci hareket gelişmeye nazaran nicelik ve nitelikçe büyük aşamalar yaptı. Yenilginin sonuçları da buna oranlı olarak yoğun problemler yüklü ve bunaltıcı oldu. İşkencelerdeki ve hapishanelerdeki uygulamalar 12 MART dönemi ile kıyaslanamayacak bir seviyeye ulaştı. Karşı devrimciler, devrimcilerin üzerine insanı birtirmecesine vardılar. tek tek militan kadrolardan başlamak üzere, kendilerine ne isim takarlarsa takınsınlar ve ne değer biçerlerse biçsinler, tüm devrimci örgütler bu dönemden etkileniler. Bölünmeler, yol ayrılıkları, tartışmalar, silahlı çatışmalara kadar varan kavgalar, yeni kurulan örgütler... vb. artık istesek de istemese de, 1980 öncesi dönemin perdelerinin kapandığını ve yeni bir dönemin kapılarımıza dayandığını göstegeleri oldu. Devrimci ortam bu gün hala bu yeni duruma göre organize olabilmeyin bunaltımını yaşamaktadır.

İşçi sınıfı devrimcileri, Leninci örgüt prensiplerine bağlı kaldıkları süreç, örgüt içinde, karşılaştıkları sorunları tartışma, eleştirme ve geçmişiyle hesaplaşma imkanı sahip olmadırdır. Diğer yanıya da: Lenin'e göre bir örgütün ne olduğunu anlamak için onun yanlışları karşısında ne durum aldığına bakmak gerekir. Devrimci örgütler, yapılarındaki eleştirileri, muhalif sesleri zora dayalı bir metodla susturmak ve baskı altına almak gibi davranışlara başvuramamalıdır. Tartışmalar, eleştiriler zorla susturulmaya çalışılrsa, çıkış yollarını kendileri arayacakları ve kontrolsüz bir mayın gibi nerede nasıl patlayacakları belirsiz sağa sola sarılacaklardır.

Bütün bu söylediklerimiz kitaplardan öğrenilen doğrulardır. Bunları pağanın gibi tekrarlamak ve her cümleyi "Lenin dedi ki" ile başlatmak ne yazıkki içinde yaşadığımız bunalmalara çare olmuyor. Bilimsel sosyalizm'deki hazır doktrin formüllerini, soyut sloganlara dönüştürüp tekrarladıkça, tüm kaların ağıdığını zannedenler sonunda kendi yazdıklarını kendileri okuyanlar durumuna düşüyorlar.

Genelde tüm Şark ülkelerini kapsayan bir boyutta, bizim ülkemizde de sosyal ve toplumsal yapı,insan ve örgüt malzemelerini, kendi "Şark gerçekliği" içinde yüzyıllardır yoğurup şekillendirmiştir. Sorunların "bize has" yapısal bir yanı vardır.

Hepimizin içinde yetiştiği toplum ŞARK toplumdur. ŞARK; kim kime ne yapmışsa yapmış üste geçmiştir ya, altta kalanı canı çıkmışsa kabahat kendisinde, toplum kurallının acımasızca işlediği bir KUÇUK BURJUVALAR ortamıdır. İnsan malzemesini ve ilişkilerini çepeçevre kuşatan yüzyılların ANTIKALİĞİ devrimcileri de içine alan bir boyutta tüm yaşamı sarımsız. Yetkiyi eline geçiren "DEREBEYİ HAKLILIGINI" ispat etme yolunda su gibi insan harcamaktadır. Herkes yanlışları önünde "otorite" kesilmektedir. Eleştiriyi uğrayan, yanlışını yığitçe düzeltip aşmayı ölümden beter sayar. Yanlış "kimseye çaktırmadan" belirtilmiş "doğru" nun sözü parmağa dolandır. Ve kim demiş "devrimci" yanılır? Yıllardan beri doğruyu kendisi icad etmişce, doğrunun özü: tekerlenmiş yanlışla hak veren bir yedek kuyruk kavramı durumuna sokulur.

Sarp KURAY

SAÇAK DERGİSİNDEKİ ORDU TARTIŞMASINA CEVAP

durumlarda bile Antika Tarih'te son vuruş, ilk orijinal Irak medeniyeti de dahil olmak üzere, hep barbar akınlarıyla olmuştur.) Bu yüzden, Türklerin devlet tohumları Orta Asya'da aranamaz; Türkler Orta Asya'da böyle bir sıçramanın eşşğine gelmemişlerdir. Zaten gelmiş olsalardı, İran-İslam-Bizans kurumlarının yanına kendi orijinal kurumlarını da ekleyerek orijinal bir medeniyet yaratırlardı, bunu yapamamışlardır.

Perinçek'te bu konuda kendi kendisiyle çelişmekte, bir yandan Selçuklulardan "Daha önceki bütün kabile topluluklarında bütün toplum silahlıdır; meta üretimi ve ona bağlı olarak sınıflara bölünme devlete sıçramayı gerektirecek kadar gelişmiştir" derken, diğer yandan "Türkler de esasen böyle bir toplumsal sıçramanın eşşğine gelmişlerdi. Gelişimin özü, devlete ve orduyu zorunlu kılan bir sınıflaşma düzeyidir" zorlamasına girmektedir.

"Hunlardan başlayarak devletin tohumunun toprakta dâşmesi" de yanlış bir tesbittir, çünkü Hunlar orta barbarlık konanğında yaşayan bir göçebe kavimler topluluğudur ve yaptıkları akınlardan altunda yatan ekonomik neden, "Asya'nın kuzeydoğu steplerinden beribe doğru, üç ana medeniyetin destanları yaratmış bezirgan karayolları üzerinde, göçebelikleri yüzünden en tabii kervan aracılığı görevi" nin (Dr.Hikmet Kivılcımlı, Tarih Devrim Sosyalizm, s.156) Hunlara düşmesidir.

Bu zorlamaların nedeni, klasik kalıpcı tarih anlayışının belli bir hedefe göre uygulanması, Marks - Engels'in özel olarak araştırılmasını yasıyet ettikleri "Doğu gerçektliği"ne eğilmeme ve bu alanda yapılmış araştırmaları yok saymak, sonuç olarak da ilkel komüna olgusunu Antika tarih içinde oynadığı rolü görmemeye cabalamaktır. Devlete geçiş için bir iç dinamik arama çabası boşuna zorlamadır, çünkü yukarıda belirttiğimiz gibi barbarlıktan medeniyete iç dönüşüm yoluyla geçiş temelinin hazırlanması, belli işbölümlerinden sınıflaşmanın doğuşunu zorunlu kılacaktır ki, bu farklılaşmanın tohumu Orta Barbarlıkta değil, ziraat ile tezgahın ayrıldığı Yukarı Barbarlıkta bulunur ve aslında medeniyete ilk geçiş olan Irak'ta Tapmak - Devlet - Para üçüziyle sınıflı topluma geçildikten çok sonraları bile, Damgar (Bezirgan) henüz tapınağın emrinde bir devlet memurudur. Yani kan teşkilatının Devlet'e teslim olmasını, bırakalım Osmanlı gibi Orta Barbarlıktan medeniyete geçeni, Yukarı Barbarlığın kent kozasından tanım - tezgah işbölümü ve ticaret temelinde medeniyete geçen Irak kentlerinde bile pek öyle kolay olmamıştır.

Doğu Perinçek'in Mevlüt Bozdemir'i "Sonuç olarak bütün halkın silahlı olduğu kabile toplumu dönemi için özgün bir "Türk askerliği" kavramı icat etmek yerinde değil. Çünkü belirttiğimiz gibi, bu kavrayışa göre bir "Yunan askerliği" de vardır, bir "Cermen askerliği", bir "Kuzey Afrika askerliği" de..." diyerek eleştirmesine katılıyoruz. Çünkü sorun gerçekten bir ulus, boy, ırk sorunu değil tüm toplumların tarih öncesinden tarihe geçişlerinde rastlanan bir sorundur. Ancak Doğu Perinçek te ters yönde yanlış bir yaklaşımla, "milliyetçi tarih görüşlerine" karşı çıkma adına tüm bir ilkel komüna gerçekliğini inkar noktasına düşmektedir. Halbuki Engels, Doğu Perinçek'in devletleşme sürecine giren Türk orta barbarlarını karşı geliştirdiği tavrı, Roma İmparatorluğunu yıkan Cermenler karşısında göstermez ve ilkel komünanın medeniyete getirdiği olumlu soluğun ısrarla altını çizir:

"Ama Cermenlerin, can çekişen Avrupa'ya sayesinde yeni bir dirimsel güç üfledikleri gizli büyü neydi? Sovet tarihçilerimizin bize anlattıkları gibi, bu Cermenlik topluluğun içinde varolan mucizevi bir erdem miydi? Hiç de değil. Cermenler, özellikle o çağda, çok yetenekli ve canlı bir gelişme içinde bulunan Aryanler soyunda. Ama Avrupa'ya geliştiren onların özgül ulusal nitelikleri değil, sadece barbarlıkları gentilice örgütlenmeleri-

(F.Engels, a.g.e., Türkçe baskı, Çeviren Kenan Somer, 5.Baskı, Mayıs 1977, s. 218)

Engels şöven tarihçilerin olayı bir ulusal nitelik sonucuyumış gibi göstermelerine karşı çıkarken, Cermenlerin Avrupa'yı geliştirdiğini de savunmaktadır.

"Cermenlerin kişisel değer ve yigittikliği, özgürlük eğilimleri ve her kamu işini kendi işi gibi gören demokratik içgüdüleri, uzun sözün kısası, Romalıların yitirmiş bulundukları ve Roma dünyasının balçığıyla yeni devletler yapmaya ve yeni ulusal özellikler geliştirmeye yetenekli bütün nitelikler -eğer bunlar yukarı aşamadaki Barbar'a ilişkin, gentilice örgütlenmenin meyesi olan belirleyici çizgiler değilseneydi?" (F.Engels, a.g.e., s. 219)

"Cermenlerin Roma dünyasına, dirimsel güç ve canlandırıcı tohum olarak asıldıkları tek şey, barbarlık idi. Gerçekle, can çekişen uygarlık yüzünden acı çeken bir dünyayı geliştirmeye, sadece barbarlar yeteneklidir."

(F.Engels a.g.e., s. 220)

"Demek ki sorun, "Kuşkusuz kabile savaşıçılığının bazı kalıtlarının devam edebileceğini" söylemek gibi yuvarlak laflarla geçitirilemeyecek denli ciddidir. Engels ustasını altını çizdiği "geliştirme" başta toprak ilişkileri olmak üzere tüm Medeniyet kurumlarının rönnesansa uğraması demektir. Çünkü medeniyeti çökerten, Toprak ekonomisindeki kördüğüm, Barbar bu kördüğümü kılıc atar. Bunu yaparken de, toplumun yeni efendisi olduğuna göre, içinden çıkıp geldiği ilkel komünanın gelenek - göreneklerinden etkilenmemezlik edemez. O halde bu "geliştirme" Osmanlı Devleti'nin kuruluş dinamikleri içerisinde aramaktan da korkmamak gerekir, tabii gerçekten bilimsel bir kaygı taşıyorsak..."

Demek ki barbarlar "çoğu zaman askeri alanda yendiği uygarlıkların kültürüne yenilmiş, daha doğrusu hakimiyet altına aldıkları uygarlık içinde eriyerek, kendileri de uygarlık aşamasına geçmişlerdir," demek, hiçbir şeyi açıklaamaz. Evet, tarihsel devrim kavramının doğruluğunu kanıtlar, ama unutulmaması gereken nokta, bu "devrim"i gerçekleştiren barbarların egemen oldukları medeniyet karşısında tamamen etkisiz kalmadıklarıdır. Her zaman orijinal bir medeniyet kuramaları bile(Yukarı barbarlık konanğında erişemiyerse, bu olanaksızdır), en azından Engels'in yukarıda söz ettiği "geliştirme"yi yaparlar; köğün medeniyetinin tüm kurumlarını rönnesansa uğrattıktan, Antika Tarih'in en belirleyici noktası olan Toprak kördüğümünü de çözer ve toprak üzerindeki üretim ilişkilerinin çıkması gerimsene neden olmuş tefeci - bezirgan sınıfa (Mekke'de Kureys'ler, Bizans'ta Tekfurular) vurup, küçük üretmenlere (köylü ve zanaatkar) nefes aldırır, üretici güçler öndündeki engelleri geçici olarak da olsa temizlerler. Ve her barbar akınının sonrası, Medeniyet için yeni bir atılım başlanğıdır.

Demek ki, Antika Tarih'te kurulan bir medeniyet içindeki ordu - devlet süreci izlenmek isteniyorsa, Doğu Perinçek'in yaptığı zorlamalara ve soyut formüllasyonlara baş vurmak yerine, Antika Tarih'in aşmamaz zembereğini, Engels'in "geliştirme" "dirimsel güç" gibi deyimlerle altını çizdiği, Dr.Hikmet Kivılcımlı'nın "tarihsel devrim" ve "rönnesans" diye formüle ettiği gidişi iyice kavramak ve eskimiş bir medeniyetini yıkılıp yerine yeni bir medeniyetin kurulması sürecinde hem kurumların ve üretim ilişkilerinin sürekliliği ya dağılması açısından medeniyetin iç dinamiklerini, hem de medeniyeti yıkan "tarihsel devrim"i gerçekleştiren barbarların yeni toplum yapısına yaptıkları asıyı, rönnesans ve barbar kan teşkilatının yeni kurulan devletin yapısı içinde, hangi etkileri bırakarak çözüldüğünü incelemek gerekir.

Konumuz Türkler olduğuna göre, bu özellik, 600 yıllık ömrüyle Antika Tarih'in son uzun medeniyeti olmuş, İslam - Bizans - İran medeniyetlerinin rönnesansı gerçekleştirmesi anlamında bu 3 medeniyetin de kurumlarından etkilennmiş, onları benimsemiş ve Doğu Perinçek arada bir kopuş olduğunu ileri sürse de bugün bile kopamadığımız Osmanlı gerçekliğine yukarıda değindğimiz Tarihsel Devrim pers-

pektifinde bakmak ve Doğu Perinçek'in bu konuya ilişkin düşüncelerine değinmek istiyoruz.

Selçukluların uç beyliği durumundaki Osmanlıları Anadolu'ya yerleşmiş diğer Türk boylarından ayıran en önemli özellik, iki medeniyetin: İslam medeniyetinin rönnesansı olan Selçukluların ve Roma medeniyetinin rönnesansı olan Bizans'ın sınırında olmasıydı.

"Her şey tepeden tırnağa silahlı bir göçebe billurcuğun (Kayı Boyu'ndan Ertugrul kolu'nun) çöken İslam Bizans serhad-i denilen kaynar kazan içinde haşır neşir medeniyet çözeltilisi ortamına düşmesiyle başlar." (Dr.Hikmet Kivılcımlı, OSMANLI TARİHİNİN MADDESİ, Tarihsel Maddecilik Yayınları, İstanbul 1974, Cilt 1, s. 199)

"Katalizör Kayı Boyu içinde her kes hiçliçdir. Hiç kimse ötekinden ayrıcalık bir "Seyfiyelik" taslamaya kalkamaz. Çevre medeniyet yığınları için ne olursa olsun, Kayı Boyu kendi göçebe yapısı ile tepeden tırnağa bütünü silahlı ve aksiyoncu bir tümlüktür."

(Dr.Hikmet Kivılcımlı, a.g.e., s.200)

Bu yönden Perinçek'in yaptığı, "O zaman ordu olamazlar, kabile savaşıçılığı ile ordu bağdaşmaz" tesbiti, soyut bir kuram olarak doğru görünse bile, olayların diliyle bağdaşmaz. Tarihte olmuş bitmiş olayları değiştiremeyeceğimize göre, kuramları gözden geçirmek daha yararlı olsa gerek. Osmanlılar o dönemde hem göçebe bir boy hem de orduydular. Bunda da saçaklar bir yan yaktır: köğün medeniyetlerinin arasında böyle olmaya hem mecburdurlar hem de kuramsal açıdan bu, doğrulanamaz bir olgu değildi: daha önce de açıklamaya çalıştığımız gibi, Antika tarihte sınıflar savaşı hem doğrudan Medeniyetin kendi içinde, hem de dolaylı yoldan Barbarlarla Medeniyet arasında sürer. Herkes silahlıdır. Ordu içe yönelik bir baskı aracı değil, Bizans medeniyetinin çözemediği kördüğüm olmuş üretim ilişkilerini kılıcıyla açan sınıfsız toplumun vurucu gücü, Tarihsel Devrimin yürütücü zembereğidir. "Zor: yeni bir topluma ge-be olan her eski toplumun ebesidir. Zorun kendisi de bir ekonomik kudrettir."

Antika Tarihte bu zorun dıstan gelmesinin tek nedeni, çöken medeniyetin yeni bir topluma gebe olmayışydı. "Bütün üretim aletleri içinde en büyük üretici itidar devrimci sınıfın ta kendisiydi." (Marks, Felsefenin Sefaleti.)

Medeniyetlerde olmayan buydu. O zaman eskimiş medeniyetin yarattığı sıkışıklık içerden değil dışardan, barbar toplumlar yoluyla gelen üretici güçler tarafından açıldı. Sınıfsız toplumun medeniyet yozlaşması dışında kalabilmiş barbar gelenek görenekleri, kolektif aksiyon gücü köğün topluma "Dirimsel bir güç üfledirerek", taze barbar aşısı yapar.

Tüm barbar uluslar, medeniyete bu yollardan geçmişlerdir. Osmanlılar da aynı yolu izlemişlerdir.

Bu nedenle "İmparatorlukların kurulmasının kabile savaşıçılığıyla geliştiğini ve askeri demokrasinin arkada bırakılması anlamına geldiğini" ileri süren Doğu Perinçek, ne yazık ki çok dogmatik ve tarihi gerçeklere aykırı bir saptama yapmaktadır. Çünkü açıklamaları şu sorulara yanıt bulamaz.

1) Osman Gazzi'den Yıldırım Bayazıt'ın Timur'a yenilmesi dek süren dönem bir İmparatorluk mudur?

2) Osmanlıların içinde bulundukları aşama Kan teşkilatının yerine Devlet'in geçmesine kendi iç dinamiği ile mi olanak sağlamaktadır?

3)Eğer öyleyse şunu nasıl açıklarsınız ve "Aristokrasi" yorumlarınızla bağdaştırırsınız?

"Ona (Ertugrula) tabii aşiretin bazıları oğlu Osman Beyi, bazıları da kardeşleri Dündar Beyi başa geçirmek istediler. Nihayet kendi aşiretinin ısrarıyla Osman Bey reis seçildi."

(Mufassal Osmanlı Tarihi, İskit Yayınları 1957, s. 356)

4) Neden Osmanlılar, devlet oluşlarının ilk dönemlerinde saray kurmamışlardır? (İlk kez Bursa'yı feth ettikten sonra oradaki saraya Orhan Bey yerleşmiştir. Bu sarayı da kendi yaptırmamış, Bizans Tekfurunun sarayına girmiştir.)

Doğu Perinçek, bir Çin atasözünü hatırlatarak: "Çin hiç bir zaman at üzerinden yönetilemez"i "Devlet hiç bir zaman at üzerinden yönetilemez"e çevirirken açık bir yorum hatası yapıyor. Çünkü Antika Tarihte farklı medeniyet kuruluşları, farklı geçişler olduğunu ya bilmiyor, ya da bunu dikkate almıyor.

"Maamafih, ekseriya seferde veya hareket halinde bulunan beyler, eski Türk adetince at sırtında toplantı yaparlardı ve sadece şifahi kararlar verirdi." (Mufassal Osmanlı Tarihi.)

"Onun için ilk Osmanlı topluluğunda, Medeniyet sürülerini gütmek gereğinden kaynak almış, "Devlet" adı verilecek bir Devlet veya "Saray" adı verilecek bir saray var idiye, AT SIRTINDA DEVLET ve AT SIRTINDA SARAY idi. Göçebe İlb'in Devleti de, Sarayı da ATI idi. Ve bu nedenle At, Türklerde (Onlardan önce bütün Tarih öncesi Barbarlarda ve Araplarda) Devletin ve Saraydan çok saygı ve sevgi görürdü."

(Dr.Hikmet Kivılcımlı, Osmanlı Tarihinin Maddesi, s.185)

Tarım temelinde yerleşiklikten medeniyete geçmiş, Doğu'nun büyük subtropikal Antika medeniyeti Çin için söylenen söz ne kadar doğrusu, Çobanlı temelinde Orta Barbarlıktan yitkiği medeniyeti yönetebilmek için Devletleşme'ye geçmiş Osmanlı için de o derece yanlışlar. Tarih ezbere formülleri yitirmez.

Zaten Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemindeki Ordu yapısını şematik olarak kısaca hatırlamak, Osmanlı devlet yapısı içinde Kan gelenekleri ile medeniyet özelliklerinin nasıl iç içe geçtiğini göstermeye yeter.

1)Aşiret güçleri: İlber
2)Tarihat güçleri: Dervişler
3)Başkent güçleri: Yayaalar
4)Taşra güçleri: Azebler
Bu güçlerden ilk ikisi: Aşiret (Oymak) ve Tarihat (Yol) güçleri, İlkel Sosyalist toplumun KAN örgütünden gelmediler. Son ikisi, Başkent (yahut düpedüz: Kent) ve Taşra (yahut düpedüz: köy) güçleri, daha adları söylenirken bildirdiği gibi: TOPRAK üretiminin yarattığı örgütlenmeden gelmediler."

(Dr.Hikmet Kivılcımlı a.g.e., s.205 - 206)

Şimdi de Doğu Perinçek'in Türk boylarının daha Orta Asya'dan gelişlerinde var saydığı "kabile aristokrasi"nin Osmanlı Devleti kurduluktan yüz yıl sonra bile nasıl her an sallanan bir yapıda olduğunu görelim:

"Osmanlı beyleri içinde ilk defa Yıldırım Bayazıt sadece Candarı ailesine dayananak öbürlerini hiçe saymıştır. Ama gene de Candarı ile diğer beylerin ve paşaların sözi hala geçmekte idi."

(Mufassal Osmanlı Tarihi, s. 358)

"İlk defa Yıldırım Bayazıt, karısı Srp Prensesi'nin tesiriyle saltanatı ait bazı üsüller hoymaya teşebbüs etmiş, kendisini halktan uzak tutmuş, Halk arasında dedikodular alıp yürümüş, alışılmamış a-detler, masraflı safahat meclisleri yadrganmış."

(a.g.e., s. 358)

Doğu Perinçek'in yazısında, Kandaş Toplumda medeniyete geçişle ilgili daha pek çok ezbere söylenmiş, soyut kalıplara dayalı bir gerçeğe uymayan formüllasyonlar bulup eleştirebilir. Biz, asıl belirleyici nokta olan Osmanlı Toprak düzeni ile ilgili bir kaç söz söyleyip, Doğu Perinçek'in Cumhuriyet dönemine ilişkin değerlendirmelerine geçmeyi seçtik. (*)

Doğu Perinçek, Mevlüt Bozdemir'in Osmanlı Toprak düzeni ile ilgili değerlendirmesini şöyle eleştiriyor.

"Bozdemir'in Osmanlı toplumunda toprak üzerinde özel mülkiyetin bulunmadığı düşüncesi, hukuki biçimleri üretim ilişkilerinin önüne geçmesinden kaynaklanıyor."

Bir an için Perinçek'in söylediğini doğru kabul edelim ve bu mantığı sürdürerek, tarihsel gidişi açıklamaya çalışalım:

Perinçek'in varsayımı, Osmanlı döneminde "Hukuksal biçim" olarak özel mülkiyetin bulunmadığını ancak tarihsel süreç içinde hukuksal biçimler üretim ilişkilerindeki gelişim ve değişimlere göre geldi.

örgütler arası, gerek her örgütün kendi arasında ilişki ve ilişkilerde belirleyici olmuştur.

Mücadelenin 1980'de ulaştığı boyut ne olursa olsun, sosyalizm Türkiye'de bir gençlik meselesi olmayı aşamamıştır. Bu nedenle, isyancı ve direnççi güçler potansiyelini gençlik kanalının incelenmesi, devrimci ortamının kendisine bakışını da etkilemesi açısından özel bir önem taşır.

Şimdi buraya dek ana hatlarını vermeye çalıştığımız tezler açısından Doğu Perinçek'in yazısındaki bazı temel hata ve sapırtılara işaret etmek istiyoruz.

Doğu Perinçek'in yaklaşımasında temel teşkil eden "kopuş" teorinden işe başlalım:

"Türk tarihinde birinci büyük sıçrama, sınıflı topluma, uygarlığa, devlete (ve orduya elbette) geçiştir. İkinci büyük sıçrama ise, hala yaşadığımız, millete, cumhuriyete (demokrasi) geçiştir. Bu sıçramalar, eski toplumdan esaslı kopuşları ifade eder, bununla birlikte elbette her toplum bir öncekinin bağında filizlenmiştir ve bu filizlerde kopuşlar ve süreklilikler iç içe geçmiştir." (SAÇAK, s.33)

"... Orta Asya askerliği ile Osmanlı ordusu arasında bir süreklilik kurulamaz. Hiç kuşkusuz kabile savaşıçılığının bazı kalıtları, daha sonra Selçuklu ve Osmanlı'da devam etmiştir. Fakat biz burada esas tartışıyor ve askerliğin toplumsal ilişkiler içindeki anlamı açısından bir süreklilik ve gelenek araştırıyoruz."

(SAÇAK, s.32)

"İmparatorlukların kurulmasının kabile savaşıçılığı ile geliştiğini ve askeri demokrasinin arkada bırakılması anlamına geldiğini düşünmemektedir."

(SAÇAK, s. 28)

Bu formüllasyonlar yüzeyde doğru görünmekle birlikte, önemli bir yanılgı içermektedirler. Çünkü Doğu Perinçek'in sözünü ettiği koşullar sosyal devrimler yoluyla başarılmamış, dolayısıyla söz konusu edilen "kopuş" u sağlayacak eski ilişkilerin kökünden kazınılması gerçekleşmemiştir. Zaten Doğu Perinçek'in söylediği doğru olsaydı, İbn'i Haldun'a ve Osmanlı tarihçilerine bir medeniyet ömrünü

120 yıl biçtirecek kertede medeniyet batış - çıkışlarının yinelenmesi Antika Tarih'te gerçekleşmezdi. "Osmanlılıktan kopuş" meselesine ileride dönmek üzere, şimdilik Osmanlı devleti'nin kuruluş dinamiklerini incelemekle sınırlı kalıyoruz.

Perinçek şöyle diyor: "Kabile toplumlarında toplumla silahlı güç özdeştir, bu nedenle henüz bir ordu oluşmamıştır. Ordu her zaman devletin ordusudur, devletle birlikte ortaya çıkar. İlkel toplumu çözen sınıflaşma süreci, belli bir olgunluk düzeyinde, genel silahlanmanın sona ermesiyle, yani toplumun silahsızlandırılması ve silah tekelinin yeni oluşan devletin elinde toplanmasıyla bir sıçrama noktasına ulaşır: Artık devlette ordu tarih sahnesine çıkmıştır" (SAÇAK, s.25)

"İran ve Anadolu'ya 11. yüzyılda devlet halinde örgütlenmezsin hükmedilemezdi ve Türkler de esasen böyle bir toplumsal sıçramanın eşşğine gelmişlerdi. Gelişimin özü, devleti ve orduyu zorunlu kılan bir sınıflaşma düzeyidir." (SAÇAK, s.26)

Marx - Engels: "Tarih, sınıflar savaşıdır" diyorlar. Antika tarih adı verilen ve 15. yüzyılda modern kapitalizm çağına dek süren binlerce yıllık devrede, bu çok özeli formüllasyon ikili bir görüntü alır: 1) Medeniyetlerin içindeki sınıf savaşları 2) Barbarlıklar medeniyetler arasındaki savaşlar. (Doğu Perinçek, barbar toplumları "Kabile toplumları" olarak isimlendiriyor. Aslında bu terim yetersiz kalıyor, çünkü tarihsel gelişim ve barbarlıktan medeniyete değişik geçişlerin ayrd edilmesi için çok önemli olan orta barbar - yukarı barbar ayrımını belirtmeye elverişliyor. Bu nedenle, faziz ve tefecilik. 2) Bezirganlar: üretiminde değil anlatıldıkları olayların geçtiği dönemde değil anlatıldıkları dönemin ilişkilerince de belirlenmeleri kaçınılmazdır.

"Üretimin: Ziraat ve Tezgah diye iki başlıca dalına parçalanması doğrudan doğruya değişim için üretim yapmayı, bezirgan üretimini ve onunla birlikte yan-

medeniyete son darbeyi indirmişler ve yıkılan medeniyetin üzerine kurulan yeni medeniyet, hem kendi içinde bir geçiş ve yenilenmenin, hem de kendisini yıkan barbarlar aracılığıyla sınıfsız toplumdaki sınıflı topluma geçişin damgasını taşımıştır. Eğer medeniyeti yıkan barbarlar, yukarı barbarlık: Kent aşamasındaysalar, kendileri de medeniyetin eşşğinde olduklarından orijinal bir medeniyet kurabilmişler; orta barbarlık: Göçebelik aşamasındaysalar, eski medeniyetin kurumlarına bir tür gençlik aşısı yaparak onları diriltmişler, rönnesansa uğratmışlardır. Şu halde, yeni kurulan medeniyetteki Ordu ve Devlet meselesi, medeniyetin yeni efendileri durumuna geçen barbarların içinde bulundukları toplumsal aşamayla yakından ilgilidir ve buna göre incelenmesi gerekir.

Orta Asya'dan göç eden Türk boyları, toplumsal olarak Orta barbarlık aşamasında göçebe kavimlerdir. Bu anlamda, onların içinde bir "Kabile aristokrasi"nin" oluşması (bu da çok tartışma götürür bir konudur) boy içindeki sınıflaşma süreci ile değil, sınıfsız toplumun ilişkide bulunduğu medeniyetin getirdiği kısırlılıkla ilintili olarak ele alınmalıdır. Çünkü sınıfsız toplumdaki sınıflaşma süreci, büyük toplumsal işbölümleriyle atbaşı gider. Bu işbölümlerinin temelini de "Devletin Hikayeleri"nden çok, o dönemin üretim ilişkileri ve toplumsal örgütlenmeleri bize yansıtır. Çünkü kuşaktan kuşağa geçerek bize ulaşan Dede Korkut Hikayeleri'nin, birçok ipucu vermekle birlikte, sadece anlatıldıkları olayların geçtiği dönemde değil anlatıldıkları dönemin ilişkilerince de belirlenmeleri kaçınılmazdır.

Tarihteki birinci büyük işbölümü, çoban kabilelerin geri kalan barbar yığınlardan kopup ayrılması oldu. İkinci işbölümü, tarımın bulunması ve tarımın tezgahın ayrılmamasıyla gerçekleşir. Bu, kentleşme: Yukarı barbarlık aşamasıdır ve toplum artık toprak üzerinde yerleşik hayata geçmeye başlar.

"Üretimin: Ziraat ve Tezgah diye iki başlıca dalına parçalanması doğrudan doğruya değişim için üretim yapmayı, bezirgan üretimini ve onunla birlikte yan-

lız kabile içinde ve sınırları üzerinde değil, fakat artık deniz yoluyla da ticareti doğurdu. Fakat bunların hepsi de henüz pek az gelişkindir."

"Eskiden sadece bir zorbalığın öcünü almak, ya da daralan bir toprağı genişletmek için yapılan savaş, şimdiki savaşın meki için yapılır ve sürekli bir sanayi kolu durumuna gelir. Yeni müstahkem kentlerin çevresinde korkutucu surları dikilmesi nedensiz değildir; bu surları hendeklerinde, kandaş örgütlenmenin mezarı açmış beklemektedir."

"Böylece medeniyetin eşşğine varmış bulunuyoruz. Medeniyet yeni bir işbölümü ile açılır"

"Artık üretimde değil, sırf ürünlerin değişimiyle uğraşan bir sınıf: Bezirganları dünyaya getirdi"

"Malca, kölece zenginliğin yanıbaşında, paraca servetin yanıbaşında, arazi mülkiyeti de kendini gösterdi."

"İşte böyle ticaret yayıldıca para ile tefecilik, arazi mülkiyeti ile ipotek yayıldıca zenginlik de sayısı az bir sınıfta elinde olabildiğince çabuk derlenip toplanı ve zenginliğin yanıbaşında fakirleşme ile züğürtler yığını alabildiğince çabuk arttı."

"Kan'm ömrü dolmuştu. İşbölümünün ve işbölümü sonucu Toplumda sınıflara bölünüşün etkisi altında Kan çalılıyordu. Kan'ın yerine geçen DEVLET oldu."

"Medeniyete başlangıç olan bezirgan üretimi konanğı, ekonomik bakımdan sınırları ortaya çıkmasıyla ayrılmaları: 1) Madeni para ve onunla birlikte para sermaye, faiz ve tefecilik. 2) Bezirganlar: üretmenlerin arasında aracı sınıf haline getirenler. 3) Özel arazi mülkiyeti ve ipotek. 4) Kölelerin çalışması üretimin hakim biçimi olur."

(Fredrich ENGELS, ALENİN, ÖZEL MÜLKİYETİN, DEVLETİN KÖKENİ. Fransızca basım, Paris 1931, s.211-233)

Demek ki Sınıfsız toplumun kendi içinde, Devlet'in Kan teşkilatı'nın yerine geçeceği çelişki ve ilişkileri üretilebilmesi için bu işbölümlerini yaşamış ve tarıma dayalı Kent yerleşikliğine geçmiş olması tarihsel bir zorunluluktur. (Kaldı ki, bu

lar bu gün, geçmişten gelen alışkanlıklarla "DAR GRUÇULUK ANLAYIŞI"nın içinde sıkışmış olsalar bile, öslenlerinde barikatları yıkıp geçecek devrimci potansiyele sahiptirler.

Ancak unutulmamalıdır ki; atılması gereken adımlarda biraz daha gecikilirse, 12 MART SONRASI oluşan ve kuruluş konanğından itibaren yenilginin tohumlarını bünyesinde taşıyan SİYASAL KURGULAR yeniden oluşacak ve oluşturulacaktır. Ülke-mizde bu gün, bunun hazırlıkları yapılmaktadır. Sonuçta devrimci gruplarımız da ister istemez bu KURGULAR içinde kendilerine düşen rolü gerçekleştirmek üzere tekrar yerlerini alacaklardır. Aynen 12 Eylül öncesi olduğu gibi.

Sarp Kuray

12 Eylül Nedir ?

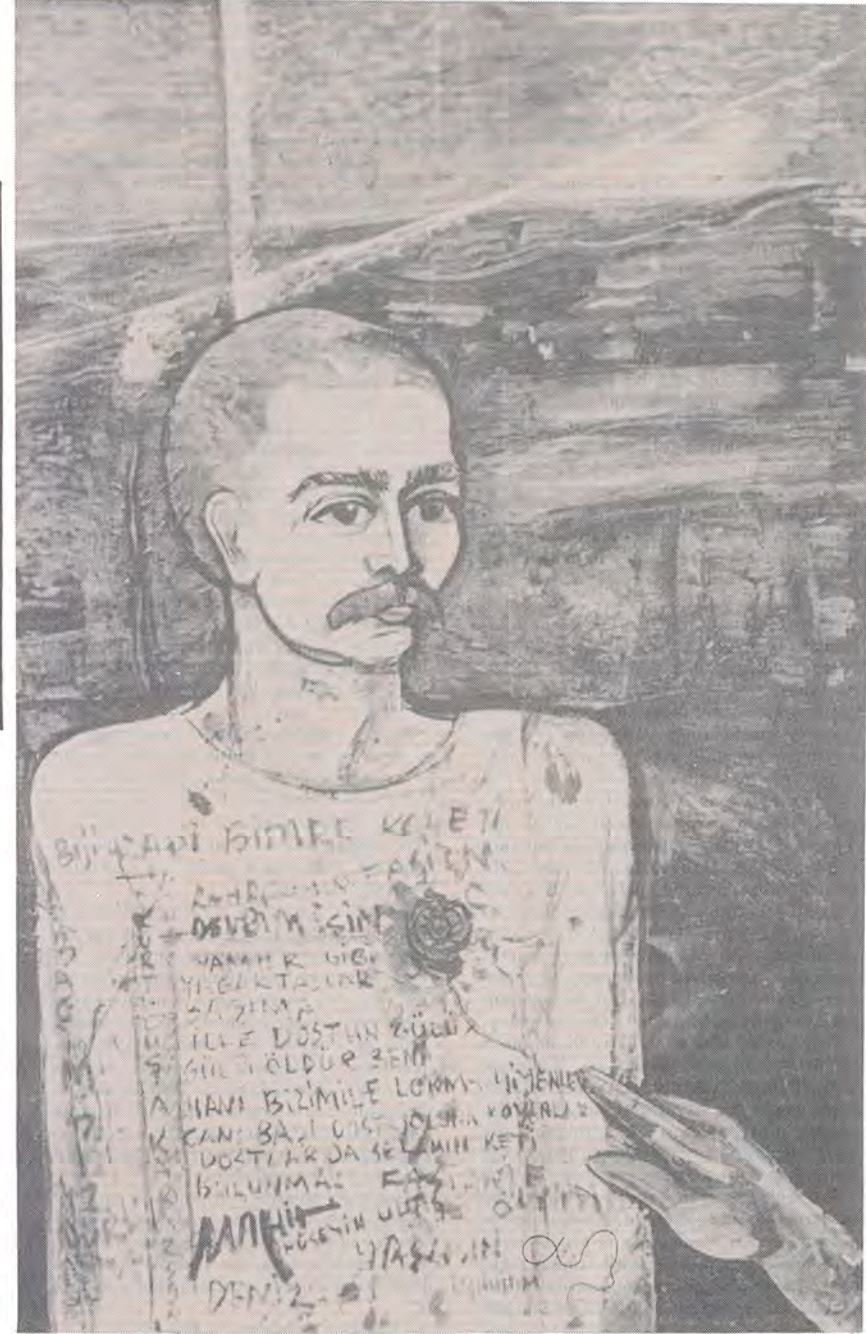
PARTİZAN YOLU

Adresimizden isteyebilirsiniz.

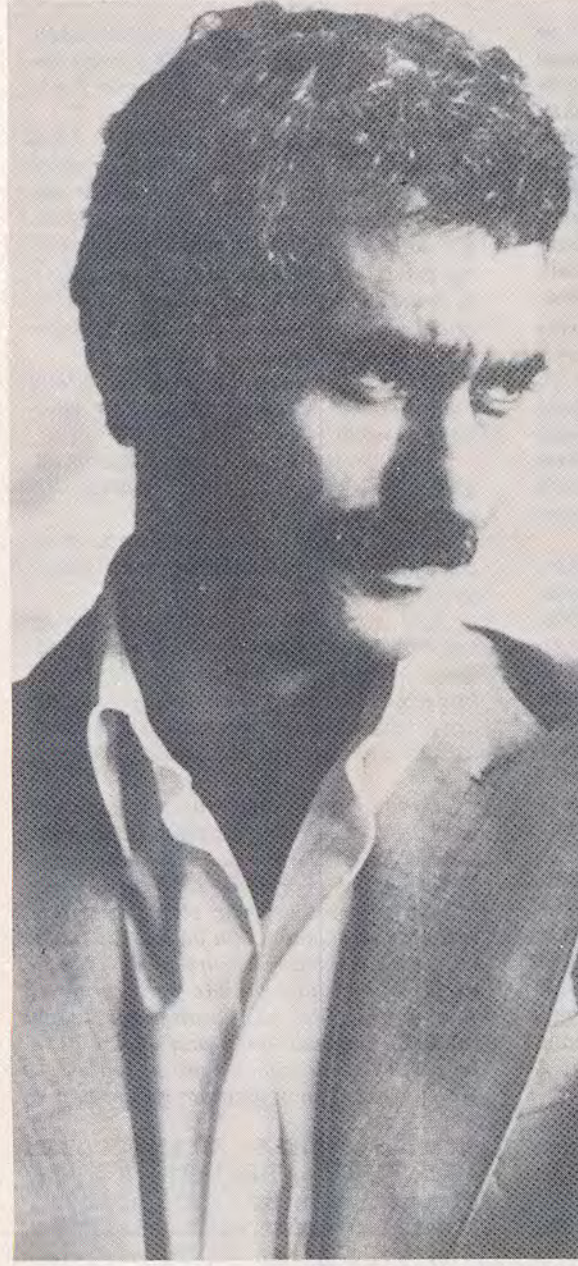
YAKINDA ÇIKIYOR
Adresimizden isteyebilirsiniz

Türkiyeli devrimci ressam İsmail YILDIRIM'ın bir tablosu.

kültür ve sanat

YILMAZ GÜNEY'i
ÖLÜMÜNÜN 2. YILINDA ANIYORUZ

"HALKIN SANATÇISI
HALKININ SAVAŞÇISIDIR."
Yılmaz Güney

YILMAZ GÜNEY'in Anısına

Eylül güneşi ısıtmıyor yürekleri
Hızlandırıyor gelen haber,
Hızlandırıyor rotatifleri...
Matbaa işçilerinin alınlarından
Terler akıyor yaş yerine.
Hızlamıyor rotatifler
Sızıyor burun direkleri.
Bir gülüş çıkıyor birinci sayfada.
Bir sevenen bakış,
Mazlum ve asi bir boyun büküş çıkıyor.
"Müthiş bir yürek durmuş."
İletişiyor telefonlar telekster.
Ceyhan kıyısında bir ev
Ağlıyor sessiz hıçkırıklarıyla.
Bir ağıt yayılıyor dünyaya.
Sinema perdelerine gölge düşüyor.
Sönüyor yer göstericinin el feneri.
Bir kefal sıçrıyor denizden;
Balıkçı Hristo dişlerini sıkıyor.
Bir marş başlıyor
Bilmediğimiz bir cezaevinden.
Sıkılı yumruklar gibi kasılmış
Devrimci yürekler.
Fabrikaya gitmiyor Hasan usta.
Presler, çarklar, Torna tezgahları
İsteksiz üretmeye.
Ağrı dağı sessiz.
Şivan Berivan'ı sırtlamış
Geri dönmek istiyor.
Aşireti gibi çözülüyor Hamo Ağa'nın dizleri.
Kızıl meydanında bir şoför
Bildigi birilerine küfür ediyor
Adını söylemeye korkarak.
Bir koca şair hüznün olmuş saçtan ayağa,
Sarınmış uzun atkınsa,
Çekiyor rakıyı,
Akıyor gözyaşları
Ak, uzun, kavgaçı sakalina;
Yanıyor yüreği.
Bir tombalacı,
Yere basıp torbayı parçalıyor gömleğini
Kahrederek kadere.
Hüznün ve isyan basıyor gökleri
Paris'te, Havana'da,
İstanbul, Diyarbakır, Moskova'da,
Kollarını açıyor ülke toprağı
Kavuşmak için O'na.
Sarıp sıralamak,
Kucaklamak için.
Kavuşamıyor ama,
Kavuşamıyor anası Yiğit oğluna.

MAHMUT GÖKGÖZ

BAŞARILI BİR POLİTİK TİYATRO ÖRNEĞİ : "ANILAR 71"

1986 Mart'ında kuruluşunun dördüncü yılını tamamlamış bulunan Halk Oyuncuları, kültür ve sanat etkinliklerini Avrupa'nın her yanına taşımaya devam ediyorlar tiyatroları aracılığıyla.

Bu yıl ki yeni oyunları ANILAR 71'i Stockholm (İsveç) den başlayarak Berlin (Batı Almanya) ve Metz (Fransa)den sonra Paris'de sergilediler. İki gece Strazbourg semtindeki bir tiyatro salonu (Theatre de l'Escalier d'Or) da.

2 bölüm ve 33 episoda verilmiş olan oyun, tiyatrosunun sanat yönetmeni Ayşe Emel (Mesçi) ve Mahmut Gökgöz tarafından yazılmış. Müzik Lasse Wilberg'in tüm episodlar özgünlüğe kavuşturulmuş Türk Halk -hatta sanat- müziği ve modern müzik iç içe döşenerek, ritm örgülerile bir birine tutturulup, tam bir bütünlüğe eriştirilmiş. Sanat bildirimlerinde vurguladıkları gibi bu oyunda Halk Oyuncuları,1971 dönemini çeşitli boyutlarıyla inceliyorlar. Bir yanda zindanlar, işkenceler, acılar, diğer yanda işkenceciler...generaller, maskeli balolar, ortada kalanlar, saf değiştirenler. Tüm bu insan manzaraları ortasında, hücrelerinde kendi kendisiyle hesaplamaya girişen bir aydın, bir sanatçı: Yılmaz Güney...

Yılmaz Güney'in "Hücrem" adlı kitabındaki öykülerden yola çıkıp özgün sahneler yaratmış olan Ayşe Emel; flash-back'lerle onu çocukluk günlerine değin götürerek, "kendi kendisiyle bile konuşmasının yasaklandığı hücrelerde anılar boyunca 20 yıllık sanat yaşamının hesabını vermesini sağlıyor.

Oyunun başına "Umut" filminden bir collage (yapıştırma) ile bir prologe yapıp, Yılmaz Güney'in çıkıp geldiği yoksul kara cahil çevre gösterilmekte. Böylece, kökenine yabancılaştırken çelişkilerinin nasıl oluşup geliştiğini, daha baştan düşüldüğü seyirci hazır duruma sokuluyor onu hatırlatmaya. Bir özeleştiriyse diğer maske hücrede. Ama bu bir otobiyografik yaklaşımdır. Yani yanlışlıkla doğrusuyla yaşamın gözden geçirmek değil. Özeleştirisine, "Yeni bir döneme geçiyor ve ilk adımları atıyorum" diyerek başlar ve "Üzümlekey yok. sıklamak, yulgünlik, kararsızlık asla! Akıp giden bu hayatın içinde bir kuru yaprak olmayacağımı!" kararını alır, söz verir kendine. Çelişkiliğinde anımsı çağındığı zengin evlerinde masallar anlatır onları eğlendirenken, kendisinin de çocuklarına atıldığını hiç bir zaman unutmamıştır. (Masalıca anı ve atıklık oyun sahneleri carpıcı biçimde sunulmaktadır). Ancak sinema yaşamında da burjuvazinin atıldığını ve bir çürümüşlüğün içerisinde yuvarlanarak şu ana kadar gel-

diğinin bilineine varmıştır artık. Bu bilinçle hapishanede kaldığı süreçte bildikler, çelenleri! Burada acıyı, işkenceyi yaşamış, işkenceciye genecik kızları, delikanlıların ağılayış ve haykışları yerine, acıdan kısılmış sesleriyle söyledikleri türkülerini marşları denlemiştir, olağanüstü dirençlerini göstermiştir.

Ve işkenceler, işkenceci işkenceci! Kontr-gerilla karargahı Ziverbey köşkü; tavana duvarlara zincirlerle asılmış gençleri, işkencecileri denetleyen, sadistik arzular içinde onları burun kıvrarak, dudak bükerek seyreden bir general! (Evet, Kendileri gibi düşünmeyin: neler ne yapılmış ve daha yüksek düzeydekilerine ise nasıl suçlanmaya gerektiğine, geriden ilerlerini çıkan görünmez adamları (Demirel ve Bayar) danışarak karar veren Türlün ve Sunalp pasaları! (Türk başında 12 Mart darbesi tartışırken; "tutuklu kızlara sorgulamada cop kullanmaya ne gerek var; elimizin altında zıpkin gibi genç polisler bulunmaktadırlar" deyip isterik katkılar atarak demeciler vermiş olan Sunalp'in oyunda işkencecileri denetlemesi, daha kalın hatlarla belirlenmeli, teşhir edilmelidir. Ancak bu arada işkenceci bir genç kızın ayakları parmakları parçalanırken, Finans-kapitalin baş temsilcilerinin birinin karısının pedikür yaptırarak hantal ayaklarını güzelleştirme anının birlikte verilmesi deyanılmaz bir sahneydi, etkileyiciydi...)

Aynı zamanda Yılmaz Güney hapishanede öncül gençlik oldukları halde, kendilerini parti yerine koyan gruplara mensup, işçiler adına eylem yapmış gençlerin, işçi tutukluların gözleri önünde tartışmaları, kavgaları ve anladıkları dille konuşmaları onları nasıl şaşkınlığa düşürdüklerine tanık olur!..

İlk bakışta oyunda verilen, bir Türk aydınının, geldiği sınıfı istine çıkması bir sanatçı aydının iç hesaplaşmasıydı Yılmaz Güney'in kişiliğinde. Bunun istin-ğide; neyi? niçin? kiminle ve nereye kadar yapılmışın tartışılmasıydı. Aydınlar, öncül gençliği bir iç hesaplaşmaya; özeleştiriyse, yanlışlarını irdelemeye ve tavır koymaya çalışmaktaydı. Türk Tiyatrosuna geniş boyutlarıyla politik tiyatrosunun sokulması cabasıydı oyun. Oyuncular bu çaba içinde üstlenildikleri rolleri en başanlı bir biçimde sergilediler.

Her türlü tiyatro oyununun ve kitabın; derişicilerinin söz, yazı ve sanat etkinlikleriyle dış vurulup yaygınlaştırılması yönle yasaklanmadığı bir Türkiye özelemiye Halk Oyuncularımı candan kutluyorum.

PARIS'den bir okuyucu İL - KAY

HALK OYUNCULARI GENEL SANAT YÖNETMENİ AYŞE EMEL İLE SÖYLEŞİ

SOSYALİST - Yeni sezonu hangi oyunla açmayı düşünüyorsunuz?

AYŞE EMEL- Tiyatroda kültür politikamızı saptarken, bu gün Türkiye'de her sanatçının ve kurumun kendi ilgi alanında yerine getirmesi gereken bir yaklaşımı gözden uzak tutmuyoruz: ülkemizin tarihsel gelişimini, tarihsel ve toplumsal kökleri ile ele alıp, dün ile bu gün arasında-ki bağların sanat yapıtlarında,gerek içerik ve yorum, gerekse biçim olarak gösterilmesi.

Şimdiye dek ürettiğimiz oyunları, tiyatrosunun kurucularından Tuncel Kurtiz'in yönetiminde hazırlanan "KURBAN" (1982), "FERHAD İLE ŞİRİN" (1983), "SAKARCA" (1983), benim yönettiğim "DÜĞÜN DAVUL" (1985 "ANILAR 71" (1986) bu mantığın ürünleridir.

Yeni sezonda da, orijinal İslam Medeniyetinin ilk çıktığı andan başlamak üzere, tarihimizde ezen ve soyan sınıflara karşı var olan halk ayaklanmalarını ele alacağız. Bu direnişleri toplumsal tarihsel, sınıfsal nedenleriyle sergilemeye çalışacağız. İslam medeniyeti içinde Hz.Ali öncülüğünde başlayan ve kökleşen isyan potansiyelini, ezilen sınıfların direnişini, Osmanlı derbeyleşmesine karşı oluşturulan Şeyh Bedrettin ve Ağrı Dağı İsyanlarında ele alıp, günümüz Türkiye'sindeki direniş güçleriyle tarihsel, toplumsal ve sosyal bağlarını kurarak çağdaş bir yorum ve biçimle sahneleyeceğiz.

"İSYANLAR VE DESTANLAR" adındaki oyunumuz üç bölümden oluşuyor, başka bir deyişle bir trilogya.

HALK OYUNCULARI
Genel Sanat Yönetmeni
AYŞE EMEL
Taganka Tiyatrosunda
Meyerhold portresinin
önünde.

SOSYALİST- Tarihi yönü ağır basan bir konuyu incelemeyi düşünüyorsunuz. Bu yaklaşımınız nedenleri konusunda bize bilgi verir misiniz?

AYŞE EMEL- Kuruluşundan bu yana HALK OYUNCULARI'nın kültür politikası hep bu hattı izlemiştir, sadece direnişçi güçlere, isyanlara sahip çıkılmakla da kalmamış, halkların bağrında yatan tüm tarihsel değerlerin altını çizmeye büyük özen gösterilmiştir.

Daha önceki yazılarında bu yaklaşımımızı şöyle özetlemeye çalışmıştım:

"Türkiye'de devrimciler ve ilerici, Osmanlı devletinin ilk kuruluş konağı ve Dirlik düzeni ile imparatorluğun derebeyleşip zorba tefeci-bezirgan sermayenin pençesine düştüğü dönemi birbirinden ekonomik, sosyal, kültürel, tarihsel ve ilh. özellikleriyle ayırmayı beceremediler. Hepsine birden klasik formülüyle "Feodalizm" deyip geçtiler. Sonuçta Dirlik düzeninde var olan (sonradan bir çok ekonomik, sosyal ve siyasal altüstlüklerde aşınmalar ve bozulmalara uğramış olsa da) ve günümüzde halkların büyük bir direnmeyle bağrında yaşadığı değerlere sahip çıkmasını bilemediler. Bu değerler ve kurumlar bazı burjuva ve küçük-burjuva yazarların, sanatçıların, romancıların vb. at oynattığı ve kendi sınıf çıkarlarına göre çarpıtarak değerdendirdikleri bir alana sıkıştırıldı.

Olayın diğer bir boyutu da, son zamanlarda Türkiye'de özellikle de devrimci, ilerici ortamda, sanatçılar, aydınlar içinde yaygınlaştırılmaya çalışılan "sivil toplumculuk" akımının ters-yüz ettiği değerleri sansatual iddiamız çerçevesinde gerçek yerlerine oturtmaya çalışacağız.

SOSYALİST- Tarihi yapıtları daha önceleri de bazı tiyatrolar tarafından sahnelendi, belli yaklaşımlar yapıldı. Bu konuda ne diyorsunuz?

AYŞE EMEL- Bugüne kadarki yaklaşımlarda gözlemleyebildiğim birkaç ana bakış hatası- nı sıralamak istiyorum.

Öncelikle, tarih bir tasnif bilimi olarak ele alındı. Olaylar sebep-netice ilişkisi içinde tarihsel, sosyal, sınıfsal kurgular incelenerek, tarihsel belli kesitlerin içine oturtularak değil, kendi dışındaki herşeyden bağımsız olarak incelendi. Yaklaşım yanlışlarının önemli bir bölümü buradan kaynaklandı. Örneğin: bir Genç Osman yapıyor ve siz yenilikçi bir padişahın dramını izliyorsunuz. Ancak Genç Osman'ın yenilikçiliği nereden gelir? Genç Osman bu alanda tek örnek midir, yoksa tarihsel bir çizginin temsilcisi midir? Genç Osman'ı boğduran güçlerin günümüze yansması var mıdır? vb. sorulara bir yanıt bulamıyorsunuz.

İkinci önemli yanlış Batılı yazarların tarihsel oyunlarını kendi ülke gerçekliğimize zorlamaya uyarlanmaya çalışılmasıdır. Zorlama deyiminin niçin kullanıyorum? Çünkü Doğu toplumlarını Batı toplumlarından farklı bir gelişim çizgisi var. Batı uygarıklarının kökü Girit adasında, Doğu uygarıklarının kökü Mezopotamya balçıklarında. Bizim amacımız, Mezopotamya'dan başlayan toplumsal gelişim sürecimizi tarihsel bir perspektif içinde yerli yerine oturtmaktır.

Son olarak belirtmek istediğim yaklaşım çarpıklığı da, geçmişteki olayların günümüzle bağlarının yanlış kurulması, başka bir deyişle yanlış güncelleştirme adını verebileceğimiz olaydır. Örneğin bir Pir Sultan'ı sahneye çıkardığınız toplum polisleriyle günümüze taşımaya çalışırsanız, olayın asıl özünü gözden kaçırmissiniz olursunuz. Çünkü Pir Sultan salt üzerine uygulan baskıyla değil, bizzat kendi iç hareketi geçiş dinamikleri ve temsil ettiği gerçeklik olarak çok daha somut güncellik içeren bir olaydır.

Bu anlamda bir diğer örnek Nazım Hikmet'in "Ferhad ile Şirin" Adlı yapıtıdır. Biliyorsunuz, bu oyun ya soyut bir aşk hikayesi olarak sunuldu yada Ahî loncası üyesi olan Ferhad'a işçi sınıfı işlevi yükletildi. Bunun sonucu, henüz tam saraylaşmaya bile geçmemiş, yarı-ğöçebe Mehmede Banu'nun bir faşist gibi gösterilmesi oldu. O zaman biz şu soruyu sorduk: "Kardeşi için güzelliğini feda edebilmek faşizmin hangi sınıfsal özelliğinden kaynaklanmaktadır?" Bu anlamda örnekler istenirse çoğaltılabilir.

SOSYALİST- Halk oyuncuları geçtiğimiz Mayıs ayında "ANILAR 71", "DÜĞÜN-DAVUL" ve "KADINLAR, BİZİM KADINLARIMIZ" adlı üç oyunu Almanya ve Fransa'da çok başarılı bir turne yaptı. Gurubunuzun Paris turnesi sırasında, Yılmaz GÜNEY'in yapıtlarında da yararlanılarak hazırlanan "ANILAR 71" in oynanmasının Yılmaz GÜNEY'in karısı tarafından engellenmeye çalışıldığını duyduk. Böyle bir olayın doğruluk derecesi nedir? Bize bilgi verebilir misiniz?

AYŞE EMEL- Türkiye'de 12 Mart dönemi basında çıkarılan kitaplarda, yazılan romanlarda çoğun bir şekilde tartışıldı, ancak devrimciler bur tartışılmasına ülke içinde legal olanaklarla kılattırmadılar. Bu nedenle bazı olaylar atlandı, konular ancak bir noktaya dek aktarıldı.

HALK OYUCULARI, ülkemizin daha sonra yaşadığı politik kurgular açısından da çok önemli olan bu döneme, sanatın elverdiği olanaklar içinde eleştirel bir biçimde yaklaşmayı denedi ve bunu yaparken de Yılmaz GÜNEY'in "HÜCREM" adlı kitabını bir yola çıkış noktası olarak seçti. Çünkü GÜNEY'in bu kitabı 1971 zindanlarında kendi kendisiyle baş başa kalan bir aydının özeleştirisi niteliğini taşımaktadır. Ancak bir "ANILAR 71" Adlı oyunu yazarken, adaptasyonu yada basit bir oyunlaştırma yolunu seçmedik. "HÜCREM"i 12 Mart döneminin olaylar zinciri içine oturttuk, Yılmaz GÜNEY'i kişi olarak öne çıkartmak yerine dönemin olayları içinde gelişen, değişen, kendisiyle hesaplaşan, özeleştiriyi yapan bir aydın olarak ele alıp genelleştirdik. Bu nedenlerle, "ANILAR 71" özgün bir oyundur.

Yılmaz Güney'in eşinin davranışı bizim için gerçekten şaşırtıcı oldu. Çünkü oyunun çalışmalarını baştan destekleyip, gerekli materyalleri bizzat kendisinin bize vermesine karşın, sonradan anlayamadığımız ve yorumlayamadığımız bir biçimde oyunu oynadığımız Escalier d'Or Tiyatrosuna Paris Kült Enstitüsü'nün avukatları aracılığıyla mahkeme kararı gönderdi. Kaldı ki, bu davranışlarında en küçük bir objektif ölçü bulunmasına olanak yoktu, çünkü ne kendisi ne de avukatları oyunu seyretmeye bile gelmediler. Biz gerekli itirazları yaptık ve başta Yılmaz Güney'in kızı Elif Güney olmak üzere tiyatro yöneticilerinin de son derece olumlu tutumlarının da yardımıyla oyunu sergiledik. Oyun, Paris'te büyük başarı kazandı. Gerek Fransız seyirciler, Tiyatrocular, Aydınlar gerekse de Paris'teki Türkiye aydınları ve halkımız tarafından büyük ilgi ve destek gördü.

Biz bu güne dek sansürün her çeşidiyle mücadele etmiştik. "İlerici" maskeli sansürü de bu fırsatla tanımış olduk.

Yılmaz Güney hakkında da bir çift söz ederek bu konuyu bağlamak istiyorum: Yılmaz Güney Türkiye sineması ve devrimci mücadelesinin yetiştirdiği bir sanat önderidir. Server Tanilli Hoca'nın bir gecede söylediği gibi "Yılmaz Güney kimsenin tekelinde değildir. Çünkü Yılmaz Güney tekellere karşıdır" Biz bu ilkeye inanıyoruz.

SOSYALİST- Oyuncularınızda sinematografik bir anlatımın teatral üslup içinde ustaca yoğunlaşmış gözleniyor. Sinema konusunda herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

AYŞE EMEL- "ANILAR 71", Güney'in bir sinema ustası olduğundan hareketle, sinema anlatımının egemen olduğu bir biçimsellikte sahnelendi. İlişkilerin ardarda gelişinden doğan anlatım zenginliği, geçişler, sinema çekim planlarını hatırlatacak resimler vermesi amaçlanan mi-sansenler ve montaj hep sinema tekniğinden yararlanılarak gerçekleştirildi.

17 kişilik oyuncu kadrosunun her birinin 8-9 rol oynadığı oyunun bütün sürecinin altında bir "Leit - Motiv" olarak döşeli olan, Lasse Wilberg'in düzenlediği müzik bir yanıyla sinemaya yaklaşım çabasını güçlendirirken, diğer yandan da diyaloglar müziğin üstüne monte edildiği için ritim düzenlenmesinde de yardımcı oldu.

Halk Oyuncuları doğrudan sinema yapma konusunda da ön hazırlıklar, denemeler içinde. Ö-nümüzdeki dönemde, bu alanda atılımlarımız olacak.

SOSYALİST- Tiyatro'daki sanat politikamızı oluştururken hangi kriterlerden yola çıkıyorsunuz?

AYŞE EMEL- Sanatsal üretimimizi iki yöntem üzerine oturtuyoruz:

a) Tüm sosyal ve siyasal altüstlüklerle karşı halklarımızın bağrında yaşayan GELENEKSEL HALK TİYATROSU biçimlerini, Meddah, Karagöz, Seyirlik oyun, Orta oyunu, Şaman törenlerini çıktıkları kökleri dikkate alan bir sentez içinde bütünselleştirmeye, bu geleneğin içinde var olan, EPİK OYUNCULUK biçimini günümüze taşımaya çalışıyoruz.

b) Dünya işçi sınıfı tiyatrosu önderi Meyerhold'un oyunculuk tekniği, enerjisinin kullanımı, Biomekanik ve tiyatro yaratım tezleri üzerinde yaptığımız araştırmalarla ve Stanislavski temeline yola çıkarak Meyerhold - Brecht sentezine varmayı hedefliyoruz.

SOSYALİST- Şimdiye dek bizdeki ilerici tiyatrolarda daha çok Brecht üzerinde duruldu. Meyerhold'dan söz edildiğini pek duymadık. Meyerhold konusunda bizi bilgilendirir misiniz.

Meyerhold, dostu ve öğrencisi Chostakovitch ile.

AYŞE EMEL- Meyerhold'un tiyatro yaşamı Çarlık Rusyası'na oyuncu olarak başlıyor. Döneminin en iyi oyuncularından olan Meyerhold bir süre çeşitli tiyatrolarda çalıştıktan sonra Stanislavski'nin yanına gelip Moskova Sanat Tiyatrosu'na katılıyor. Bir yandan Stanislavski metodunu iyice özümserken, diğer yandan bu teze yeni bir anti-tez geliştiriyor. Bu dönemden sonra (1900-1905) Meyerhold'u artık bir oyuncu olarak değil, bir yönetmen ve tiyatro kuramcısı olarak görüyoruz. Stanislavski tiyatrosuna bağlı bir stüdyo açan Meyerhold çalışmalarını burada sürdürüyor. Bir yandan Gordon Graik, Appia, Max Reinhardt gibi çağdaş yönetmenlerin denemelerini yakından incelerken, diğer yandan Japon-Çin tiyatroları, Fuar tiyatrosu, Commedia dell'Arte gibi geleneksel türleri derinliğine araştırıyor. 1910'lu yıllardan iti-baren bu çalışmaların artık "dördüncü duvarı kaldırma", "vücutsal anlatım", "seyircinin oyunu aktif katılımı", "oyunları epizotlama ve ardarda gelen çelişkilerin şokuyla seyirciyi düşündürme", "rolle arasına mesafe koyma" gibi belligin sentezlere ulaşmaya başlayan Meyerhold, Stanislavski'nin alternatifi durumuna geliyor. "Metod"u gerek yaptığı oyunlarla, gerek yazı ve konuşmalarıyla sistemli bir şekilde eleştiriyor. Dönemin bir başka tanınmış tiyatro adamı olan Vakhtangov, "Meyerhold bir konuyu ele aldığında dönemi bütün ilişki ve çelişkileriyle, bütün ayrıntısıyla inceleyen bir ön çalışmaya tamamlamaksızın provalara girmezdi" denerek çalışma metodu tanımlanan Meyerhold, ülkesinin içinde bulunduğu sosyal çalkantılarda da seyirci kalmadı. Devrimden çok önceleri bolşevik görüşe yakınlık duydu, hatta yurt dışından illegal bildiri taşıma gibi işlere katıldı. Daha sonra Tiflis'teki faaliyetleri nedeniyle tutuklanarak bir süre hapis yattı.

Ekim Devrimi sonrasında fırtınalı günlerinde Meyerhold o sırada çalışmakta olduğu Marinski Tiyatrosu'nda Lenin'in akımını başını çekiyor ve bu nedenle burjuva tiyatrocuları tarafından kendisine "Kızıl Muhafız" lakabı takılıyordu. Devrim Tiyatrosu kurulması faaliyetlerinin başına getirilen Meyerhold, dönemin önemli tartışması olan yepeni bir proleter kültürü mi yaratılacak, yoksa burjuva kültürünün değerlerine mi sahip çıkılacak? tartışmasında, Lenin'in düşüncesini tiyatro alanında tartıştıran baş isim oldu ve burjuva kültürünün de değerlerini inkar etmeden proleter kültürün yükseltilmesi mücadelesini verdi.

Bu çalkantılı dönem aynı zamanda Meyerhold'un kendini teorik ve pratik açıdan en çok yenediği, en büyük denemeleri yaptığı ve Sovyet sanat hayatına sayısız değer yetiştirdiği dönemdir. Bu değerler arasında ilk akıma gelen isimler, tanınmış sinema yönetmeni Eisenstein ile kompozitör Chostakovitch oluyor.

Kukla tiyatrosundan opera, trajediden müzikal oyuna, Japon Kabuki tiyatrosundan Commedia dell'Arte'ye, Çehov'tan, Dostoyevski'den Shakespeare, Calderon ve Lope de Vega'ya sayılamayacak inceleme ve denemesi bulunan, tiyatrodan psikolojik analiz temeli sayılmasına karşı çıkarak Biyomekanik teorisini getiren, Stanislavski'nin anti-tezi olmanın getirdiği zorunlu bir savrulmayla bir süre salt vücutsal ve biçimsel anlatıma ağırlık verdikten sonra, buradan edindiği deneylerle belli bir tarihsel ve sınıfsal analiz üzerine oturttuğu oyunlarını duygu ile vücut anlatımının iç içe geçtiği bir oyunculukla taçlandırma sentezine yükselen Meyerhold hiç kuşkusuz kuruluş döneminin tüm acı ve sancılarını omuzlamayı bilmiş örgütlü bir işçi sınıfı sanatçısı ve Dünya İşçi Sınıfı Tiyatrosu sanatının babasıdır. Bu, kendinden sonra gelenlerin vardığı daha üst sentezleri küçültmez ama Meyerhold'un hakkını vermemek te sosyalizm adına yola çıkan bilizlere yakışmaz.

Kuşkusuz Meyerhold konusu bu çok kısa açıklamayla kavranamayacak denli uzun ve ayrıntılı bir konu. Biz Türkiye tiyatrosunda var olan bu boşluğu, kısa bir süre sonra Halk oyuncuları Yayınları'ndan çıkacak Meyerhold çevirileriyle doldurmaya çalışacağız.

Sosyalist

ÖLÜMÜNÜN 1. YILINDA RUHİ SU'yu ANIYORUZ

bu ne çapraz gidiş hey bekleröğlü

damarı pir sultan damarı
damarı robson damarı
gelir uğul uğul yeraltı nehirlerinden
gelir ve bulur yüreğimizi
damarı kavgı damarı

bu ne biçim düzen be hey bekleröğlü
şu benim her dalı bin dert açan çıraçakmak ülkemde
şu benim yürekleri çıraçakmak tutuşanların değil
istanbul
sosyetsesi
alkışlar

"gelin canlar bir olalım
tevekkel tui taallallah"

HASAN HÜSEYİN

HALK OYUNCULARI'nın ETKİNLİKLERİ

Yılmaz GÜNEY,Tuncel KURTİZ,Ayşe EMEL,ŞABAN ve Nicola HOSSEİN Cannes film festivalinde,DUVAR filminin galasında halkı ve davetlileri selamlarken.

1987'nin Mart ayında kuruluşunun 5. yılını dolduracak olan Halk Oyuncuları, Kültür ve Sanat etkinliklerini Avrupa'da devrimci sanat üretimlerini başlarıyla sürdürüyorlar.

Mayıs ve Haziran aylarında Fransa turnesini gerçekleştiren ekip, Metz'de ANILAR 71, Paris Escalier d'Or tiyatrosunda ise ANILAR 71'in yanında DÜĞÜN DAVUL adlı oyunları.

İtalyanın ünlü devrimci tiyatrocuları Dario FO ve Franca RAME'nin birlikte yazdıkları KADINLAR BİZİM KADINLARIMIZ adlı oyunla Paris F.İ.A.P. salonunda Halk Oyuncuları Genel Sanat Yönetmeni Ayşe Emel, bir özel gösteri sundu.

Ünlü Dario FO oyunları yönetmeni Carlo BARSOTTI'nin yönettiği bu oyunun ardından Paris Escalier d'Or tiyatrosunda Halk Oyuncuları ikinci oyunları ANILAR 71'i sergilediler.

Yılmaz GÜNEY'in "HÜCREM" adlı eserini mektupları eksan alınarak Halk Oyuncuları Genel Sanat Yönetmeni Ayşe EMEL, ve Mahmut GÖKGÖZ tarafından yazılan oyun 17 kişilik bir ekip tarafından sunuldu.

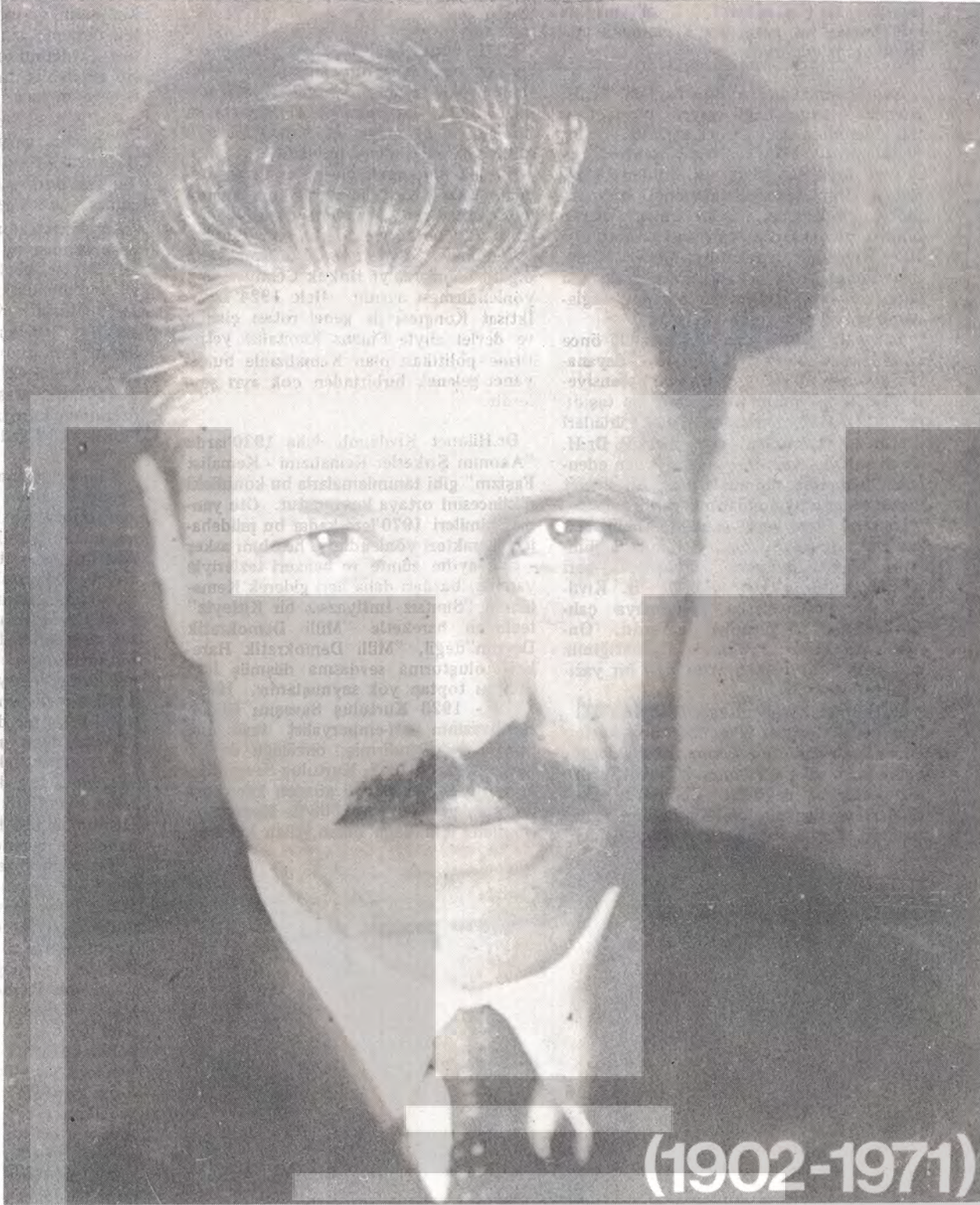
Özgün müzik ve düzenlemesi İsvetçi müzikçi Lars WİBERG tarafından yapılmış olan oyunun yönetmen ve kareografi Ayşe EMEL'dir.

Halk Oyuncuları'nın son gösterisi ise Haşmet ZEYBEK'in yazıp Ayşe EMEL ve Mahmut GÖKGÖZ'ün günümüze ve Avrupa'daki göçmenlerin konumuna değgin uyarladıkları DÜĞÜN DAVUL adlı oyunlarıdır.

Yönetmenliğini ve kareografisini Halk Oyuncuları Genel Sanat Yönetmeni Ayşe EMEL'in istlediği oyun geleneksel Orta-Doğu tiyatrosunun tüm öğeleriyle bezenmiştir.

***Bu çok başarılı Fransa turnesinin ardından HALK OYUNCULARI yeni sezon çalışmalarını ve Avrupa turnelerini sürdürüyorlar.

DOĞUMUNUN 84.YILINDA DR.HİKMET KIVILCIMLI'YI ANIYORUZ.

Dr. HİKMET KIVILCIMLI'nın HAYATI ve MÜCADELESİ ÜZERİNE

11 Ekim 1971 tarihinde, Türkiye İşçi sınıfı ve Kürt halkı büyük bir savaşçısını yitirdi. Onun için yaldızlı kelimeler kullanmaya gerek yok. Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın eserleri bizler için yol gösterici dev yapıtlardır.

Belgrat'ta bir hastahane odasında son nefesini verirken bile yanındakilere hatırlayabildiği devrimci marşları aktaran büyük insan, bütün hayatını İşçi sınıfına ve emekçi yığınlara vermiş 22 yıl yarı derebeyi zıندانlarda karşı devrim önünde en küçük bir yılmılık göstermeden yatmış, işkencelerden, polis sorgulamalarından devrimci onuru ile çıkmış bir parti savaşçısıdır. Tüm yaşamıyla kendisinden sonra gelen devrimci kuşaklara örnek olmuş bu büyük devrimciyi doğumunun 84. yılında saygıyla anıyoruz. Dr. Hikmet Kıvılcımlı 1919'larda kuruluş konaklarını geçirmiş, gerek kendi yanlışlarıyla gerekse Burjuvaziden yediği darbelerle ideolojik - politik ve örgütsel bunalıma düşen Türkiye Komünist Partisi'ne ilk kez 1930'da çıkış yolu gösteren "YOL" adı altında bir dizi eser kaleme almıştır. Türkiye'de Kapitalizmin batı ülkelerinin aksine serbest rekabetçi dönem yaşamadan tepeden bankalar ve acentalar yoluyla geliştiğini tesbit etmiş ve Finans - Kapital gerçeğini vurgulamıştır.

Kemalizm kuyrukçuluğunu parti - de egemen kılan Kadrocu ideolojiye karşı bayrak açan Dr. Hikmet Kıvılcımlı, buna bağlı olarak ilk kez ezilen ulus sorununa eğildi ve Kürdistan'ın sömürge olduğunu ve Kürdistan'daki isyanları gerici isyanlar olmayıp ezilen ulusun isyanları olduğu gerçeğini dile getirdi. Partinin içine düşüğü kitlelerden kopuk, pasifize durumu

eleştirdi ve Leninist örgütlenmenin nasıl olacağı konusunu açıklığa kavuşturdu. Her bir meselenin bir kitap olarak incelendiği ve parti merkez komitesine sunulduğu bu ideolojik, politik platform bir yanıyla da bir programdı. Eserlerini sırasıyla şu başlıklar altında topladı.

- 1-GENEL DÜŞÜNCELER
- 2-YAKIN TARİHTEN BİRKAÇ MADDE
- 3-PARTİDE KONAKLAR VE KONUKLAR
- 4-PARTİ VE FRAKSİYON
- 5-STRATEJİ (Sevkiyeys Bahsi)
- 6-DÜŞMAN BURJUVAZİ
- 7-MÜTTEFİK : KÖYLÜ
- 8-İHTİYAT KUVVET-MİLLİYET (Şark)
- 9-TAKTİK ANA HALKASI: LEGALİTEYİ İSTİSMAR

Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın parti görevi olarak ürettiği ve MK'sine sunduğu bu emek ürünleri, gene MK tarafından tartışmaya açılmadan yok edilmiş ve yıllarca unutturulmuştur.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın sonraki yıllarda devrimci harekete kazandırdığı en önemli eser onun TARİH TEZİ'dir.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı bu tez'inde M.Ö. 7000 yılına kadar inerek Doğu toplumlarının medeniyete ilk geçişini ve tarihsel gelişimlerini batıya mukayeseli olarak inceledi. Doğuda ilk geçiş olan Ur,Uruk ve Cemdet Nasr sitelerini batı'daki ilk geçiş olan Atina sitesiyle mukayese etti. Orijinal İslam medeniyetini de orijinal Roma medeniyeti ile mukayeseli olarak inceledi. Aynı eserde İslam medeniyetini yaratan Mekke sitesinin doğuşunu ve neticede, ilkel komünal toplumdaki taşınan kan anayasasını ve kurumlarını savunan ezilen sınıflarla;

medeniyetin beraberinde getirdiği ezen ve soylular anayasasını ve kurumlarının egemen kılmak isteyen Kureyşli toprak ağaları ve bezirganların arasındaki savaşın bir mezhep kavgası değil ezenle ezilen arasındaki sınıfsal farklılaşmadan doğan bir kavga olduğu tesbitini yaptı.Bu tesbite dayanarak İslam medeniyeti ilk çıkışındaki Hz.Ali öncülüğündeki direnişin böylesi bir sınıf mücadelesine dayandığını vurguladı. Dr.Hikmet Kıvılcımlı Selçukluların ve Osmanlıların da bozulmuş ve çöken İslam medeniyetine "dirimsel bir güç" katan orta barbar aşısı yaptıklarını ancak bu kavimler Orta barbarlık konaklarından geldikleri için, yani göçebe olduklarından yıktıkları medeniyetin yerine orijinal medeniyet kuramadıklarını ve tarihsel gelişim süreci içinde yıktıkları medeniyetin kurum ve kurallarını kabul ettiklerini, ancak ilkel komünadan aldıkları kolektif aksiyon ruhuyla, eski tefeci-bezirgan sömürüşüyle bozulmuş topluma "Dirimsel güç üfördüklerini" çökgün medeniyeti yeniden diriliş (rönesansa) uğrattıklarını tesbit etti.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı aynı Tez' in içinde Antika Medeniyetlerde toplumun itici gücünün TARİHSEL DEVRİMLER olduğunu teorik olarak ispatladı ve Tarihsel Devrimlerin Sosyal Devrimlerden farkını şu maddelerle belirtti.

"Şimdi burada genellikle deyimlendirilen devrim şartlarını, Tarihsel Devrim problemiyle karşılaştıralım.

1-Antika medeniyet "sınıflar zıtlaşması üzerine kurulu" bir toplumdur. Orada ezilen sınıf: kölelerdir.

2-Kölelerin kurtuluşu için antika üretici güçlerle, antika üretim münasebetleri arasında "birlikte varolamaz"lık yetmiş mi-

dir ? Hayır. Bu moda deyimle "coexistanz birlikte varoluş" imkansızlığı ne köleleri, ne Antika Medeniyetleri kurtarabilmiş midir? Tersine bütünüyle toplumu batırmıştır. Neden? Tarihsel Maddeciliğin üçüncü şartına geliyoruz.

3-Çünkü Antika Medeniyetlerde "en büyük üretici güç olan devrimci sınıf" yoktur. O neden?

4-Çünkü: Antika Medeniyetlerde "Devrimci elemanların sınıf olarak örgütlenmesini" gerektiren bütün üretici güçler "Eski toplumun içinde" meydana gelememiştir ve o yüzden medeniyet batmıştır.

Tek başına her kadim medeniyet için doğru olan bu kural, bir Antika Medeniyet battıktan sonra, başka bir Antika Medeniyetin doğuşunu aydınlatmakta yetersiz kalır. Bir medeniyet batmıştır, ama "medeniyetler" hiç bir vakit yeryüzünde sona ermemişlerdir. Antika tarihin hiç bir çağında insanlık bütünüyle medeniyetten uzaklaşıp, barbarlığa dönmemiştir. Tersine her batan medeniyetin yanbaşında yeni bir medeniyet (hatta kendi üzerinde bir Rönesans) daima doğuvermiştir".

(Dr.Hikmet Kıvılcımlı TARİH-DEVRİM-SOSYALİZM, Tarihsel Maddecilik Yayınları, 1965 basımı İstanbul, s. 23 -24.)

Dr.Hikmet Kıvılcımlı yine bu eserinde Marks Engels öğretisine bağlı bir usta olarak, Doğu toplumlarının geri kalmışlığının nedeninin teorik temelini buldu. Diğer bütün düşünürlerden farklı olarak bu geri kalmışlığı yalnızca dış nedenlerde değil aynı zamanda iç nedenlerde de aradı. Bunu da Batı ile mukayeseli olarak açıkladı.

"1-BATI AVRUPADA para iradı: "Biçimi ile birlikte doğrudan doğruya üretmenlerin ekonomik durumlarında büyük farklılıklar başgösterir. Hiç değilse

Devamı arka sayfada

bu farklar mümkün olur. Ve bizzat doğrudan doğruya üretmenlerin kendileri yabancı emeği sömürtecek araçları elde etme imkanını bulurlar." (4)

Batıda ilk sermaye birleşik temelleri böyle atılmış olur ve ondan Modern Kapitalizm'e yol çıkar.

2-ANTİKA MEDENİYETLERDE para iradı biçimi:

Osmanlı kesim düzeninde olduğu gibi derbeyleşme ve tefeci-bezirgan ön sermayenin azgınca dehhameleşmesi yolunu tutar. Mübalağalı ön sermaye gelişimi Antika para beylerini Orta çağ Avrupası'nda görüldüğü gibi toprak ve imtiyazları parayla satın alarak toprak beyliğine çevirir. Modern sermayenin en büyük düşmanı olan ön sermaye, Antika medeniyetlerde Kapitalizm'in gelişimini imkansızlaştırır. Osmanlı toprak münasebetlerinin bu güne dek süren özelliği buradan gelir. Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyal ve politik bocalamaların toprak ekonomisi bakımından tarihsel sebepleri en sonunda bu noktada toplanır" (a.g.e. s.189)

Dr.Hikmet Kıvılcımlı İslam Medeniyetine dirimsel bir güç katan Osmanlı toplumunu Osmanlı Tarihinin Maddesi 1-2-3 adlı eserlerinde inceledi tüm tarihsel, sosyal ve ekonomik nedenleriyle beraber "Türkiyede Kapitalizm'in Gelişmesi" kitabını yazdı.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı'yı teorik olarak çürütemeyenler onu demagojik eleştirilerle karalamaya yökeltmeye çalışmışlardır. Dr.Hikmet Kıvılcımlı'ya yöneltilen birinci eleştiri taslağı "Barbar insan karakterini abartarak idealizm yaptığı" eleştirisidir. Bu eleştirinin cevabı Marksizmin kurucularından Engels'in Ailenin, Devletin, Özel Mülkiyetin Kökeni adlı yapıtından alıntılarla "Saçak'a cevap" yazısında yer aldığından burda cevaplamaya gerek görmüyoruz.

Dr.H.Kıvılcımlı'ya yöneltilen ikinci eleştiri: Barbar toplumları abartarak onu sözde sınıflı toplumdan ileri bir aşama olarak göstermesi, üçüncü eleştiri ise: 1930 larda yazdığı YOL serisi ile, yukarıda sözünü ettiğimiz TARİH TEZİ'nin birbiriyle çeliştiği iddiasıdır.

Bu iki "eleştiri"de Dr.H.Kıvılcımlı'nın TARİH TEZİ ile ilgili olduğundan birlikte ele almak gerekir.

Öncelikle Dr.H.Kıvılcımlı ile 12 Mart sonrası oluşmuş "Doktorculuk" eğilimini birbirinde ayırmak gerekir. Yenilgi sonrasında bilim arayışı içine giren devrimci ortamda Dr.H. Kıvılcımlı hızla gündeme girdi. Ve savunduğu düşünceler bir anda geniş kitleler içerisinde yaygınlaştı. Ama;

"Çelişkili gibi görünmekle birlikte Dr. H.Kıvılcımlı'nın bu "YÜKSELİŞ"i bizzat yükselişin niteliği nedeniyle, Dr.H. Kıvılcımlı'ya bütün mücadelesi boyunca indirilmiş en büyük darbe oldu." (SOSYALİST. Mayıs 1982).

Çünkü bu yaygınlaşma ve yükselişin Türkiye'de köşe başlarını tutan TSİP yöneticileri (şimdi bazıları TKP(B) içindedir), Dr.H.Kıvılcımlı'yı ve onun düşünceleri etrafında toplanan kitleyi, kendi uzun vadeli hesaplarında bir pazarlık gücü olarak tutma kaygusunda idiler. Dr. H. Kıvılcımlı'yı savunma konusunda samimi değildiler, onun tezlerini kavrama çabaları yoktu.

1929 TKP davası tutukluları.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın sol yanındaki İsmail Bilen'dir.

Zaten TSİP yöneticilerinin, TARİH TEZİ gibi Dr.H.Kıvılcımlı'nın orijinal yanını oluşturan en temel yapıtını yok sayıp, işçi sınıfı ve parti problemlerini ele alan diğer eserleri üzerinde durmaları ve sonunda da güya TARİH TEZİ'ni eleştirerek Dr.H.Kıvılcımlı düşüncesini terketmeleri bu gerçeği aynı zamanda art niyeti açığa çıkarıyor.

Aynı dönemde Avrupa'da da Dr.H. Kıvılcımlı adına bağlı yaygın bir işçi sınıfı örgütlenmesi gerçekleştirildi. Bu örgütlenmenin köşe başlarını tutanlarda bazı eski deniz subayları idi. Bunlar 9 Mart öncesi ordu içindeki devrimci örgütlenmede bulunmuş, "6.lar olayı" olarak bilinen provakasyonu gerçekleştirerek Dr. H. Kıvılcımlı hareketine ihanet etmiş, daha sonra 1973 deki Cuntalar savaşında İrfan Solmaz tarafından pasaport sağlanarak yurt dışına çıkarılmışlardır.

Yukarıda belirttiğimiz iki kanalda önce Dr.H.Kıvılcımlı'nın Tezlerine dayanarak kitlelere ulaşılar. Sonra bu potansiyeli TKP fraksiyonunun değerimene taşıdılar. Dr.H.Kıvılcımlı'nın emek ürünleri üzerinden kazanılan her mevzii Dr.H. Kıvılcımlı'yı "Ajan- Provakör" ilan edenlerin hizmetine sunmuşlardır. Bu ihanet bizzat onların oluşumlarında vardır.

(Burada bir şeyi özellikle belirtmek isteriz, yukarıda sözünü ettiğimiz eğilimlerin dışında bulunan başından beri bu olayların içine girmeyip, Dr. H. Kıvılcımlı'nın düşüncelerini savunmaya çalışan insanlar ve guruplar da vardır. Onların mücadelesi yukarıda belirttiğimiz kategoriye girmediklerinden ayrı bir yazıda ele alınacaktır).

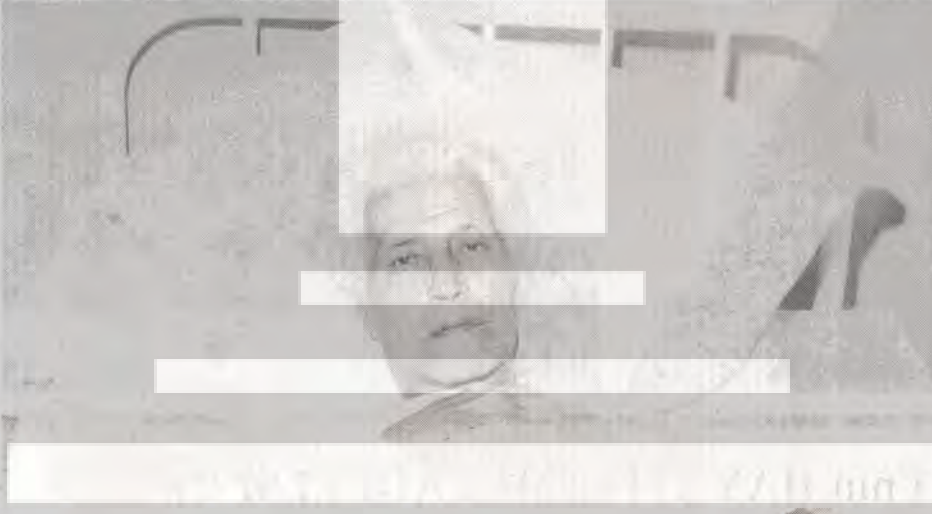
Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın TARİH TEZİ bilinmeden bu gün ülkemizdeki ve hatta Orta Doğu'daki bir takım altüstlüklerin açıklaması da yapılamaz. Çünkü Tarih bizde müzelik değildir. Şehirlerde fabrikaları ve bankalarıyla Kapitalizm yani modern çağ, kasabalarda Antika Tefeci

hışmışlardır. Oysa TARİH TEZİ bu yanıyla ele alındığında tarihten günümüze açılan pratik isyancı güçler gerçekliğine ışık tutar. (Bu güçler dört kanal olarak gazetemizin bu sayısındaki "SAÇAK'a Cevap" yazısında ayrıntılı olarak ele alınmıştır).

1971 konağında bu sözünü ettiğimiz isyancı güçlerden ordu gençliği, siyasi iktidar problemi açısından güncelliğini hissettirmiştir. Bu moment 27 Mayıs'ta da böyledir. 21 Mayıs 1919'daki Kuvay-ı Milliye hareketinde de böyledir.

Burada Emperyalizme ve onun acentalarına karşı Kurtuluş Savaşı için Anadolu'ya kaçan genç subaylar potansiyeli ayırır. Bu potansiyeli o gün Kurtuluş Savaşını güden sınıf Taşra Burjuvazisi'nin örgütü "Müdafaa'yı Hukuk Cemiyeti"nin yönlendirmesi ayırır. Hele 1924 İzmir İktisat Kongresi ile genel rotası çizilen ve devlet eliyle Finans Kapitalist yetiştirme politikası olan Kemalizmle bu isyancı gelenek birbirinden çok ayrı şeylerdir.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı daha 1930'larda "Anonim Şirketler Kemalizmi - Kemalist Faşizm" gibi tanımlamalarla bu konudaki düşüncesini ortaya koymuştur. Öte yandan kimileri 1970'lere kadar bu müdahaleci karakteri yönlendirme hesabını asker - sivil aydın zümre ve benzeri tezleriyle yapmış, bazıları daha ileri giderek Kemalizmin "Sınıfsız İmtiyazsız bir Kitleyiz" tezinden hareketle "Milli Demokratik Devrim" değil, "Milli Demokratik Hareket" oluşturma sevdasına düşmüş İşçi Sınıfını toptan yok saymışlardır. Hatta 1919 - 1923 Kurtuluş Savaşını Küçük Burjuvazinin anti-emperyalist tavır alışı olarak değerlendirmiş, öncülüğü de bu kadroya mal ederek, Kurtuluş Savaşındaki burjuva öncülüğünü gözden kaçırmışlardır. Aynı şekilde 1908'de Meşrutiyetin ilanı için dağa çıkan, silah kaldıran

Dr. Hikmet Kıvılcımlı Belgrat Askeri Tıp Akademisi Hastahanesinde.

Bezirgan ilişkileriyle ortaçağ, kırsal alanlardaki Aşiretlerle de ilkel komüna ve Tarih öncesi bir arada yaşamaktadır. Dr. Hikmet Kıvılcımlı gerek 1930'da yazdıkları gerekse 1940'dan sonra yazdıkları birbiriyle çelişmemekte aksine birbirini bütünlemektedir. Birincisinde partinin içinde bulunduğu oportünizme devrimci bir eleştiri getirilmiş bir çıkış yolu gösterilmiş ikincisinde ise toplumun teorik olarak tarihsel kökenlerine inilmiş Doğu toplumlarının gelişimi üzerinde tarihsel ve

toplumsal tesbitler yapılmıştır. Bunların her biri devrimci bir mantık içinde yazılmıştır.

Ayrıca Dr.Hikmet Kıvılcımlı 12 Mart muhtırası üzerine yazdığı bir yazıda "Ordu kılıcını attı" tespiti yapılmış, dolayısı ile eleştirilmiştir. Burada söz konusu olan olayın tesbitidir ve ordu müdahale etmiştir. Bir olay olarak ordu'nun ekonomik ve siyasal bunalım dönemlerinde sisteme müdahale etmesiyle, o müdahaleyi egemen sınıfların kendi bunalımlarını aşmak üzere kullanmaları ayrı ayrı olaylardır.

Bilimsel bir teze yaklaşmada asgari dürüstlüğü göstermeyenler, Tarih Tezini ısrarla bir ordu tezi olarak göstermeye ça-

Resneli Niyazi'de sembolleşen gerçeklik ayırır, sonradan bu vuruşun İttihat Terakki örgütü tarafından Alman sermayesine, onun ajanları kompradorlara peşkeş çekilmesi ayırır.

Burada Dr.Hikmet Kıvılcımlı için sorun, biz istesek de istemesek de, bizden bağımsız olarak var olan ve gündeme gelen müdahale sorununu işçi sınıfı devrimcilerinin yönlendirmeleri ya da yönlendirememeleri sorunudur.

Bu geleneği devrimci hareket değerlendirmemiştir. Ancak burjuvazi bu konuda kendi önlemlerini almıştır. Nitekim 12 Eylül 1980 de bu müdahaleci gelenek tamamen MİT'in KONTRGE-RİLLA PENTAGON ve CIA'nın güdümünde gerçekleşmiştir. Bu soruna Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın TARİH TEZİ'ne dayanarak yaklaşılmazsa Orta doğuda altüstlüklerin, askeri darbelerin Marksistçe açıklanması yapılamaz. Keza Suriyede Libyada, Güney Yemende ve daha bazı Orta doğu ülkelerinde meydana gelen anti emperyalist, ilerici askeri darbelerin de izahı yapılamaz.Aynı şekilde Şii gerçekliğinin yukarıda da anlattığımız gibi tarihten gelen devrimci geleneği teorik olarak bilinemezse, İranda işçi sınıfı ve onun örgütleri dururken Şii mollaların İslam devriminin başını çekmesi gerçeğini nasıl açıklayacağız.

Bizim örgüt olarak konferanslarımızda ve yayımlarımızda, 9 Mart 12 Mart olayına ilişkin olarak yaptığımız eleştiriler ilkesel olarak ittifakın yapılmasına yönelik değildir. Çünkü tarihsel momente göre devrimci potansiyel taşıyan güçlerle ittifak

Leninci bir ilkedir. Esasen eleştirilen böylesi bir ittifaka partisiz girilmesidir. Ortada bir gerçek var. Tarihsel devrimci güç varurur. Artık sınıf savaşları ve sosyal devrimler çağıdır. Ve çağımızda orijinal medeniyet kurabilecek kapitalizmi yıkıp onun yerine sosyalizmi inşa edecek tek devrimci sınıf işçi sınıfıdır. Dr.Hikmet Kıvılcımlı orduculuk yaptı diye eleştiri getirenler burjuva ordusunda reform isteyenler hala Kemalizm'in anti-emperyalist geleneğinden söz edip cunta içinde en gerici, az gerici diye çelişki arayan TKP fraksiyonunun belgelerine baksınlar. Bu gün burjuvazi sağlı sollu toplumumuzun isyancı geleneğine saldırmaktadır.

Bu gün sol adına ortaya çıkan 27 Mayıs çeşmesinden su içerek beslenmiş "bilimsel" koçlar, Yeni Gündem ve benzerleri sivil toplumculuk masalıyla, 12 Eylül ve 1919 Mustafa Kemal hareketi dışındaki askeri "tepeden inmeciliğini", "gericiliğini" tartışıyorlar. Burjuvazinin Türkiye'de iktidarı ele geçirdiği moment olan 1919 - 1923 arası Mustafa Kemal olayının üzerinden kurnazca atılıyorlar. En yakınlarındaki 12 Eylül Faşizmine ise dokunmıyorlar.

Çünkü: birincisi 12 Eylül Faşizmi tüm devrimci güçleri silah zoruyla susturmuşken, onlara legal yayınlarla politika yapma imkanı verdi. Onlar da bu imkan ve desteği, bazen birlikte yargılandıkları ve onları saklayarak devrimciliğe girdikleri dava arkadaşlarına, devrimci ordu ve üniversite gençliğine, bazen de işçi sınıfına küfrederek karşılıksız bırakıyorlar. Bunun sonucu olarak Demirel'i demokrasi sampiyonuymuş gibi lanse ediyorlar 1961 Anayasasını değiştirmek isteyen Demirel değil miydi? 24 Ocak kararları Demirel'in değil miydi? Bugün halkımıza kan kusturan ekonomik politika Demirel'in politikası değil miydi? Özel Demirel'in ekonomik danışmanı değil miydi? Demirel'in MC iktidarı döneminde hapis hanelerde, işkence yok muydu?

Burjuvazi gazeteleriyle dergileriyle Demirel'ile Ecevit'ile Rauf Tamer'ile Murat Belge'siyle, Örsan Öymen'ile ideolojik politik bir saldırıya geçmiştir Toplumumuzun bağrından çıkmış ihtilalci geleneğe vuruluyor. Yakup Cemil'lere Resneli Niyazi'lere 27 Mayıs'lara Devrimci Gençlik hareketine dil uzatılıyor. Devrimci hareketin halkın gönlünde tarihler boyu kazandığı mevziler ideolojik bombardmana tabi tutuluyor. Buna karşı çıkacak, İşçi Sınıfı, Kürt ulusu ve ülkemizdeki tüm devrimci potansiyel adına ateşlenecek tek silah Marksçı Leninci, Dr.Hikmet Kıvılcımlı bilimidir.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı gerek burjuvazi tarafından gerekse sol hareket içindeki oportunistler tarafından unutturulmak, inkar ettirilmek istenmiştir. Dr.Hikmet Kıvılcımlı'ya karşı en ağır suç başını İsmail Bilen'in çektiği TKP fraksiyonu işlemiştir.

Bu suç o dönemde yalnız Dr.Hikmet Kıvılcımlı'ya karşı işlenmedi. Aynı zaman-

da Türkiye devrimci hareketinin yetiştirdiği bir çok devrimciye örneğin Mihri Belli'ye, Şefik Hüsnü'ye ve daha nicelerine karşı işlendi. Bunlar Dr.Hikmet Kıvılcımlı'ya "ajandır, manyaktır,Marksizmi müneciklamıştır" diye saldırırlarken, yukarıda sözünü ettiğimiz sahte doktorcular Dr.Hikmet Kıvılcımlı'yı savunamamışlardır. Sonradan bunların önemli bir kesimi TKP fraksiyonuna katılmışlar, bir bölümü de kariyer pazarlığında anlaşamadıkları için kendi fraksiyonel varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı'ya yapılan bu ajanlık suçlamaları Sosyalist ülkelere kadar götürülmüş ve onlar da hiçbir inceleme, araştırma lüzumu görmeden Dr.Hikmet Kıvılcımlı'yı hasta haliyle sınırlardan püskürtmüşlerdir. Dün kendisinden olmaya na provakatör damgası vuranlar, bu günde birbirlerini ajanlıkla suçluyorlar.

TKP fraksiyonunun yeni yönetimine soruyoruz: Ya ellerinde Dr.Hikmet Kıvılcımlının "ajanlığıyla" ilgili delil varsa açıkla-sınlar yoksa bu konuda ciddi bir eleştiri yapsınlar. Yoksa biz onları müfteri ilan ediyoruz.

Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın bedeni toprak oldu, ama fikirleri yaşıyor. Ve biz bu devrimci fikirleri bayrak edip siperden siper, mevziden mevziye taşıyacağız.

DR.HİKMET KIVILCIMLI TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ VE EZİLEN KÜRT ULUSUNUN MÜCADELESİNDE YAŞI-YACAKTIR.